

Tom Poes En Het Kunsthars Hart

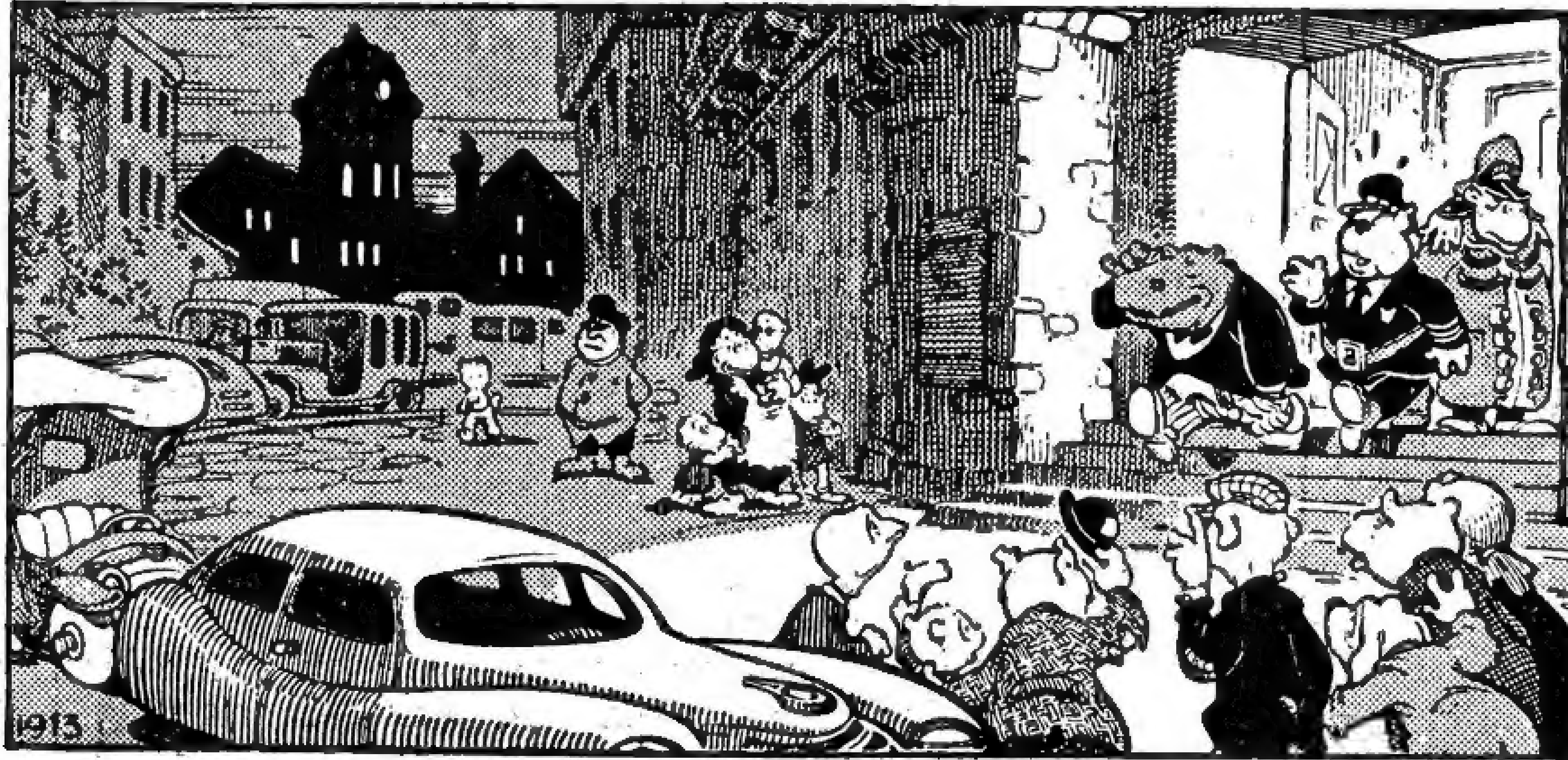
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

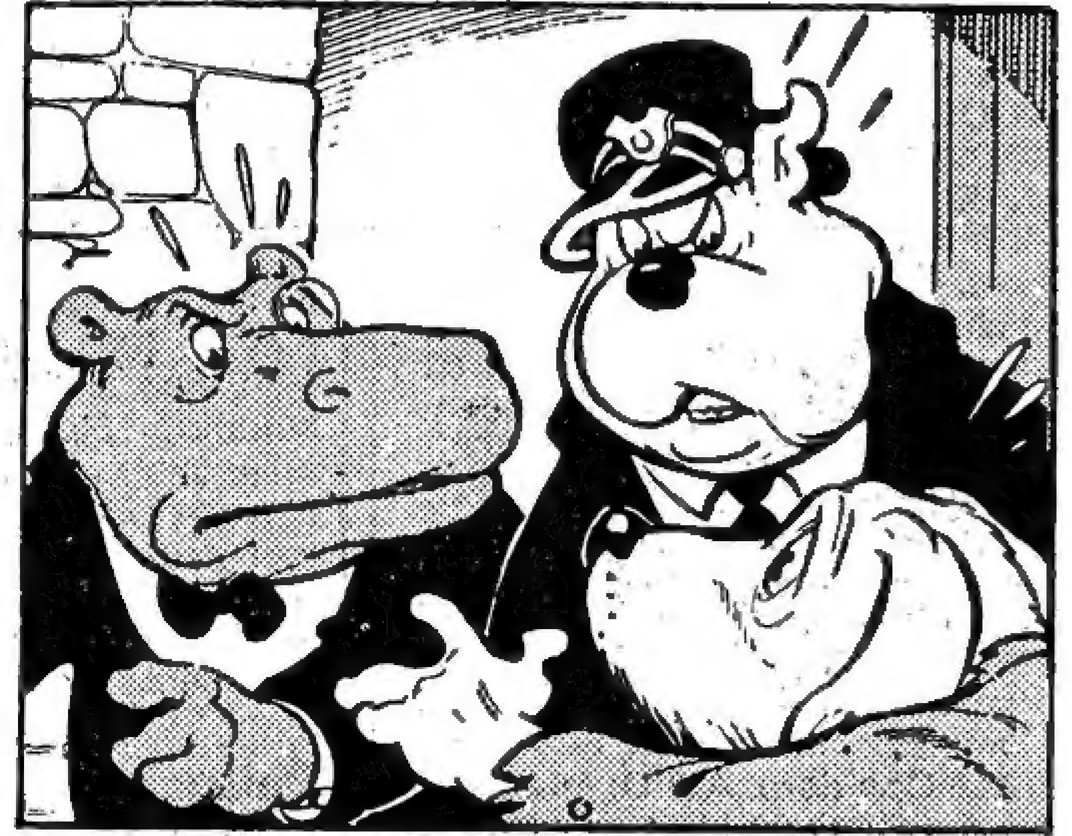

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1912. Meestal is de lente een prettige tijd voor heer Olivier B. Bommel. De sombere stemming, waaraan hij zo vaak ten prooi is in de donkere wintermaanden, maakt dan plaats voor een algemeen opgewekt gevoel. „Een gevoel, alsof alle lieden van mijn stand zijn", zoals hij dat zelf zo eenvoudig uitdrukt. In deze stemming nu was hij lid geworden van de Rommeldamse sociëteit „De Kleine Club" en daar was hij een graag geziene gast. Niemand gaf zoveel rondjes weg als hij en zijn verhalen waren de sterkste, die men in tijden gehoord had. En omdat heer Bommel er van houdt gevierd te worden, kon men hem bijna dagelijks in het fraaie clubgebouw aantreffen. Zo ook op de avond, dat dit verhaal aanvangt. Behalve heer Ollie zelf waren de burgemeester en de hoofdcommissaris van politie aanwezig en ook de markies De Cantecler en de ambtenaar eerste klasse Dorknoper kon men onder de aanwezigen opmerken. De kruidenier Grootgrut, die op de tekening tenslotte nog zichtbaar is, was eerst kort als lid toegetreden, ondanks de bezwaren die sommigen tegen hem hadden. Maar ja, wat wil men. Hij was een middenstander van onberispelijke levenswandel en het wordt tijd, dat men eens gaat begrijpen, dat de wereld niet alleen door markiezen en burgemeesters geregeerd wordt. Nu dan, om kort te gaan, dit verhaal begint op een avond, die erg gezellig was. De heren hadden een kaartje gelegd en elkaar anecdotes verteld en tenslotte verhaalde heer Bommel hoe hij eens, eigenhandig, in de binnenlanden van Siberië een dolle leeuw onschadelijk had gemaakt. Maar omdat dit allemaal niets met het eigenlijke verhaal te maken heeft, ga ik daar niet verder op in. Dit is tenslotte alleen maar een inleiding.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

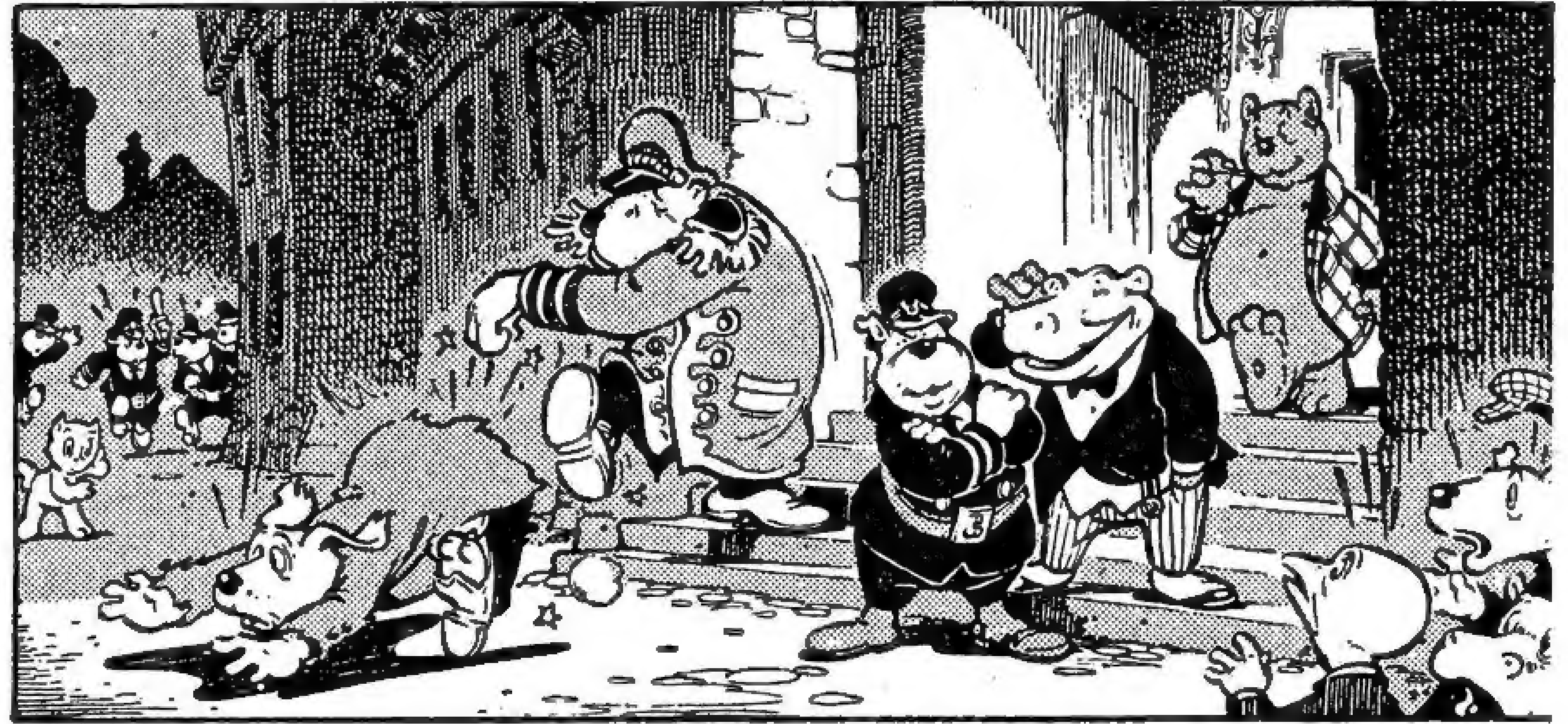

1913. Tom Poes wist natuurlijk, dat zijn vriend een geregeld clubbezoeker was geworden. Niet alleen, omdat hij hem in geen tijden had gezien, maar ook omdat de bediende Joost hem op een zorgelijke toon op de hoogte hield, wanneer hij een bezoek aan Bommelstein bracht. „Heer Olivier heeft zijn middagslaapje op de club gedaan", placht de trouwe knecht dan te zeggen, of: „Heer Olivier kan voorlopig nog niet thuiskomen, jong heer! Hij is bezig een anecdote te vertellen en hij heeft het einde daarvan vergeten. Hij heeft zojuist opgebeld, met uw welnemen!" Op de avond van de dag, waarover ik het gisteren had, had Tom Poes dan ook besloten om hem van zijn club te gaan halen. Het was mooi weer, de wandeling trok hem aan en bovendien vond hij, dat het tijd werd dat heer Ollie zijn gedachten weer eens aan betere zaken ging wijden. Het was al tamelijk laat, toen hij bij het fraaie clubgebouw aankwam. Het goede stadje Rommeldam sliep reeds, slechts enkele nieuwsgierigen groepten bij de ingang samen om naar de fraaie auto's en naar de vertrekkende clubleden te kijken. De eerste, die naar buiten kwam, was burgemeester Dickerdack, schertsend met commissaris Bulle Bas. De burgervader wuifde minzaam naar de omstanders, die beleefd hun hoeden afnamen en maakte zich gereed om in de meeste bolle automobiel te stappen, toen er iets storends gebeurde. Een van de toeschouwers maakte zich los uit de menigte en tikte hem brutaalweg op de schouder. „Een ogenblikje, burgemeester!", sprak hij onderdanig. „Ik had u even gesproken willen hebben over de ligplaats van mijn woonschuit!" De heer Dickerdack keek, alsof hij met modder gegooid werd. De glimlach bestierf hem op de lippen en met een toornige blik monsterde hij de haveloze burger...

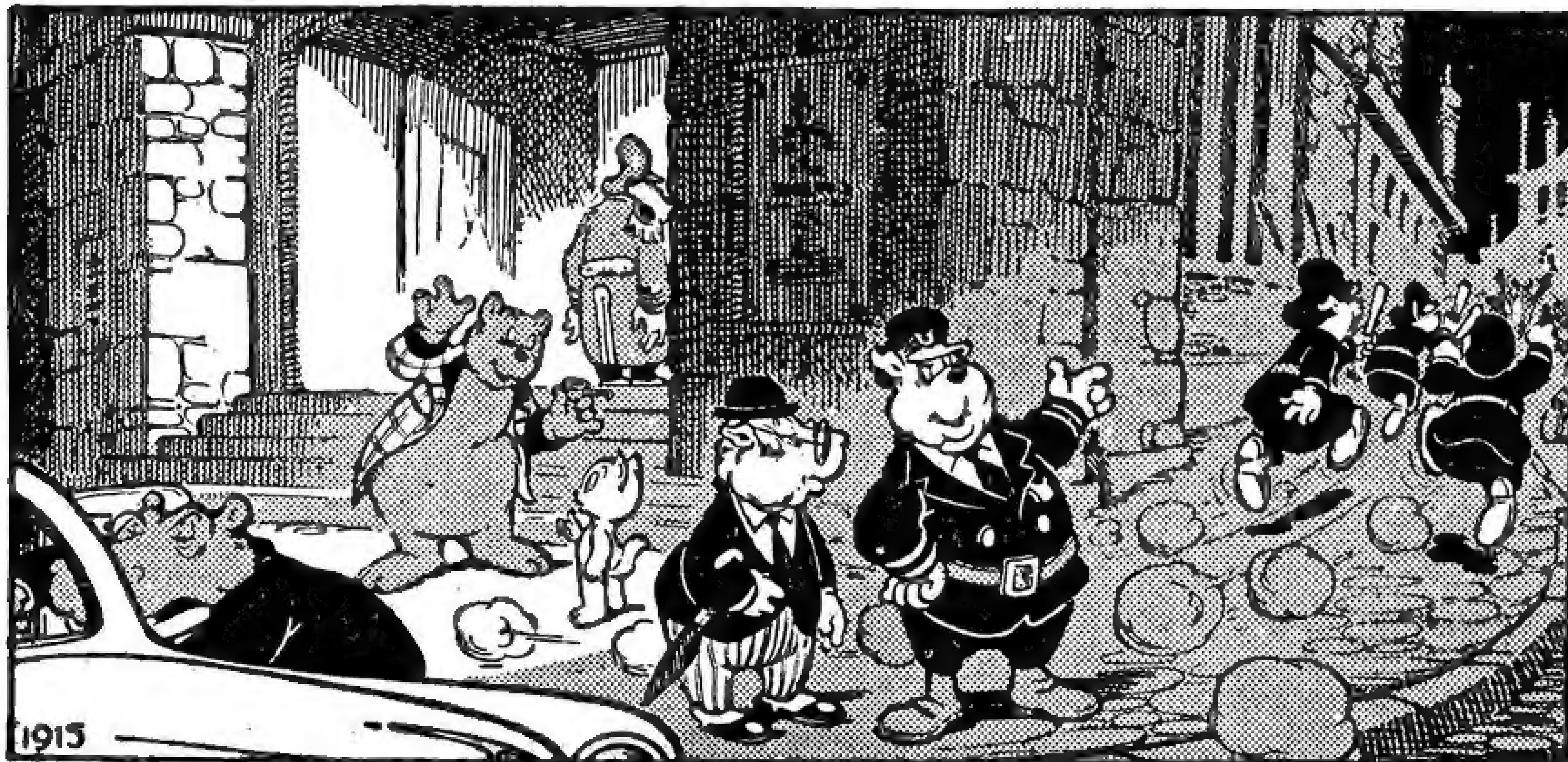
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

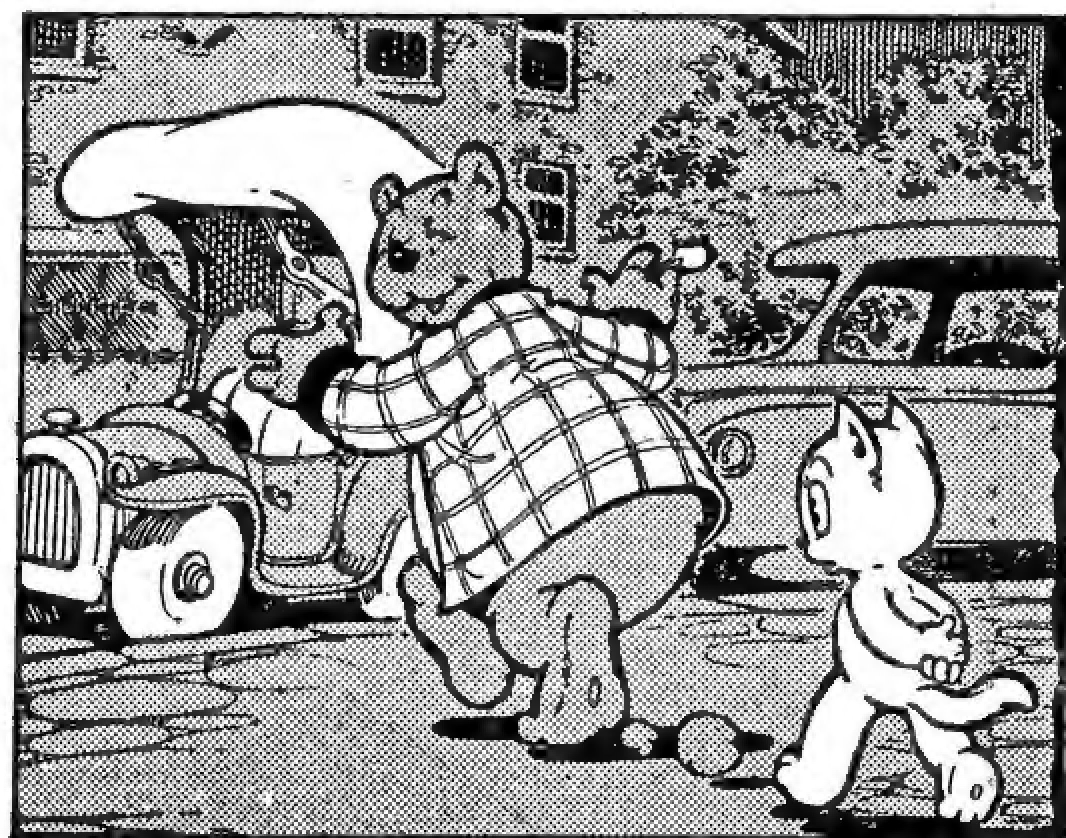

1914. De burgemeester bestaarde geruime tijd de vrijpostige burger door zijn oogglaasje. „Eh... wat zei je?", vroeg hij tenslotte ongelovig. „Ik had u graag even gesproken willen hebben!", legde de ander eerbiedig uit. „Het gaat om een ligplaats voor mijn woonschuit!" „Treurig!", riep de heer Dickerdack uit. „Is het dan niet genoeg, dat ik dag en nacht bezig ben met de belangen van deze stad? Moet ik dan zelfs in de paar minuten, dat ik mij ontspan, nog door ongure figuren worden lastig gevallen?" Op deze woorden ontstond er plotseling bedrijvigheid. De prachtige portier sprong van de stoepen en verwijderde de haveloze stakker, terwijl commissaris Bulle Bas een fluitje trok en al zijn adem daarin uitblies. Van alle kanten snelden nu agenten toe, die, op een kort bevel, de kleine menigte begonnen te verspreiden. „Hm!", bromde de politiechef. „Dat zal ze afleren om hier te gaan gapen! Het is droevig, dat die lui niets beters te doen hebben dan de straat te slijpen en de leden van de Kleine Club lastig te vallen! Het zal niet weer gebeuren, burgemeester!" „Mooi!", sprak de heer Dickerdack. Hij keek met een stille glimlach naar het opdrijven van de nieuwsgierigen en Tom Poes zag, dat zijn goede humeur langzamerhand terugkeerde. Dat zag de commissaris trouwens ook. „Ja, ja!", riep hij tevreden. „Die politie van ons is van zessen klaar! Daar kun je op vertrouwen, wat u, burgemeester?" Op dat moment verscheen heer Bommel in de monumentale deuropening. Ook hij glimlachte, maar dat was om de grap, die hij zo net verteld had. Het relletje was hem ontgaan en daardoor was hij geheel tevreden met de wereld..

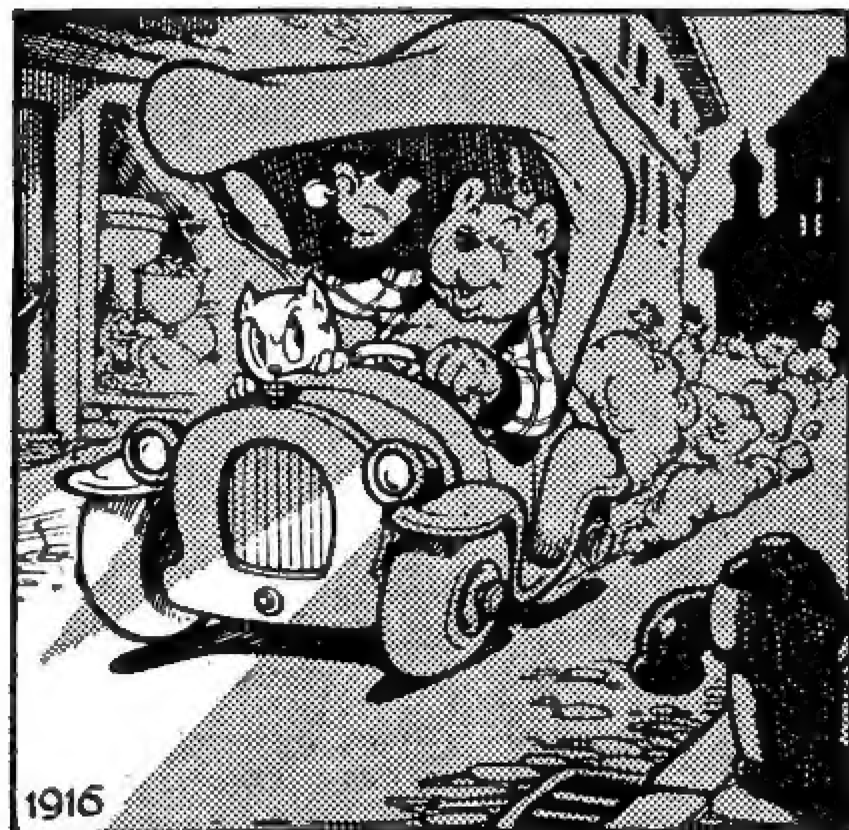
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

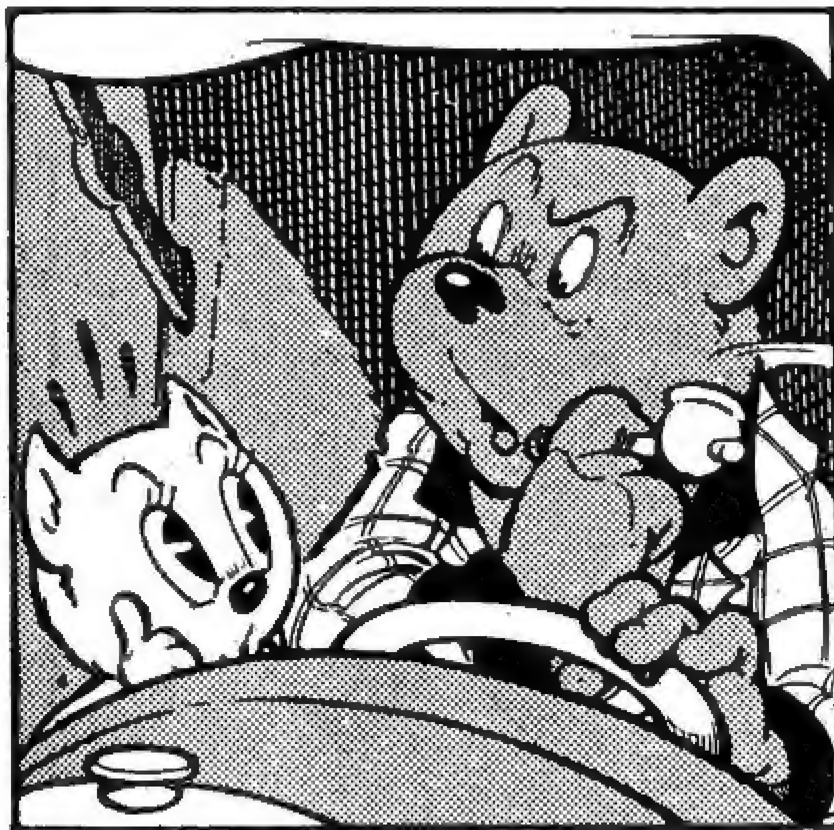

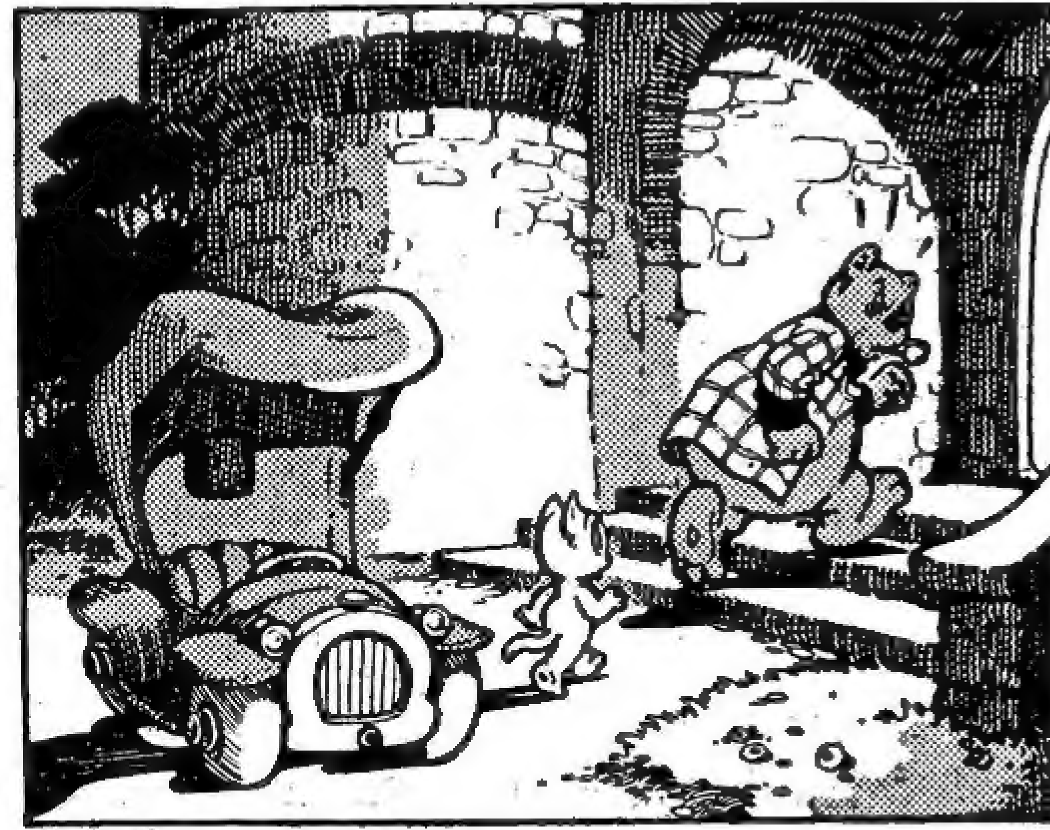

1915. Het gejoel van de toeschouwers, die door de politie een zijstraat werden ingedreven, verdween in de verte en de rust keerde terug. Burgemeester Dickerdack stapte met een vriendelijke groet in zijn fraaie auto en reed huiswaarts terwijl de ambtenaar eerste klasse Dorknoper nieuwsgierig naar de oorzaak van het lawaai informeerde. „Een relletje!", legde commissaris Bulle Bas rustig uit. „Maar de politie heeft de toestand vast in handen. Leg de gummistok er over, zeg ik altijd maar. En als dat niet helpt, dan schieten. Gewoon maar schieten!" „Heel aardig", lachte de heer Dorknoper. „Orde moet er zijn, anders kan er niet gewerkt worden! Het is maar goed, dat we hier zo'n bekwame leiding bij de politie hebben!" Intussen was heer Ollie tevreden de stoepen afgedaald. Hij zag Tom Poes bij de Oude Schicht staan en liep hem blij tegemoet. „Hallo, jonge vriend!", groette hij hartelijk. „Prettig je weer eens te zien! Waar zit je toch de laatste tijd? Je komt nooit meer eens langs, zoals vroeger!" „O, jawel!", zei Tom Poes. „Maar u bènt nooit thuis, dat is de kwestie! U bent altijd op de club hier!" „Hm, ja dat kan wel!", zei heer Ollie vergenoegd, „ik heb het inderdaad tamelijk druk, tegenwoordig! Ik ben voorzitter van het pokerclubje geworden – en ik ben de secretaris van de ballotage-commissie. Een verantwoordelijk ambt, Tom Poes! Heel zwaar, als men het tenminste goed doet! Maar het geeft een mooie voldoening voor een heer van mijn stand, wat jij?" „Hm!", zei Tom Poes.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

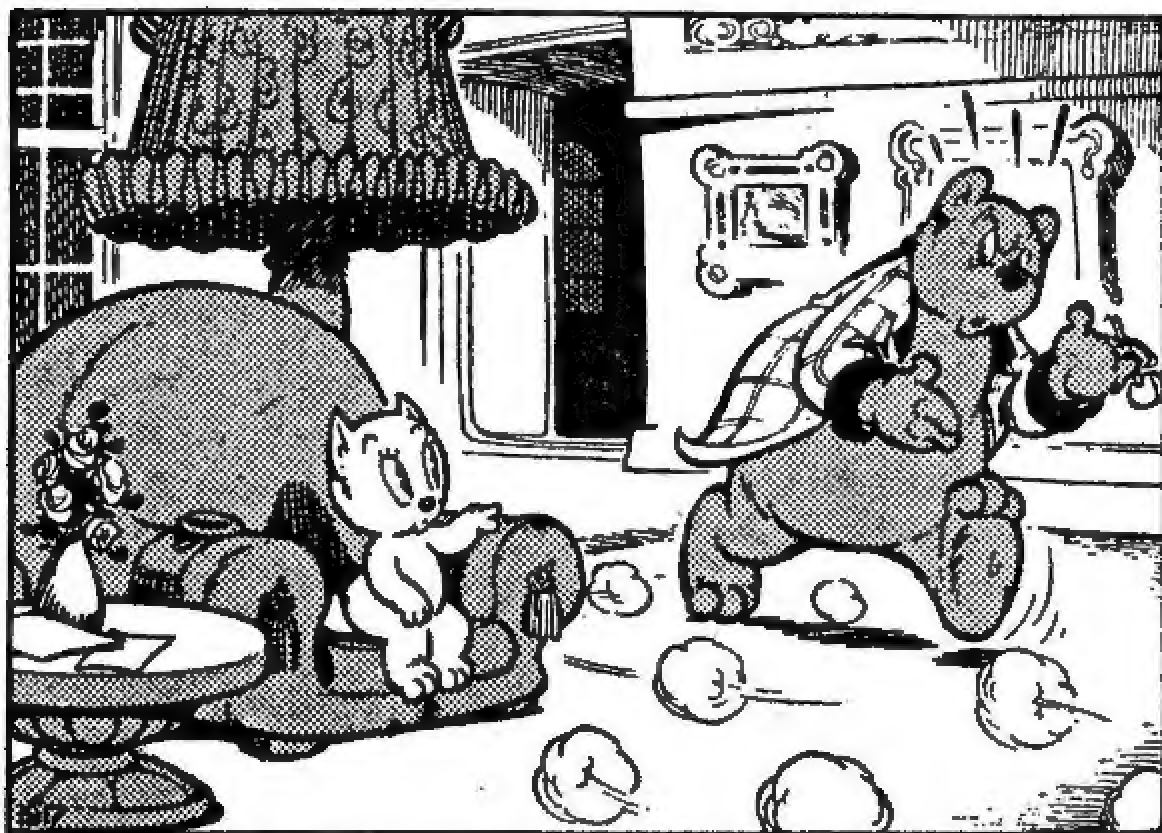

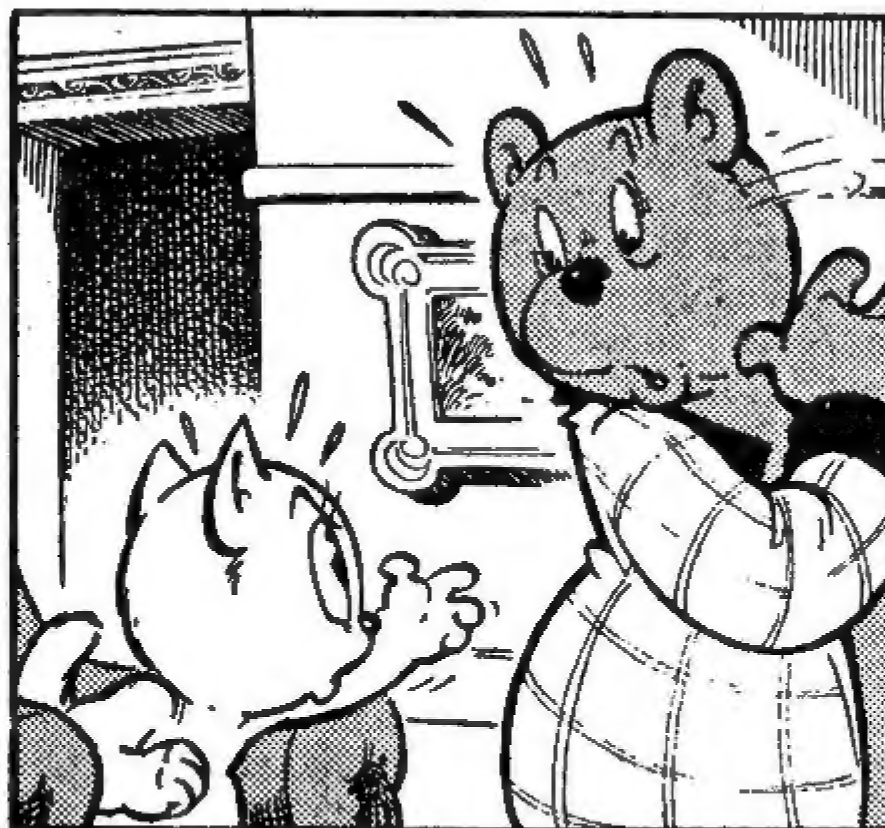

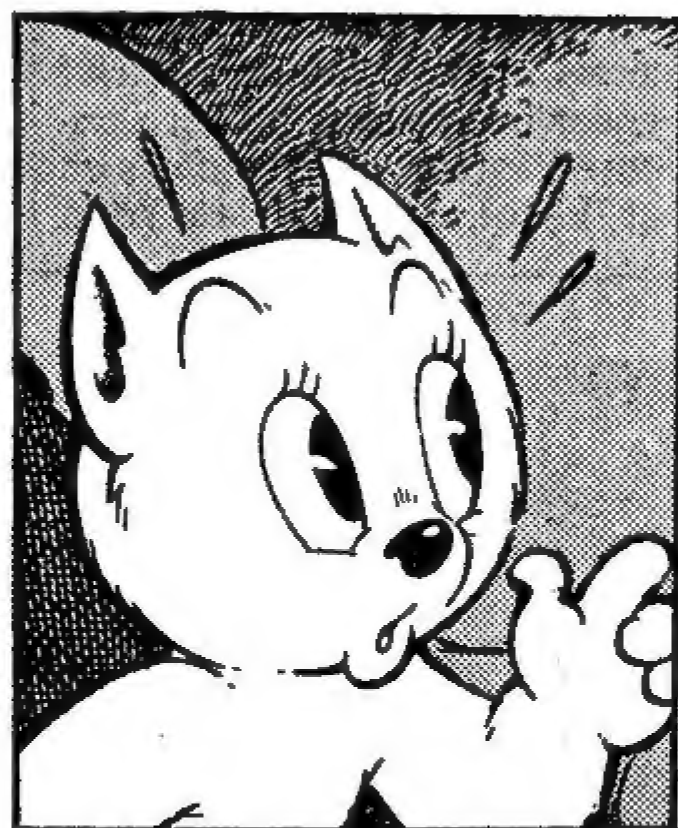

1916. Heer Bommel startte de Oude Schicht en reed onder opgewekt gepraat in de richting van Bommelstein. De maan scheen helder en de kikkers kwaakten vrolijk in de sloot langs de weg. Het was een mooie avond en het was duidelijk, dat heer Ollie vreugde in zijn leven schepte. „Alleen is maar alleen!", sprak hij. „Het is niets gedaan, als je begrijpt, wat ik bedoel! Als heer zijnde heeft men soms behoefte aan een goed gesprek met hoogstaande lieden van zijn eigen stand. Dat verrijkt de geest zo. Ja, sinds ik lid van de Kleine Club ben, begrijp ik pas wat ik al die tijd gemist heb! Het is werkelijk een aardige club, jonge vriend! Heel hoogstaande lieden, en zo ongedwongen!" „Hm!", zei Tom Poes. Hij dacht aan de politie, die de nieuwsgierigen voor de ingang had weggejaagd en schudde het hoofd. „Ze deugen niet!", besloot hij. „Ze deugen niet?!!", riep heer Ollie verrast uit. „Wie deugt er niet en waarom niet? Wat is dat nu weer voor iets nieuws? Wat bedoel je eigenlijk? Moet je dan altijd nare opmerkingen maken? Moet je dan altijd mijn genoegen bederven? Heb je ooit zulke oppassende aardige heren gezien als de leden van de Kleine Club?" „En toch deugen ze niet!", zei Tom Poes koppig. „Ze denken alleen maar aan zichzelf en ze hebben geen gevoel! Ik mag ze niet!" Heer Bommel remde krachtig en bracht zodoende zijn voertuig voor de ingang van slot Bommelstein tot stilstand. Daarop stapte hij boos uit en liep naar binnen, gevolgd door Tom Poes...

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

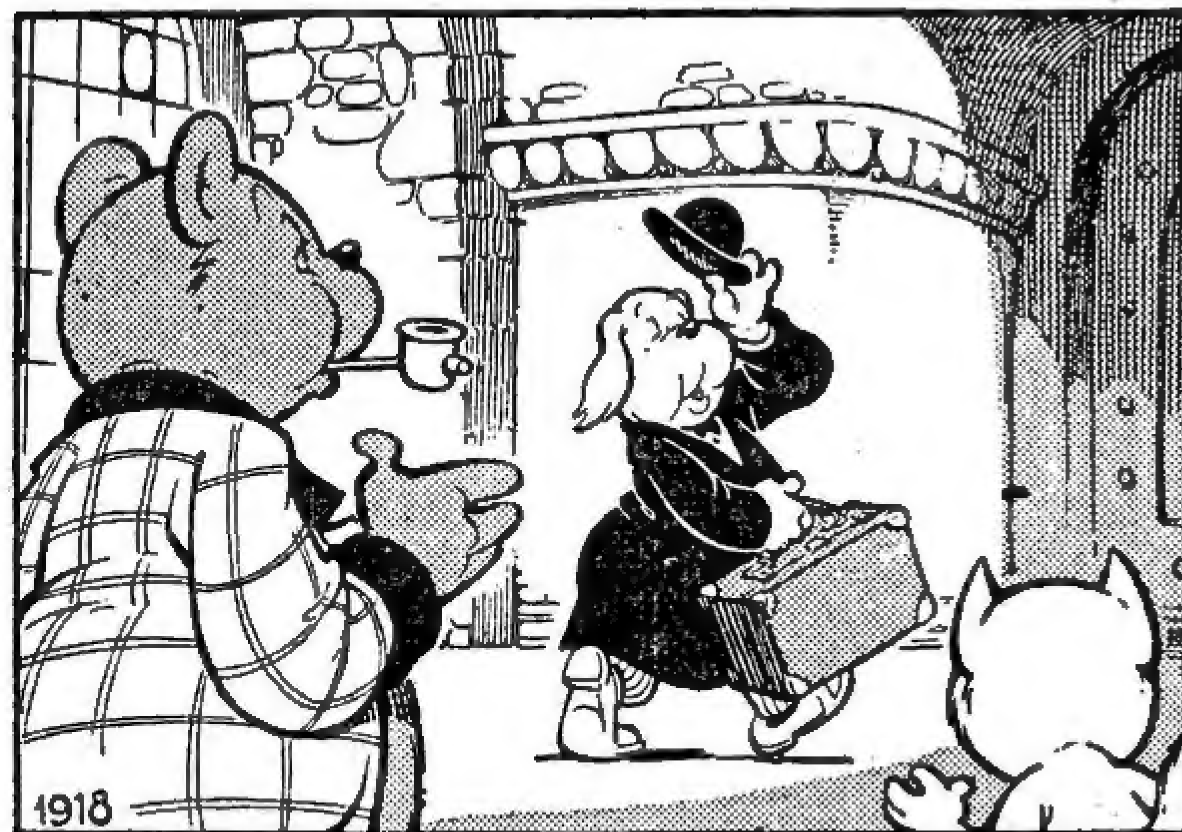

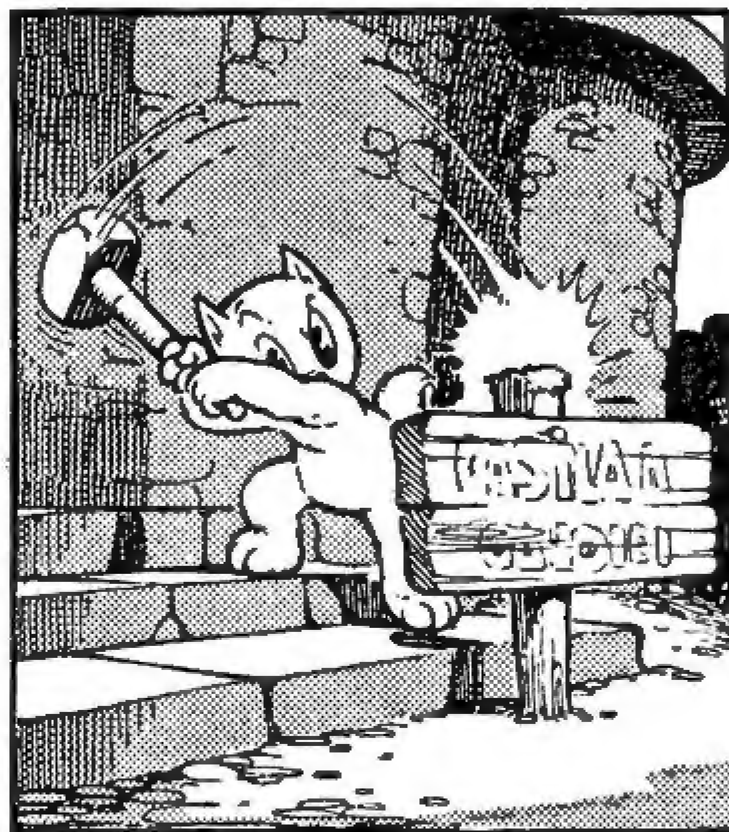

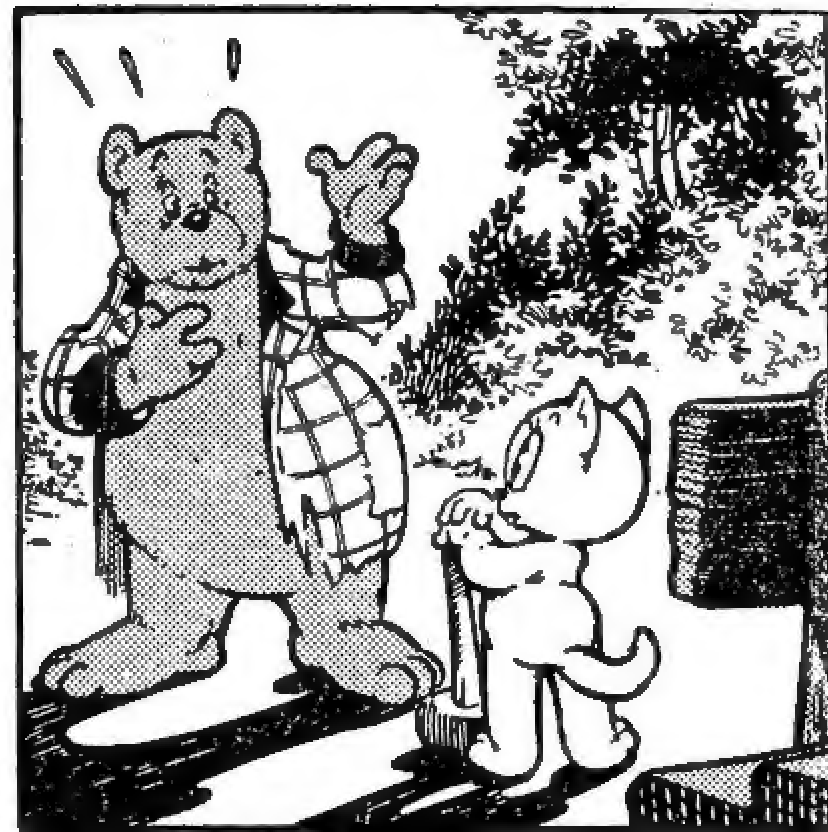

1917. Heer Bommel en Tom Poes liepen rechtstreeks naar de grote zaal van slot Bommelstein en daar begon heer Ollie rusteloos heen en weer te stappen, terwijl Tom Poes zich in een gemakkelijke stoel liet zakken. „Ik begrijp niet, wat jou bezielt!", zei heer Bommel ontstemd. „De meest hoogstaande lieden zijn lid van de Kleine Club! Grote en rijke heren! En jij zegt zomaar, dat ze niet deugen! Het is een schande! Neem de burgemeester en de hoofdcommissaris! Hooggeplaatst en tóch zo eenvoudig! Of de heer Dorknoper! Een hardwerkend en onkreukbaar ambtenaar eerste klasse. En zelfs de heer Grootgrut, die slechts een commestibles-handelaar is, heeft een heel fijn gevoel voor humor! Er is niemand, die zo gul om mijn grapjes lacht, jonge vriend!" „En toch deugen ze niet!", hield Tom Poes vol. „Zullen we wedden?" Heer Bommel keerde zich verrast om. „Wedden?", riep hij uit. „Hoe kun je daar nu over wedden? Hoe wil je dat bewijzen? Onzin, jonge vriend!" „Ik heb een plan!", zei Tom Poes. „Als u daaraan mee wilt doen, zal ik u bewijzen, dat ik gelijk heb en dat die hele club niet deugt!" „Wat is dat dan voor een plan?", vroeg heer Ollie, na enige tweestrijd. „U hoeft alleen maar te doen, alsof u ineens arm geworden bent!", legde Tom Poes uit. „En dan moet u ze één voor één om hulp vragen!" „Is dat alles?", riep heer Bommel. „Wel, dat is héél eenvoudig! Ze zullen allemaal blij zijn, mij te kunnen helpen! – het zijn de beste vrienden, die ik heb! Haha! Wat een idee! Maar goed, je zult je zin hebben, morgen zal ik doen, alsof ik ineens arm geworden ben!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

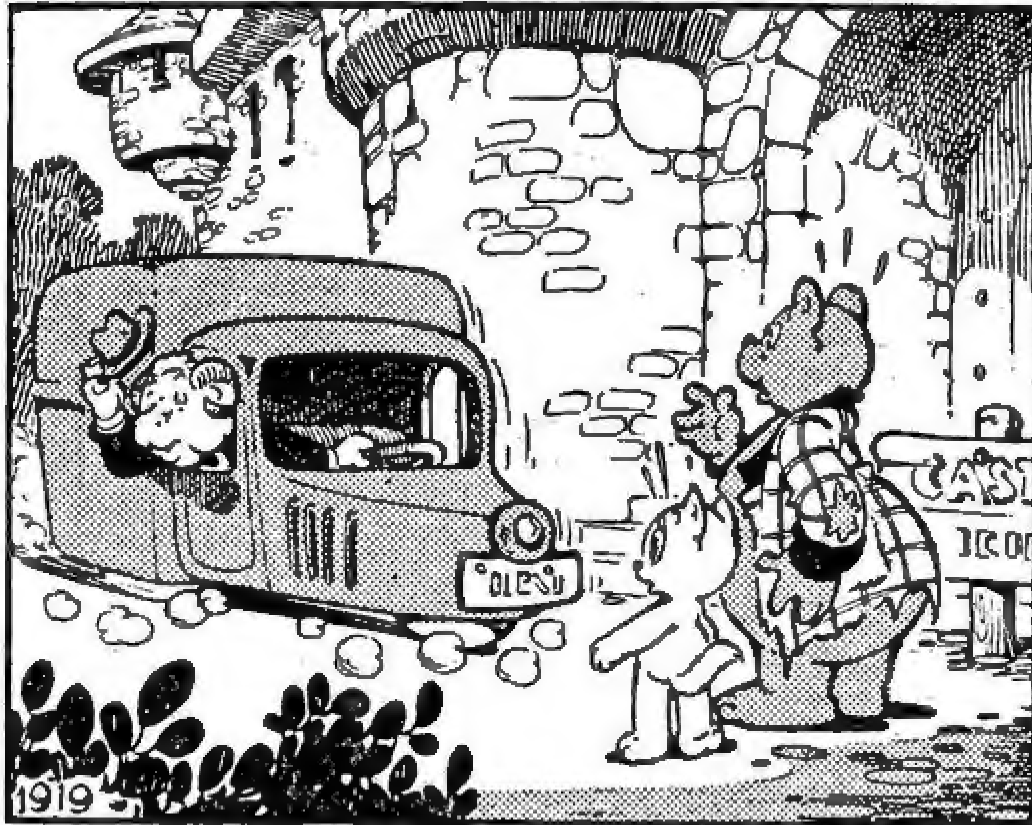

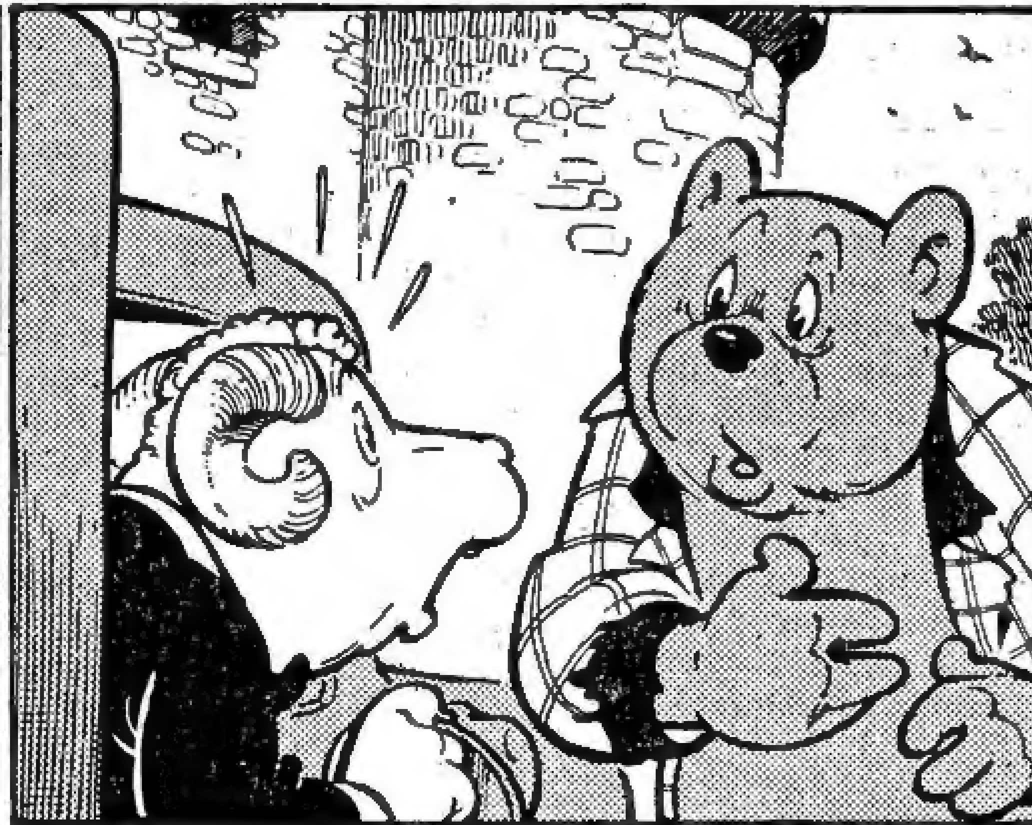

1918. De volgende morgen was heer Ollie al vroeg in de weer. Het scheen wel, alsof hij pret in de weddenschap begon te krijgen. „Een mal idee!", hoorde men hem mompelen, „een Bommel, die doet alsof hij ineens arm is geworden! Alsof iemand daar in zal lopen! Dat gelooft immers geen kind! Maar goed. Als de jonge vriend dat nu eens mee wil maken, zal hij zijn zin hebben." Hij ging dus ijverig aan het werk, en begon met zijn bediende Joost voor enige dagen met vakantie te sturen. De trouwe knecht pakte verrast en enigszins zorgelijk zijn koffertje en nam afscheid om naar zijn oude tante aan de zee te gaan. „U moet maar doen, wat u goeddunkt, met uw welnemen!", sprak hij, de hoed lichtend. „Maar het komt mij voor, dat het de tijden niet zijn voor dit soort grappen, heer Olivier! Houd u mij ten goede!" Hij stapte waardig de voortuin uit, waar Tom Poes bezig was een groot bord in de grond te slaan. Daar had hij met grote letters op geschilderd: „Kasteel te koop". „Als men iets doet, moet men het goed doen", mompelde hij bij zichzelf. „Pas als iedereen werkelijk denkt, dat hij arm is, zal heer Ollie merken, dat hij geen vrienden heeft. En ik hoop nu maar, dat hij zelf daaraan mee zal werken." Nu, dat deed heer Bommel. Niet lang daarna trad hij in de tuin en stelde zich voor Tom Poes op. Hij was gekleed in zijn oudste ruitjesjas, die sinds lang door Joost als stofdoek gebruikt werd en daar ook naar uitzag. „Nu, hoe vind je me, jonge vriend?", vroeg hij. „Ben ik zo haveloos genoeg?"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

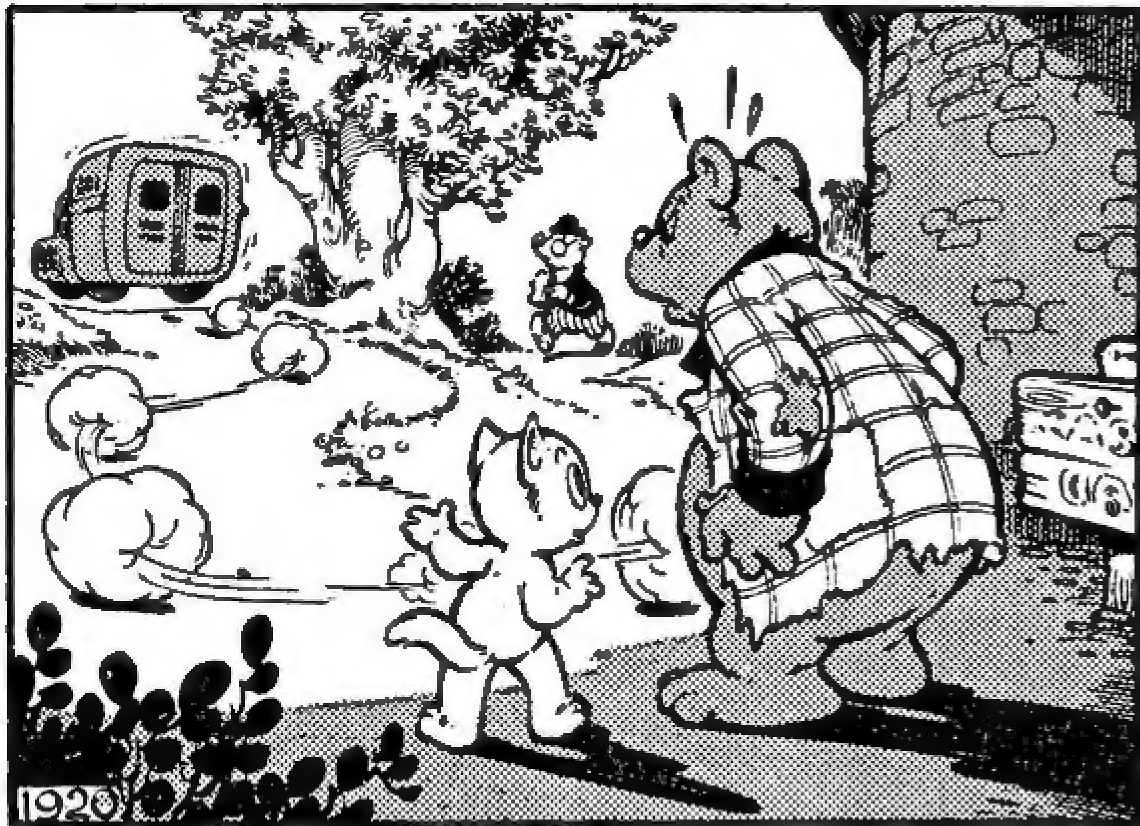

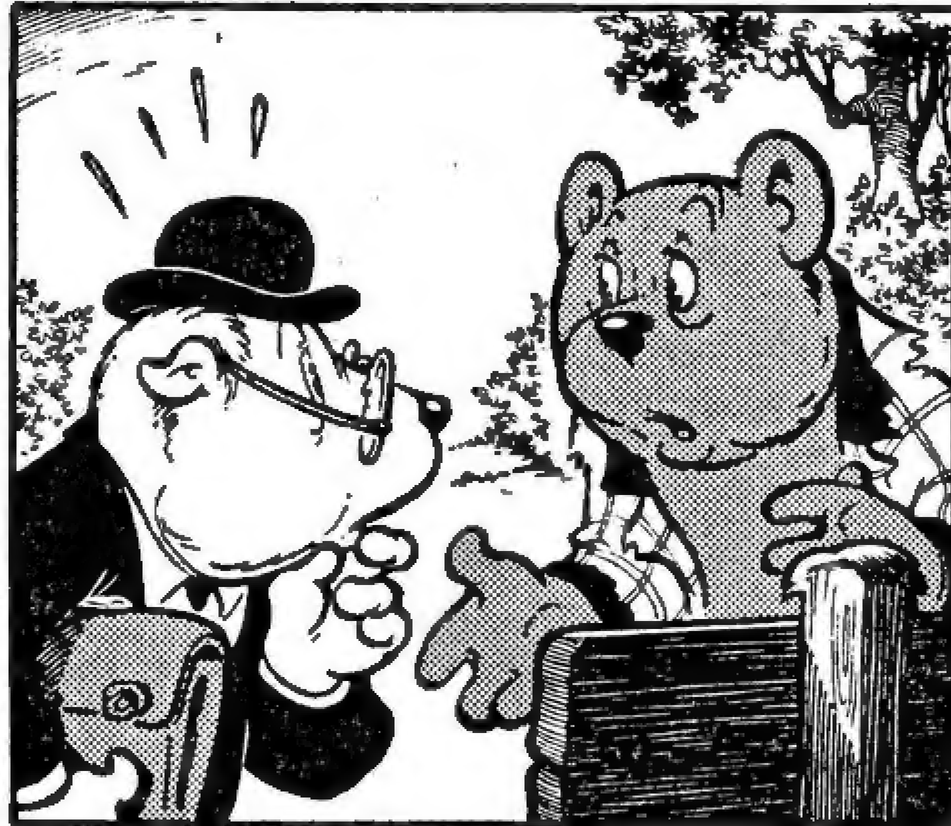

1919. Heer Bommel wees schertsend op de rafels en scheuren in zijn jas en daarna op het bord, dat Tom Poes in de grond had gezet. „Wat een vertoning!", riep hij vrolijk, „dacht je nu werkelijk, dat het enig verschil zou maken dat ik hier als een vogelverschrikker rondloop en dat hierop staat „Kasteel te koop"? Voor mijn goede vrienden van de Kleine Club is een Bommel een Bommel, jonge vriend! Men herkent een heer aan zijn geest en niet aan zijn kleding, zei mijn vader altijd, en daar houd ik mij aan. Daar houden alle heren zich aan, bedoel ik, als je begrijpt, wat ik bedoel!" „Ik hoop het!", zei Tom Poes. „Daar komt die kruidenier Grootgrut aan, die is toch ook lid van de club?" „Ja . . . eh, ja zeker!", zei heer Ollie haastig. „Pas geworden. Een héél keurig iemand, hoor! Ik zal hem eens op de proef stellen!" Op dat moment hield het autootje van de ijverige ondernemer piepend bij hen stil. De heer Grootgrut stak het hoofd naar buiten en nam de hoed af. „Goede morgen, heren!", wenste hij beleefd. „Had u nog iets besteld willen hebben? Ik heb heel mooie, oude kaas gekregen en mijn amandelkoekjes kent u, nietwaar?" „Hm!", zei heer Bommel in zijn rol vallend. „Ik had wel graag iets willen bestellen, maar eh . . . ik kan niet direct betalen. Mijn aandelen zijn een beetje gezakt, vrees ik. Kan ik een poosje bij je poffen?" De wakkere kruidenier liet zijn oog langs heer Ollie's lompen glijden en las daarop halfluid: „Kasteel te koop". Zijn vriendelijk gelaat nam een ernstige uitdrukking aan. „Poffen?", herhaalde hij. „Daar kan ik niet aan beginnen, vrees ik! Wij, niet-aangesloten kruideniers, hebben het al moeilijk genoeg, ziet u? Het spijt me, een andere keer dan maar!" Zo sprekende drukte hij zich de hoed op het hoofd en reed heen . . .

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

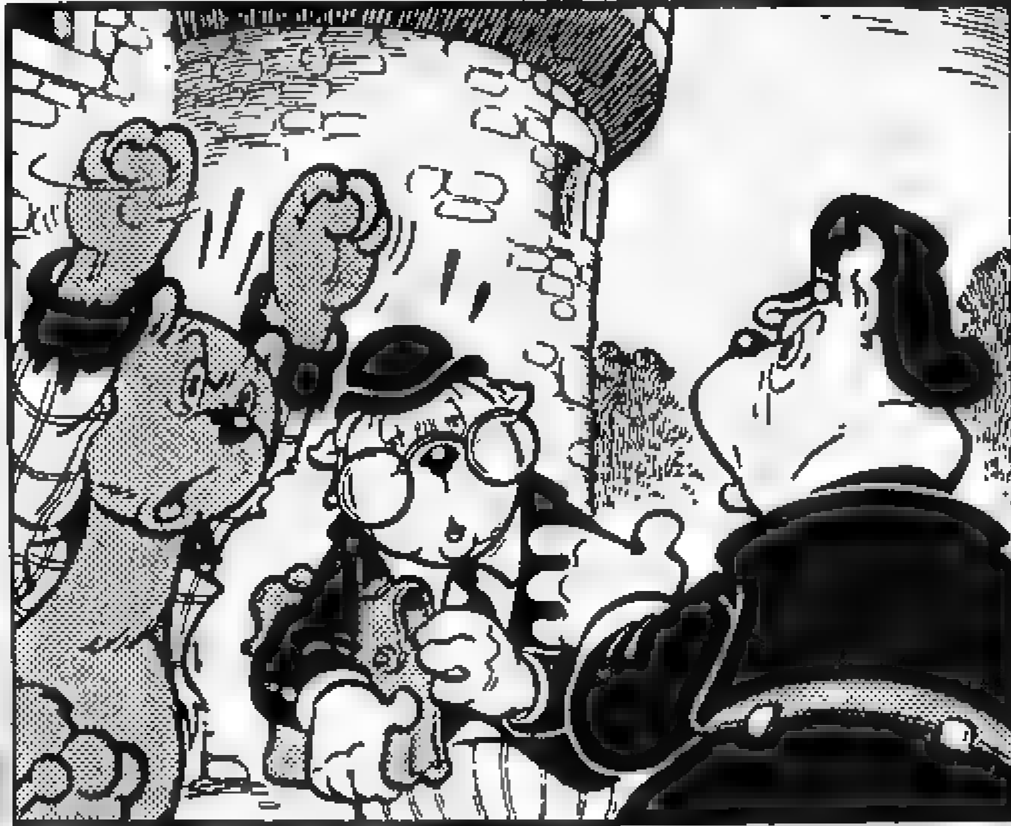

1920. Heer Bommel keek ontstemd het wegrijdende autootje van de heer Grootgrut na. „Hm!", mompelde hij, „hij wil me dus niet helpen nu hij denkt, dat ik geen geld heb. Hm... ik vrees, dat we hem toch niet in de Kleine Club hadden moeten toelaten. Ik was er al bang voor. „Hij hoort niet tussen heren", zei de markies nog en daar heb je het nu!" „Al die heren deugen niet", zei Tom Poes, „daar komt de volgende aan, heer Ollie! Probeer het nog maar eens!" Heer Bommel slikte moeilijk. Het was duidelijk dat een scherpe terechtwijzing op zijn lippen brandde. Doch op dit moment verduisterde de naderende gestalte van de ambtenaar eerste klasse Dorknoper het tuinpad en hij beheerste zich. „Goede morgen, goede morgen!", groette de nieuwe bezoeker vriendelijk. „Komt u vanavond een pokertje leggen, heer Bommel? De meeste heren zullen wel aanwezig zijn en de markies heeft beloofd een voordracht te houden over een mooi onderwerp." „Wel... eh...", zei heer Bommel somber. Hij wees naar het bord en hernam op matte toon: „Ik geloof niet, dat ik er zijn zal, meneer Dorknoper! Ik moet een beetje op de florijnen gaan letten!" Het gelaat van de beambte betrok. Hij zette de bril recht en las de tekst op het bord: „Kasteel te koop". Daarna bezag hij afkeurend de rafels aan heer Ollie's jas en begon met het hoofd te schudden. „Misschien kunt u me een kleinigheid lenen?", hervatte heer Bommel hoopvol. „Als ik voor een week wat geld omhanden had zou ik er bovenop zijn. We zijn tenslotte heren onder elkaar en ik dacht zo..." „Het spijt me dit te vernemen!", viel de ambtenaar eerste klasse hem in de rede. „Aan lenen kan iemand van mijn rang niet beginnen. U begrijpt wel: als het zou uitlekken... Nee! En dat te koop zetten van uw huis gaat zo maar niet. Ik zal er beslag op moeten leggen in verband met de woningnood! U begrijpt me wel!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

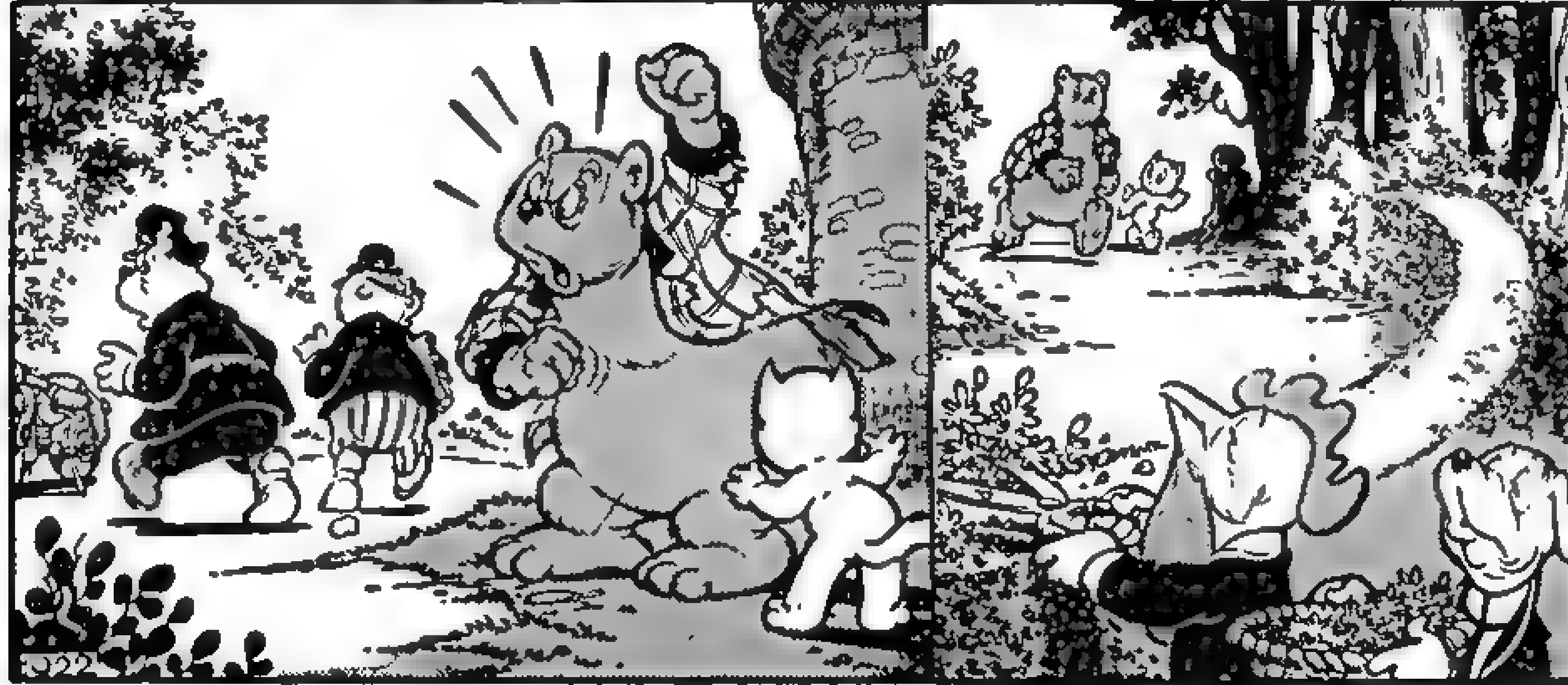

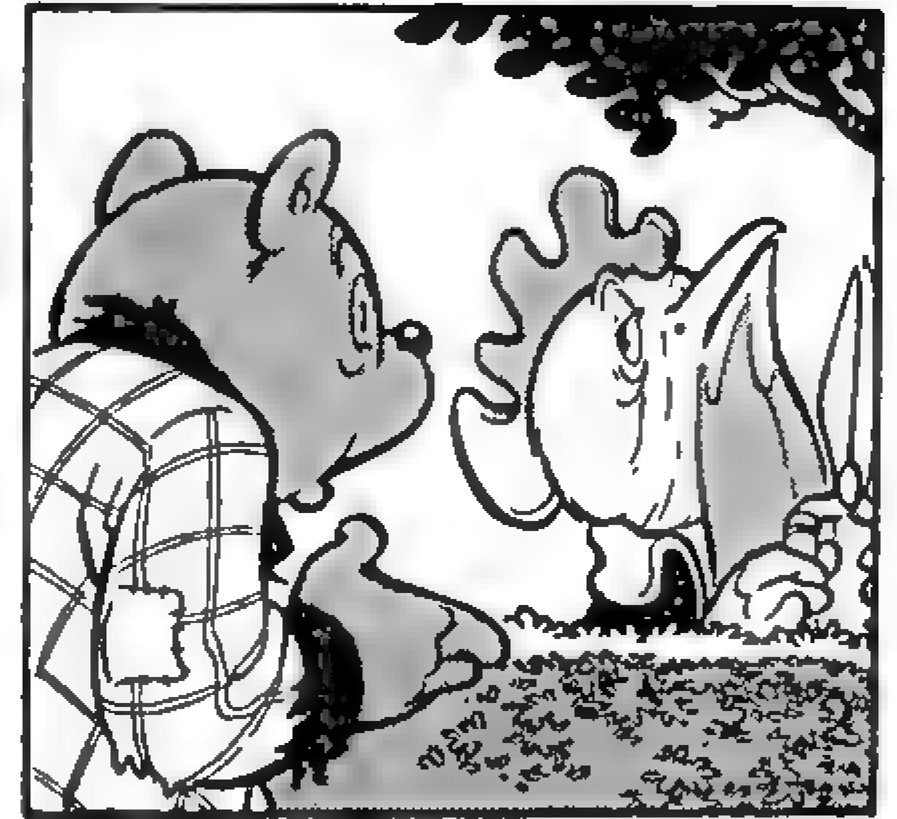

1921. Heer Bommel wierp een driftige blik op Tom Poes, die er bij stond met een gezicht van „wat heb ik gezegd?” en barstte in woede uit. „U wilt mijn huis in beslag nemen!?”, riep hij. „U hoort, dat ik in moeilijkheden zit en in plaats van mij geld te lenen gaat u mij mijn bezittingen afnemen? Ik schaam me voor u, meneer Dorknoper! Als de andere heren van de Kleine Club dit wisten . . .” Nu wilde het geval, dat op dit moment de commissaris Bulle Bas slot Bommelstein passeerde. Hij was van plan geweest om een kwinkslag met zijn mede-clublid Bommel te wisselen en met hem de mogelijkheden van een tuinfeestje te overwegen. Doch het gerucht van een luide twist hield hem van deze plannen terug. Hij zette zijn motor aan de kant en trad voorwaarts. Een enkele blik op heer Bommel's lompen en het bord „Kasteel te koop” was genoeg voor de wakkere politie-ambtenaar. „Wat is hier aan de hand?”, informeerde hij koeltjes. „Ah! Commissaris!”, riep heer Ollie met nieuwe moed. „Ik legde net uit aan deze eh . . . Dorknoper, dat ik even wat moeilijkheden heb. Ik vroeg hem wat geld te leen – we zijn tenslotte heren onder elkaar, als u begrijpt, wat ik bedoel. Maar in plaats daarvan wil hij mijn huis in beslag nemen! Nu vraag ik u! Is dat een houding voor een mede-clublid? Ik stel voor om . . .” „Laat de club er buiten, wat ik u verzoeken mag”, onderbrak de hooggeplaatste beambte. „Ik heb dit gebouw nodig. Met de heersende woningnood kan men deze verkoop niet toestaan, niet waar? Ik roep uw hulp in, commissaris!” Bulle Bas trok een zakboekje en begon te schrijven. „Verzet tegen een ambtenaar in functie”, mompelde hij. „Dat neem ik niet!”, piepte heer Bommel, „is dat een manier van doen?” „Voorzichtig!”, vermaande de voortvarende politie-chef. „Ik kan u ook nog bekeuren wegens bedelarij en landloperij. U kunt beter zwijgen!”

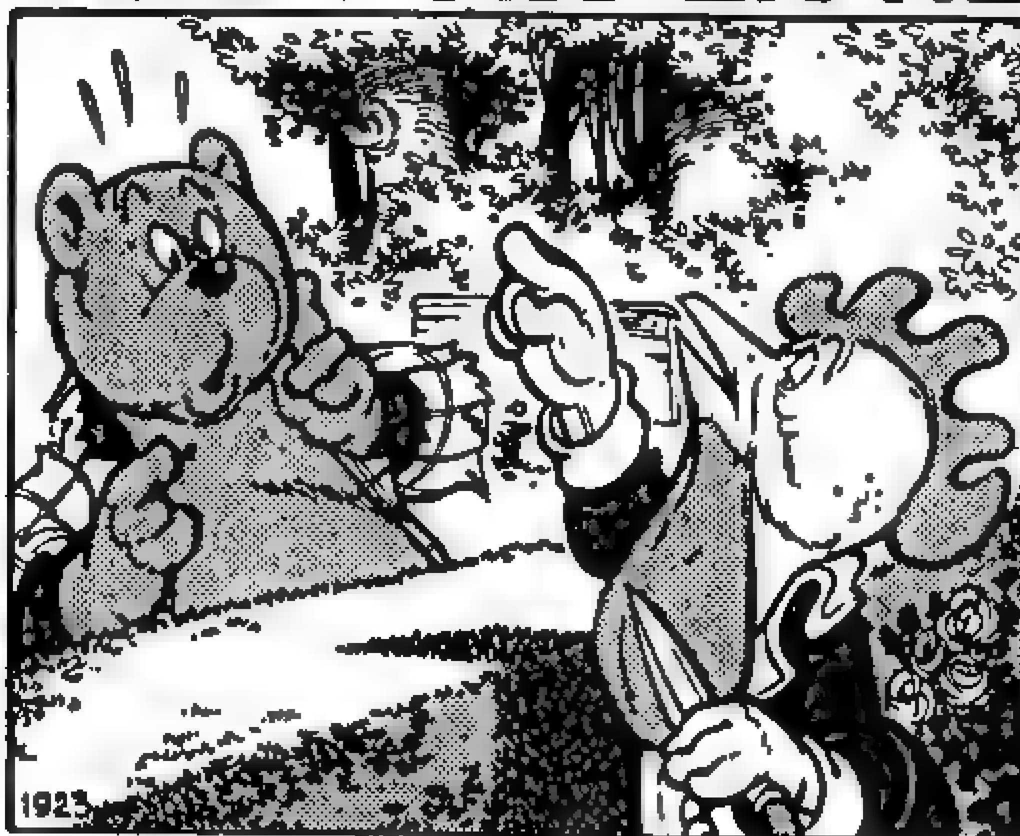
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1922. Commissaris Bulle Bas en de ambtenaar eerste klasse Dorknoper verlieten eendrachtig heer Bommel's voortuin. „Heel treurig!", hoorde men hen mompelen. „Het gaat steeds meer bergafwaarts met de bezittende klasse. Hij zal hier nader van horen!" Heer Bommel bleef tierend achter. In machteloze woede vertrad hij zijn grasmat onder het schudden van zijn vuisten, doch eindelijk bedaarde hij bij gebrek aan adem. „Ziet u wel?", zei Tom Poes, „ze deugen niet! Geen van allen. Zolang ze weten, dat u geld hebt, zijn ze aardig, maar als ze denken, dat u arm bent, is het afgelopen! Laten we nu naar de burgemeester gaan, om te kijken of hij beter is!" Heer Bommel trok zijn flarden recht en stapte achter Tom Poes aan de weg op. Hij zweeg en het was duidelijk, dat vele gedachten zijn brein doorkruisten. Maar toen ze in de buurt van het buiten van de markies De Cantecler kwamen, hield hij de pas in. De edelman was juist bezig om persoonlijk de haag te knippen. Hij geloofde in lichaamsbeweging en daarom deed hij dit gaarne zelf wanneer het mooi weer was en de zon niet te fel scheen. „Goede morgen, markies!", zei heer Ollie op sombere toon. „Aha, amice!", mompelde de ander. „Zo vroeg op pad?" Toen viel zijn oog op de gerafelde jas en hij liet de tuinschaar zinken. „Parbleu! Van het paard gevallen?", riep hij uit. „Nee... eh, nee!", zei heer Ollie en het viel hem moeilijk om zijn rol vol te houden tegen deze voortreffelijke edelman. „Nee", hernam hij na enig slikken. „Ik zit een beetje in de moeilijkheden. Een tijdelijk tekort aan geld, als u begrijpt, wat ik bedoel."

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

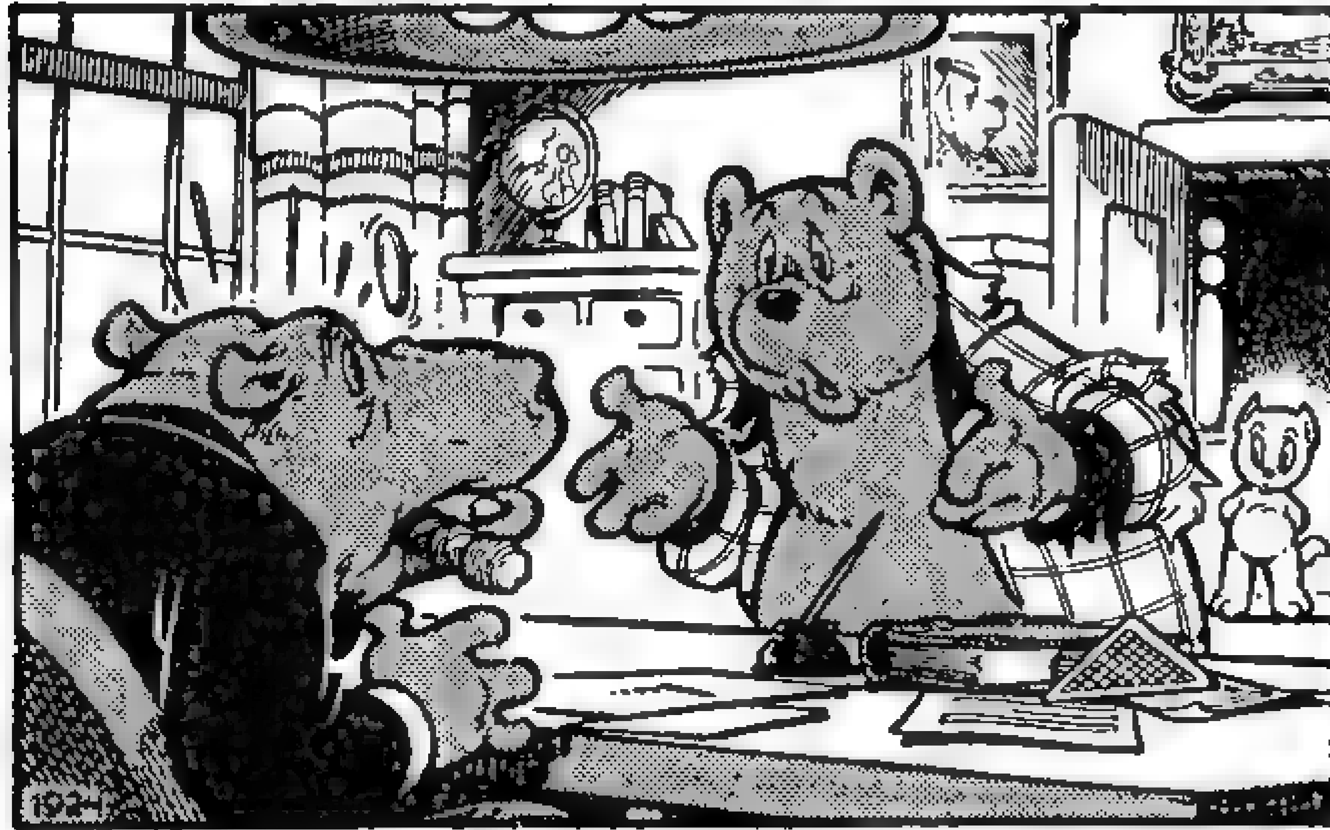

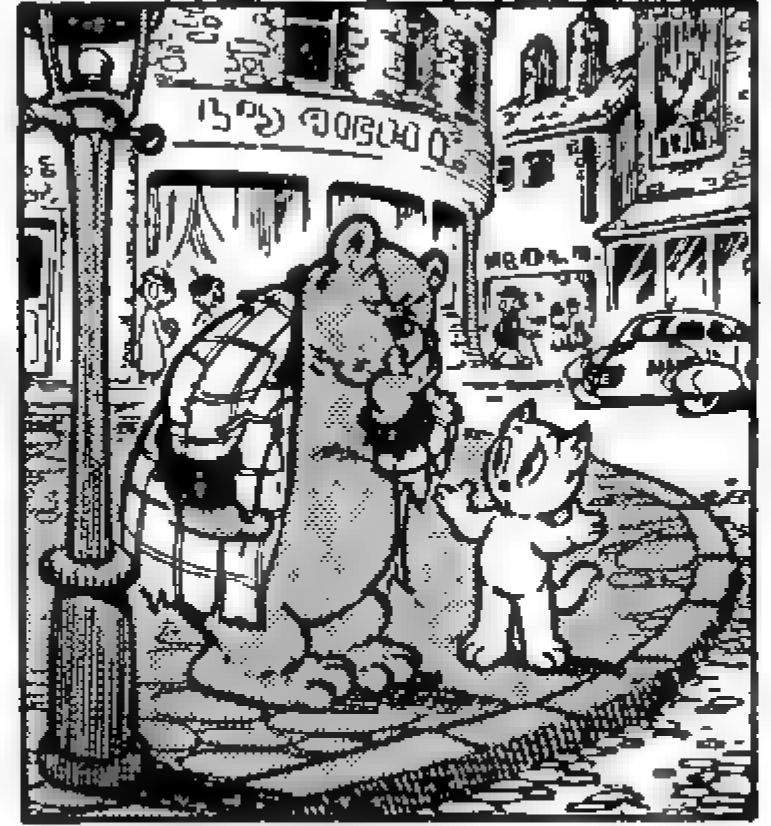
1923. Heer Bommel vertelde het verzonnen verhaal van zijn moeilijkheden en eindigde met het vragen van een weinig hulp. „Voor een weekje maar”, besloot hij, „een handvol florijnen is genoeg. Als ik de zaken maar even lopend kan houden kom ik er vanzelf bovenop!” De markies had zijn oogglas getrokken en staarde met ijskoude blik over zijn haag heen. „Fi donc!”, prevelde hij. „Dit is ongehoord! Wanneer u geen lid van de Kleine Club was zou ik u door mijn lakei laten verwijderen... eh... Bommel! Gebedel aan de deur! Het is ver met u gekomen! Ik zal hier vanavond beslist een punt van bespreking van maken! Gaat heen, vriend! Snel!” Heer Bommel, die niet op het eind van deze woorden gewacht had, was al verdwenen. Hij liep nu zeer ontmoedigd met Tom Poes over de weg naar Rommeldam en zelfs toen Tom Poes zei: „Ziet u wel? Ze deugen niet!” gaf hij geen antwoord. Hij lette ook niet op de nieuwsgierige blikken, die de Rommeldamse bevolking op zijn morsige jas wierp. Nee, hij zag er uit als iemand, die het spel haast verloren heeft en nu al zijn hoop stelt op een laatste kaart. Deze kaart was burgemeester Dickerdack, die in een gemakkelijke houding achter zijn bureau zat en hem vriendelijk lachend begroette. Wanneer hij al verbaasd was over de rafels aan heer Ollie's jas, liet hij dit toch niet merken. Hij was een breed iemand, die een ander zijn eigenaardigheden gunde. „Hallo, oude jongen!”, riep hij uit. „Kom je me het einde van de mop vertellen, die je gisteren vergeten was?” „Nee... eh, nee, dat niet precies!”, zei heer Bommel.

„Ik zit in moeilijkheden en ik heb alle leden van de club om hulp gevraagd. Tevergeefs, als u begrijpt, wat ik bedoel! U bent de laatste!”

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

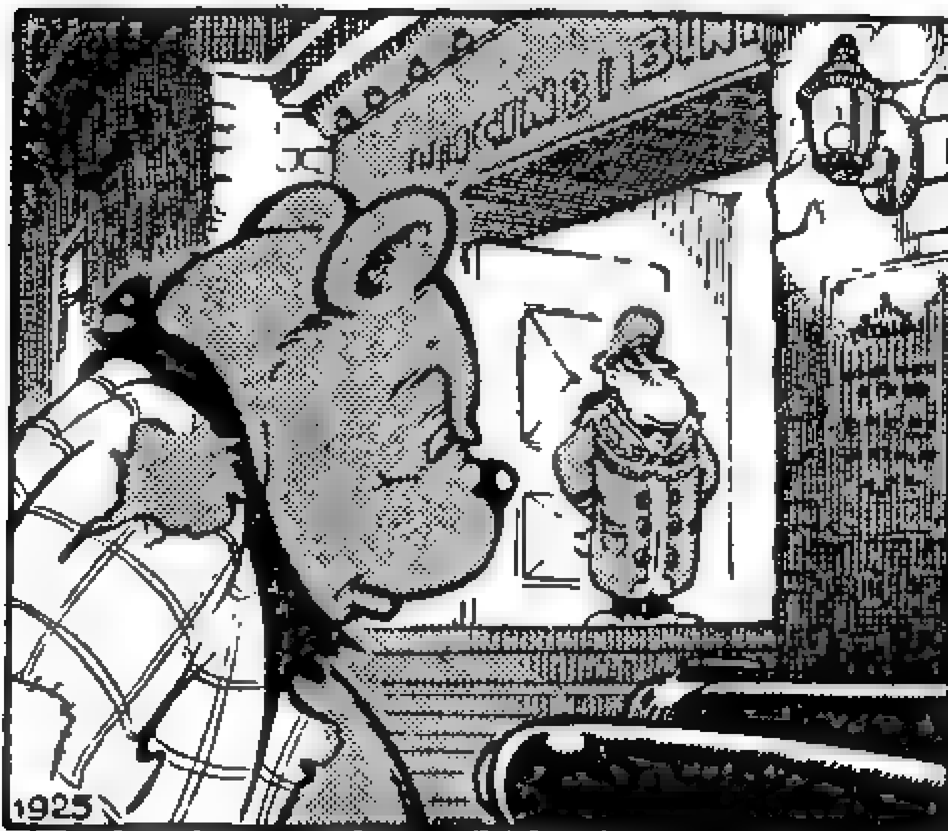

1924. Heer Bommel vertelde het verhaal van zijn verzonnen moeilijkheden nu aan de burgmeester. En omdat hij het al zo dikwijls verteld had, begon hij er zelf in te geloven. Zijn stem trilde, toen hij over het lenen van enkele florijnen voor een week sprak en bij de passage over de heren onder elkaar sprongen hem de tranen in de ogen. De uitwerking van deze ellendige geschiedenis op de heer Dickerdack was echter geheel anders. Nadat hij een enkele ontstelde zucht had geslaakt had zijn gelaat een steeds koelere uitdrukking aangenomen en toen heer Ollie tenslotte stilviel, was hij bezig een puntje aan een potlood te slijpen.

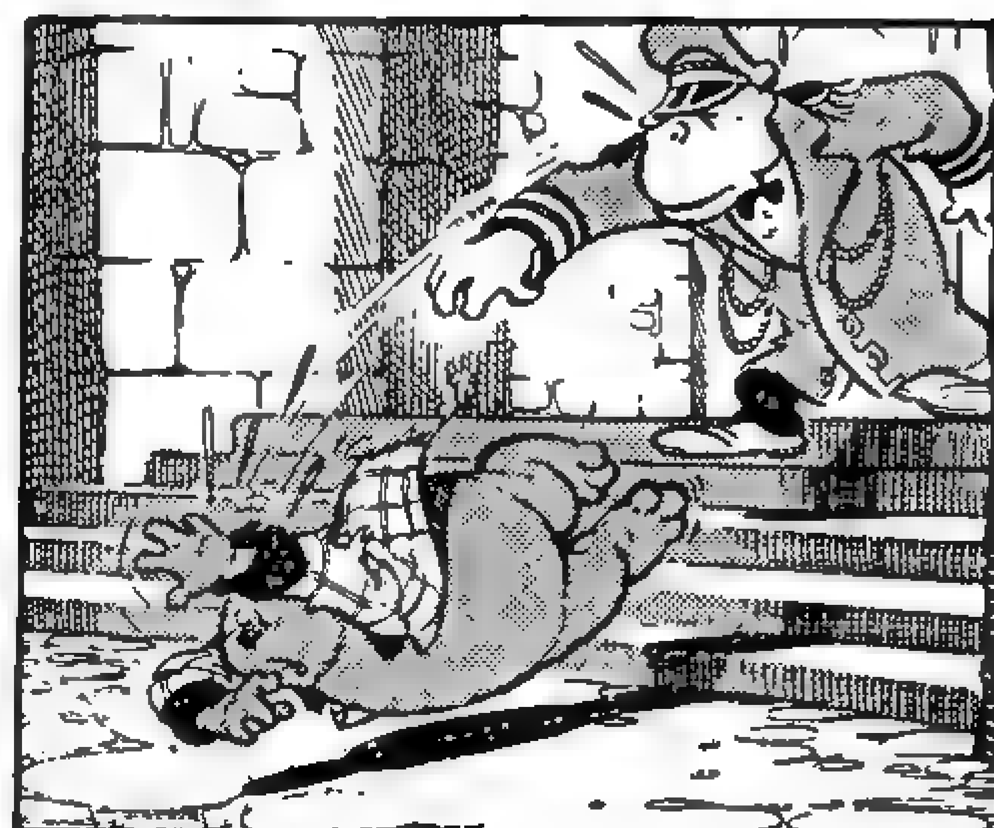
„Tjonge, wat naar voor je Bommel!", mompelde hij lusteloos. „Maar nu moet je me excuseren – ik heb het erg druk!" „Dus u wilt me niet helpen!?", riep heer Ollie uit. „Ga naar het arbeidsbureau, vriend!", ried de burgemeester aan. „Tegenwoordig zijn al die dingen zo mooi geregeld met overbruggingssteun en hulpfondsen en zo! In deze stad behoef je niet te verhongeren, hoor! Dat is uit de tijd, hahaha! Veel succes hoor!" Heer Bommel wankelde het raadhuis uit en bleef somber en gebroken op de stoep staan. „Hebt u het nu gezien?", vroeg Tom Poes hoopvol. „Ziet u nu dat dat herenclubje niets waard is? Gelooft u ook niet, dat u uw tijd beter aan andere dingen kunt geven?" „Bah!", snauwde heer Ollie. „Je praat naar dat je verstand hebt, jonge vriend!

Je bent nog te klein om dit allemaal te kunnen begrijpen! Laat me alleen! Ik moet diep nadenken om mijn verdere houding te bepalen!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

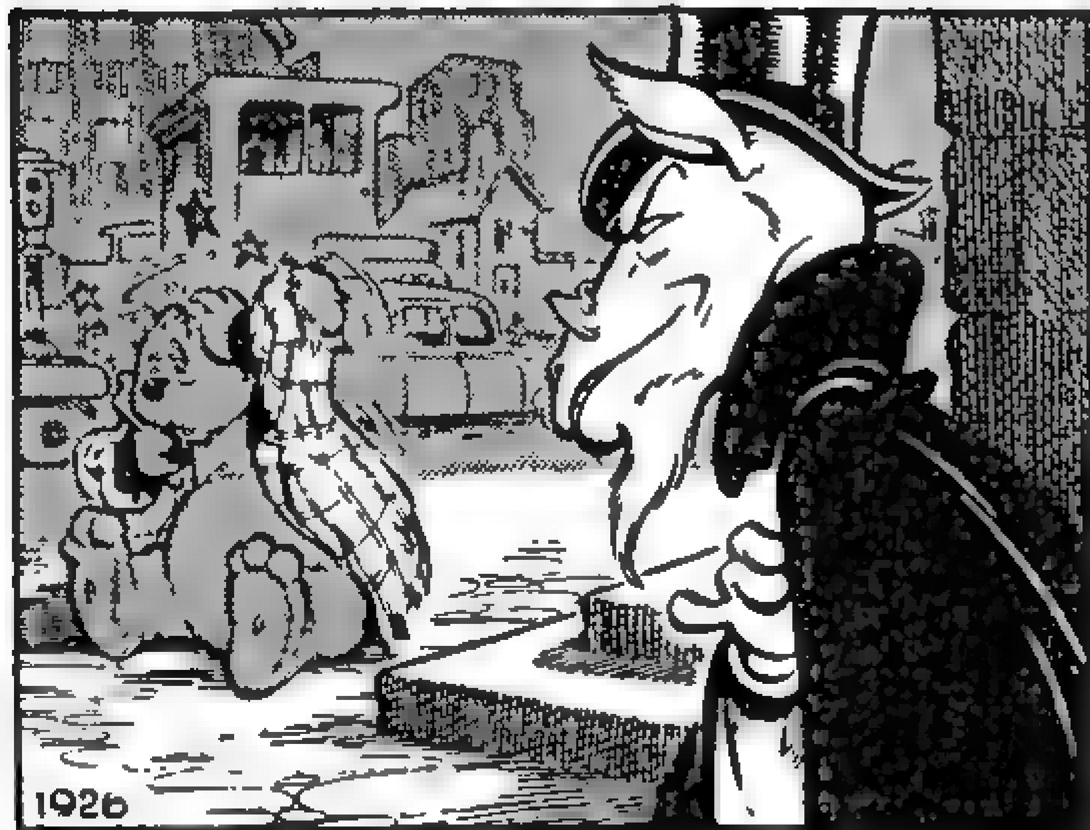

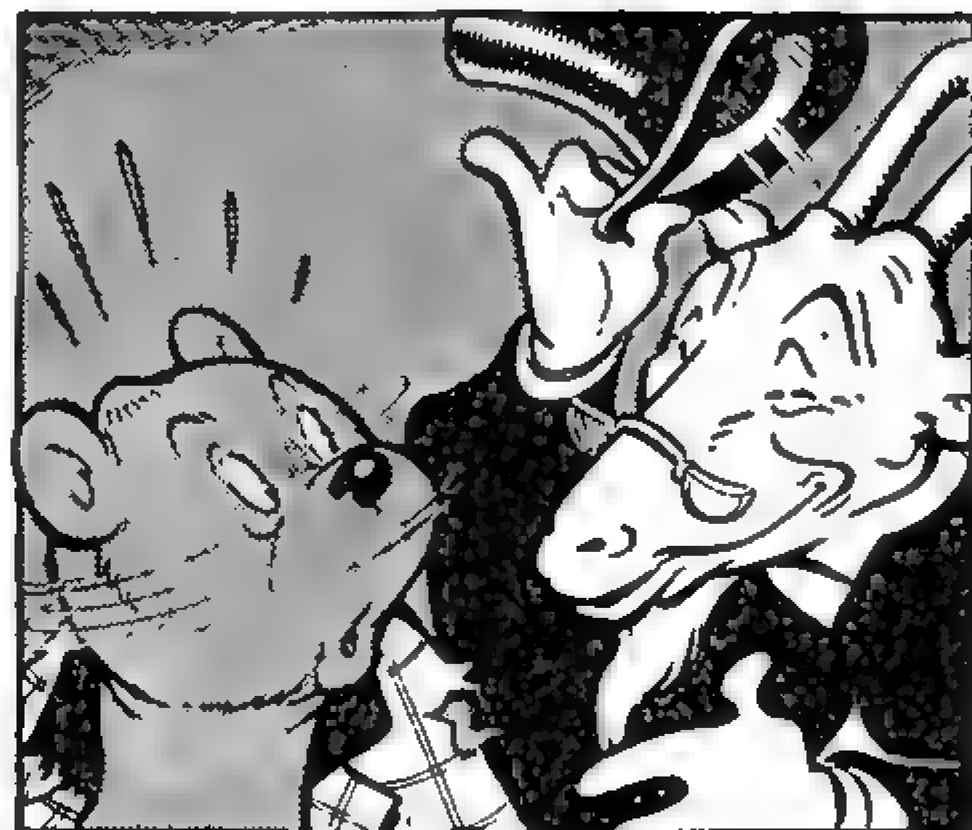

1925. Bij het vallen van de avond kon men heer Bommel voor het gebouw van de Kleine Club aantreffen. Tom Poes was naar huis gegaan omdat hij begreep dat hij zijn vriend toch niet verder kon helpen. Heer Ollie zou vanzelf wel weer opknappen, meende hij. En dan zouden ze samen gezellig op avontuur uitgaan. Maar het was duidelijk dat dit niet zo snel ging. Heer Ollie maakte een innerlijke tweestrijd door, terwijl hij daar in zijn gescheurde jas naar de mooie auto's voor het fraaie bouwwerk stond te kijken. „Nu zitten ze daarbinnen pret te maken!", mompelde hij bitter. „En dat terwijl ze toch denken dat ik een arm heer ben geworden. Want ze weten niet, dat ik niet echt arm ben en dat ik maar net gedaan heb alsof, als iemand begrijpt wat ik bedoel! Maar er is niemand die zich iets van mij aantrekt! Ze deugen niet – net als ik altijd al tegen Tom Poes zei. Bah! Ik ga ze de waarheid eens zeggen! Ik zal ze ferm op hun plaatsen zetten en hun gedachten eens een andere wending geven! Ik zal ze!" En met deze gedachte liep hij driftig en vastbesloten langs de zwaargebouwde portier heen, op weg naar het besloten speelzaaltje waar de markies op dat moment een voordracht hield over een mooi onderwerp. Helaas, hij kwam niet ver. Want de portier, die zijn plicht begreep, en overigens ook strenge orders had, greep hem bij de revers van zijn schamele jas, draaide hem om en wierp hem met een krachtige beweging de straat op. En zo zat hij daar half versuft op de stenen in de avondwind, terwijl het verkeer langs hem raasde . . .

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1926. Heer Bommel zat dus verbitterd en wat suf op de straatstenen en bevoelde zijn builen. Er ging een wereld van gedachten door hem heen en de slechtheid van de wereld dreigde hem te machtig te worden.

Met een droge snik stond hij tenslotte op om eenzaam naar zijn kasteel te gaan om daar na te denken. Want hij begreep, dat hij zijn kijk op anderen moest veranderen. Nu had hij in het geheel niet in de gaten, dat dicht bij hem, half verscholen achter een pilaar, een zwarte gedaante naar hem stond te kijken. Het was de hooggeleerde professor doctor Joachim Sickbock, die hem met een ongunstige glimlach om de dunne lippen gadesloeg. Toen nu heer Bommel in beweging kwam, sloeg de geleerde zijn mantel terug, drukte de cylinderhoed vaster op de horens en trad onhoorbaar nader.

„Een woordje, mijn waarde!", sprak hij met krakende stem. Heer Bommel draaide zich hevig geschrokken om en staarde naar het bleke gelaat. „Eh... wah... wat?", stamelde hij. „Ik heb u gevolgd!", hernam de professor. „Ik weet alles van de weddenschap, die ge met die rakker Tom Poes hebt afgesloten. Die bengel wilde u bewijzen, dat uw vrienden niet deugen, nietwaar? Hij heeft u overgehaald om te doen of ge arm waart, hè? Dom werk, mijn beste! Dat leidt immers tot niets? Niet uw vrienden hebben schuld, doch gijzelf!" „Ik?", kreet heer Ollie. „Heb ik schuld? Wat heb ik dan gedaan?" „U bent te gevoelig!", legde de geleerde met een fijn lachje uit. „Uw hart is te week, dàt is de kwestie!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

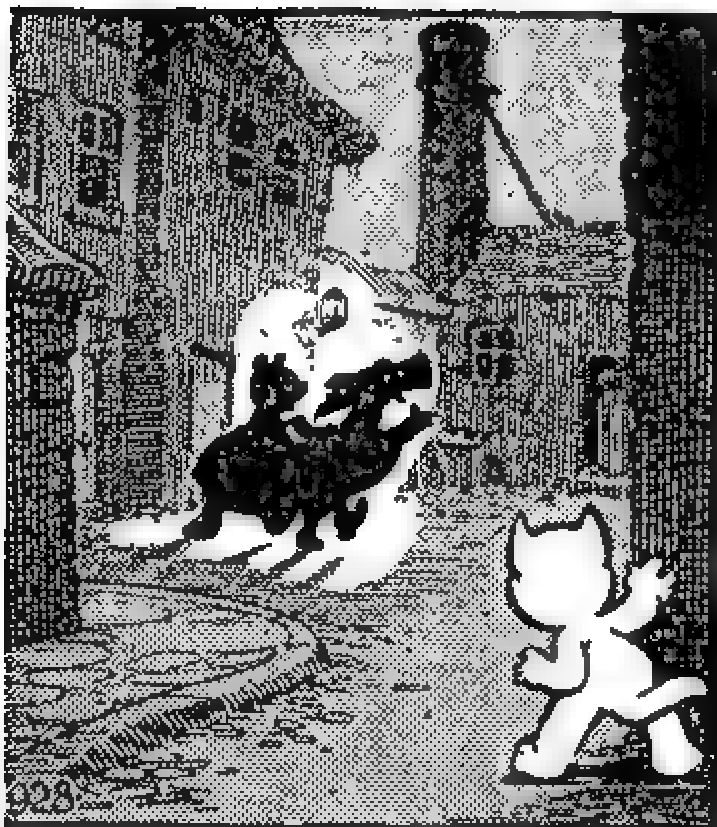

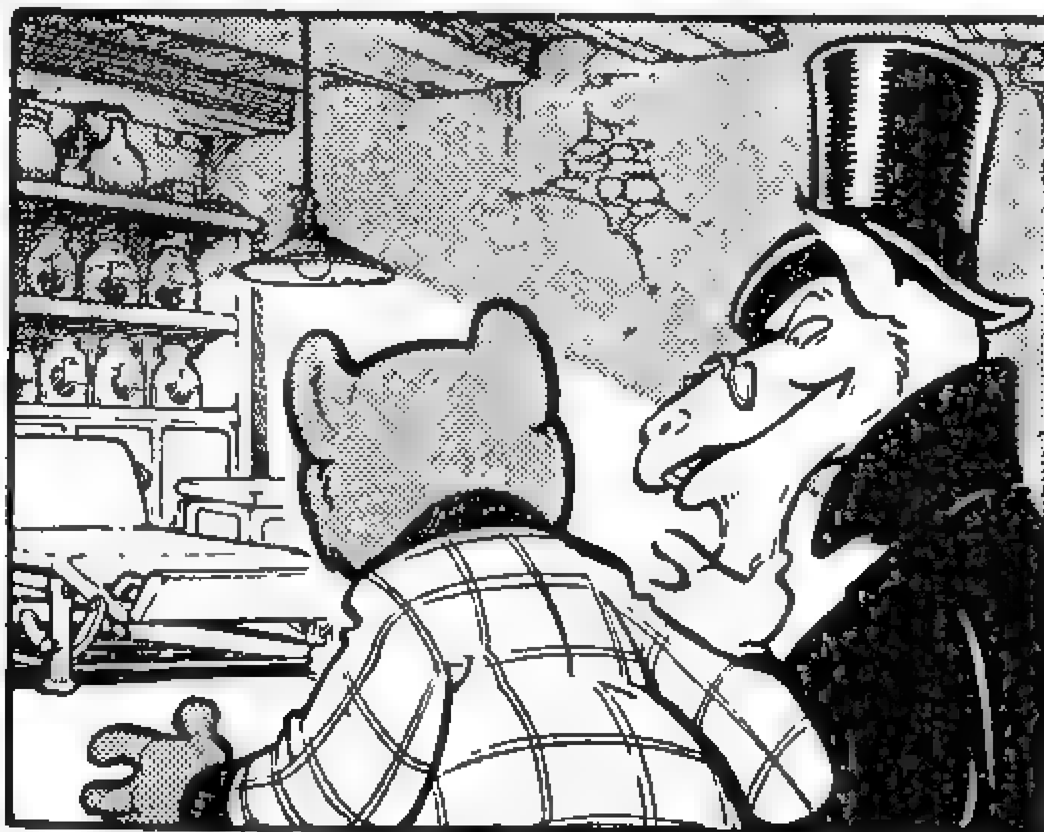

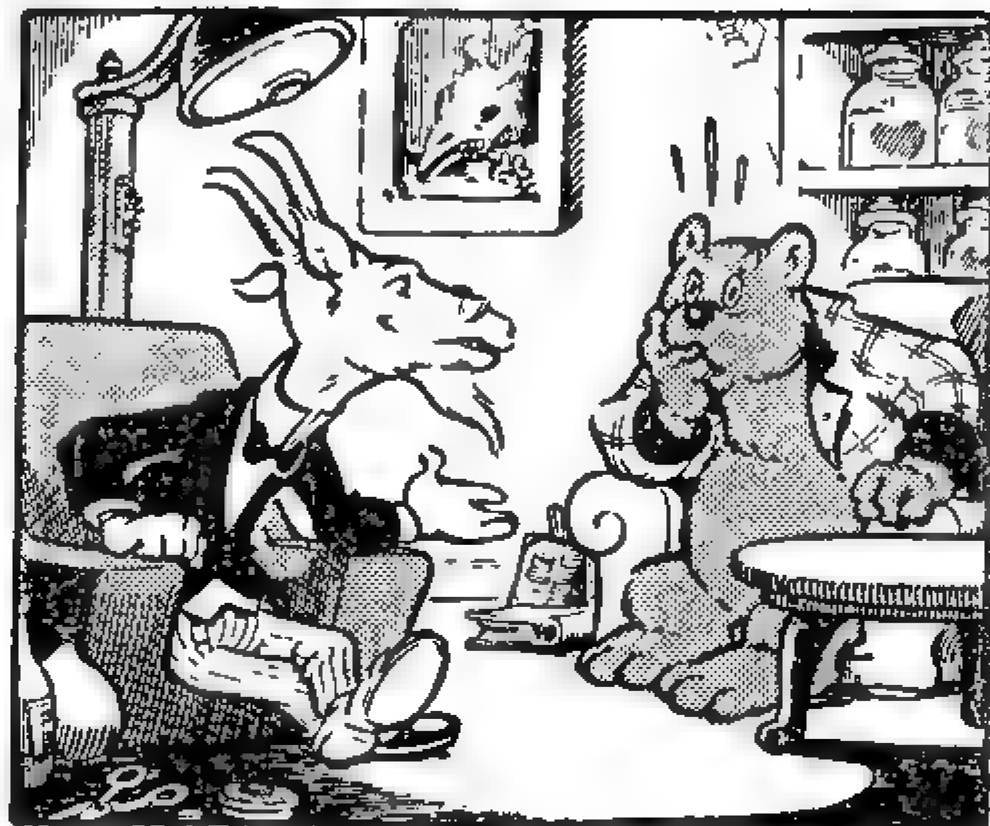

1927. De nachtwind stak op en wapperde met de zwarte mantel van professor Sickbock. Het werd kil en heer Bommel huiverde. „Kom mee, mijn waarde!", sprak de geleerde met zoete stem. Hij sloeg een arm om heer Ollie's gerafelde schouders en voerde hem met zachte dwang de straat over. „Uw hart is te week, zoals ik bereids zeide. U bent niet meer opgewasen tegen de hardheid en de snelheid van de nieuwe tijd. Ik ken dat verschijnsel, ach, ik ken het zo goed! De nieuwe tijd vraagt koele karakters met een scherp verstand. En daarom heb ik een nieuwe vinding gedaan. Na lange proefnemingen ben ik er in geslaagd een kunsthart samen te stellen!" „Een kunsthart?", riep heer Ollie ontsteld uit. „Juist!", beaamde de ander. „Een hart van kunsthars! Een soort plastic, mijn beste! Met zo'n hart heeft men geen last meer van gevoel – men is nooit meer bedroefd en men heeft geen zorgen meer. Bovendien kan men zoveel geld verdienen als men wil want men wordt niet meer gehinderd door allerlei bedenkingen en gebeuzel. Kom mee naar mijn werkplaats, dan zal ik u mijn vinding tonen!" Zo sprekende leidde hij heer Bommel een klein steegje binnen. Doch nu snelde uit de schaduwen de gedaante van Tom Poes nader. „Niet doen, heer Bommel!", riep hij. „Ga niet met Sickbock mee! Hij deugt niet! Luister niet naar hem!" De geleerde lachte schamper. Met een enkele beweging wierp hij Tom Poes naar achteren en duwde heer Ollie verder. „Daar heb je hèm weer!", smaalde hij. „Hij weet niets anders te zeggen dan: Hij deugt niet! Foei! Hij is een slecht vriend, mijn beste! Kom, we zijn er haast!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

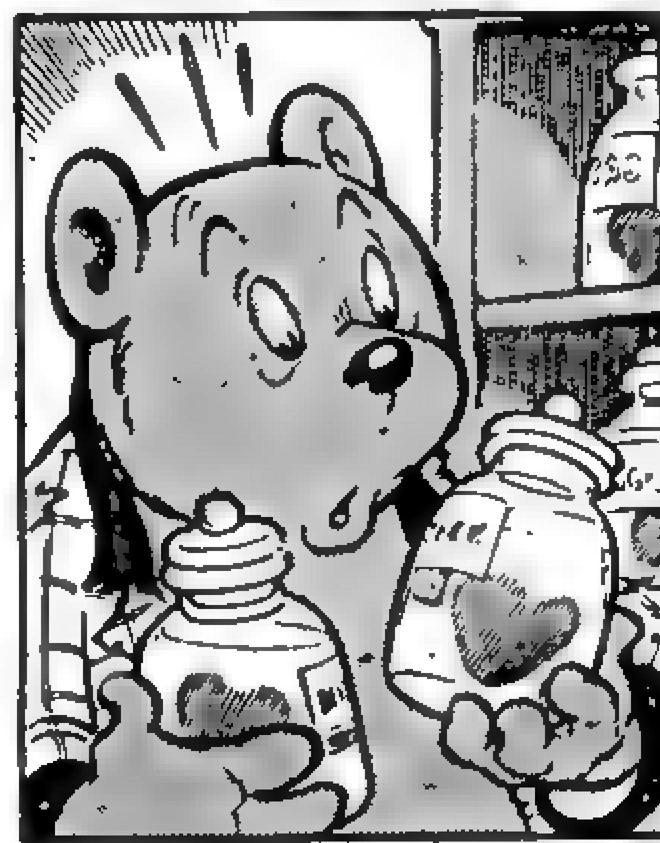

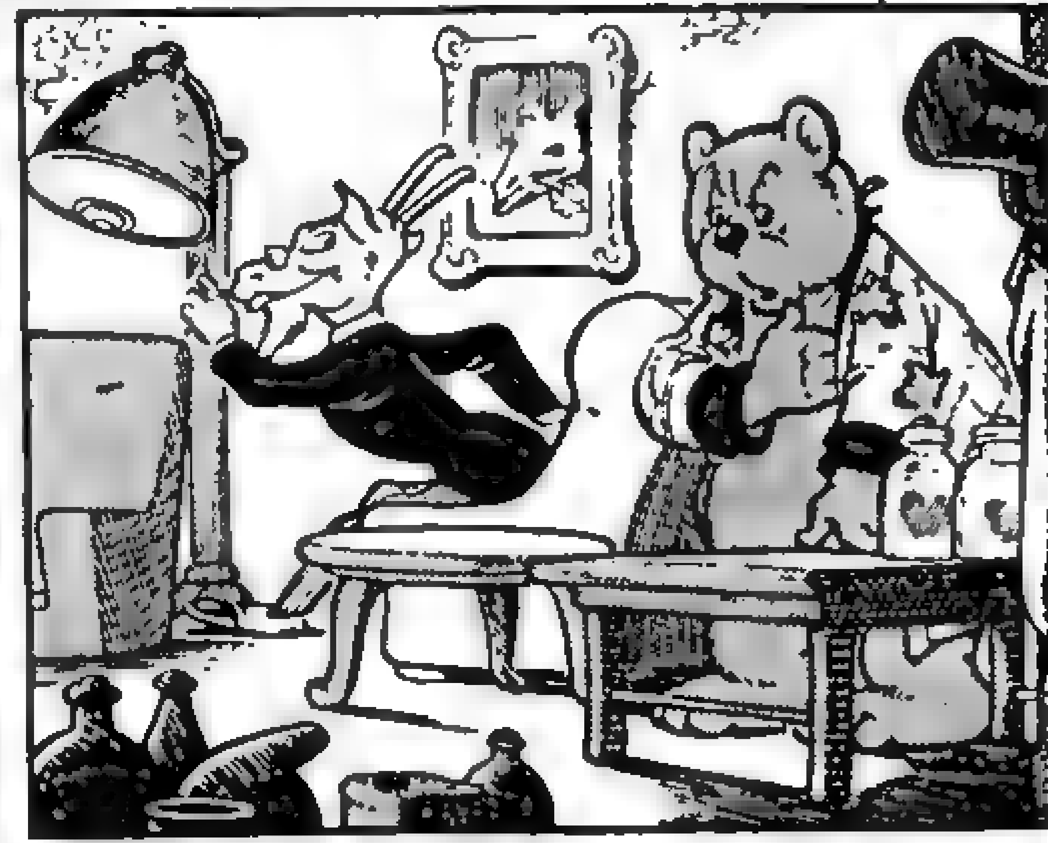

1928. Tom Poes krabbelde overeind en keek zijn vriend na. Die liep, geleid door professor Sickbock, door het smalle steegje in de richting van een kleine, beroete fabriek en keek niet één keer om. „Het loopt verkeerd!", dacht Tom Poes. „Ik moet iets doen, voordat het te laat is. Maar wat?" Intussen was heer Ollie het fabriekje binnengestapt en stond nu in een kale ruimte die omringd was met rekken waarop ontelbare stopflessen stonden. „Dit is mijn werkplaatsje!", merkte de geleerde bescheiden op. Hij trad op een hoek toe, waar zich een zitje bevond en knipte een schemerlampje aan. „Gaat zitten, mijn waarde!", vervolgde hij. „Ik moet eens rustig met u praten. Ge zijt in een bedroefde stemming en ik merk, dat uw geloof in uw medeburgers geschokt is. Tut, tut, dat komt niet te pas! Dat hoeft toch niet? U bent ouderwets! Dat is de kwestie!" „Ik ouderwets?", riep heer Bommel verontwaardigd. „Ik ben een modern heer! Ik ga met mijn tijd mee!" „Modern?", herhaalde de professor met fijne lach. „Kom, kom, mijn beste. U hebt nog last van uw hart. Dat klopt nog en trilt en springt op en is bedroefd en is blij en dat leidt allemaal tot niets! Neen! Een modern heer gebruikt plastic! De vroegere geleerden hebben het wel met steen geprobeerd, maar dit is beter!" „Een plastiek-hart?", vroeg heer Ollie beklemd. „Dat kan toch niet? Daar kan men toch niet op leven?" „Het kán!", verklaarde de professor. „Kijkt u maar eens naar de flessen om u heen!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

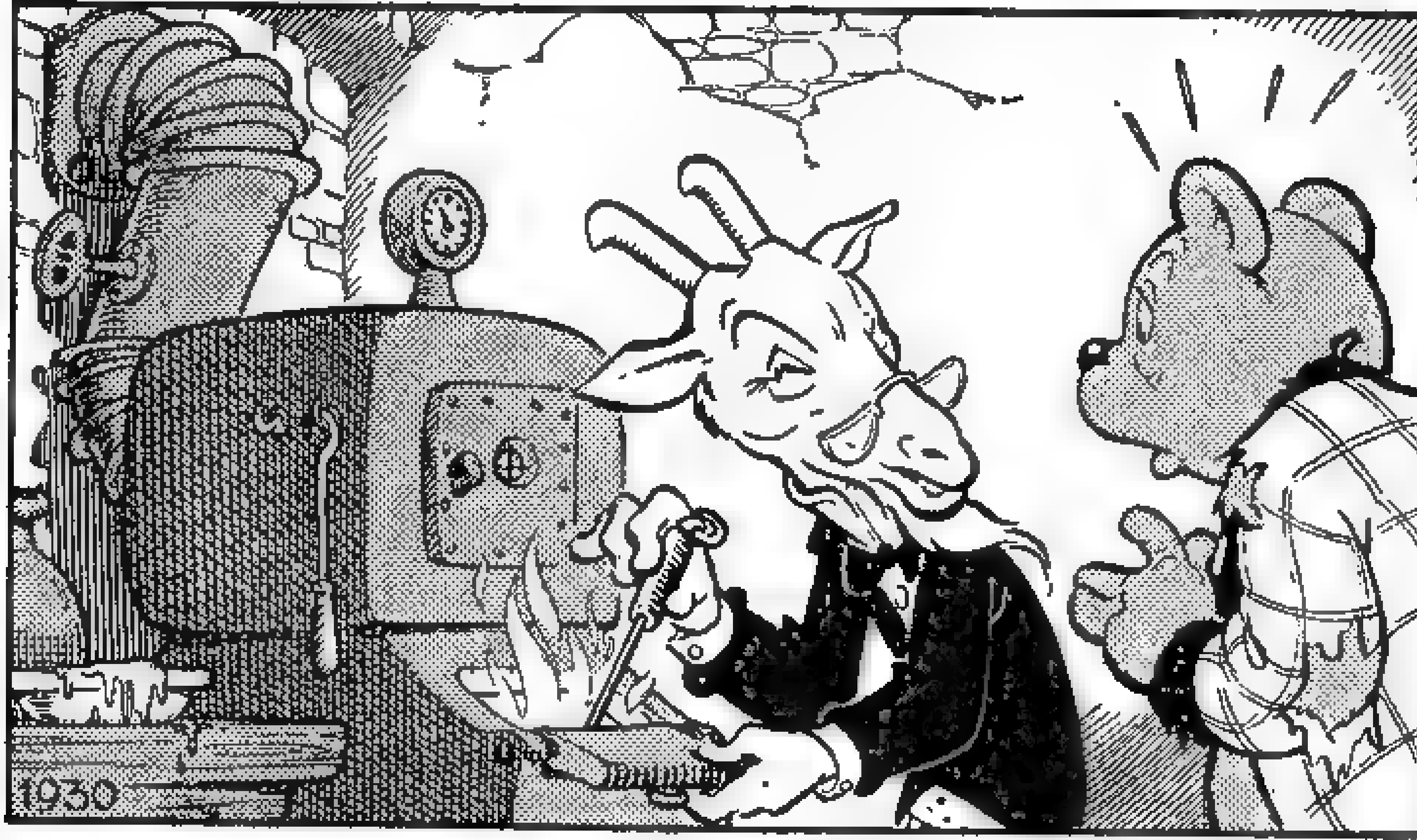

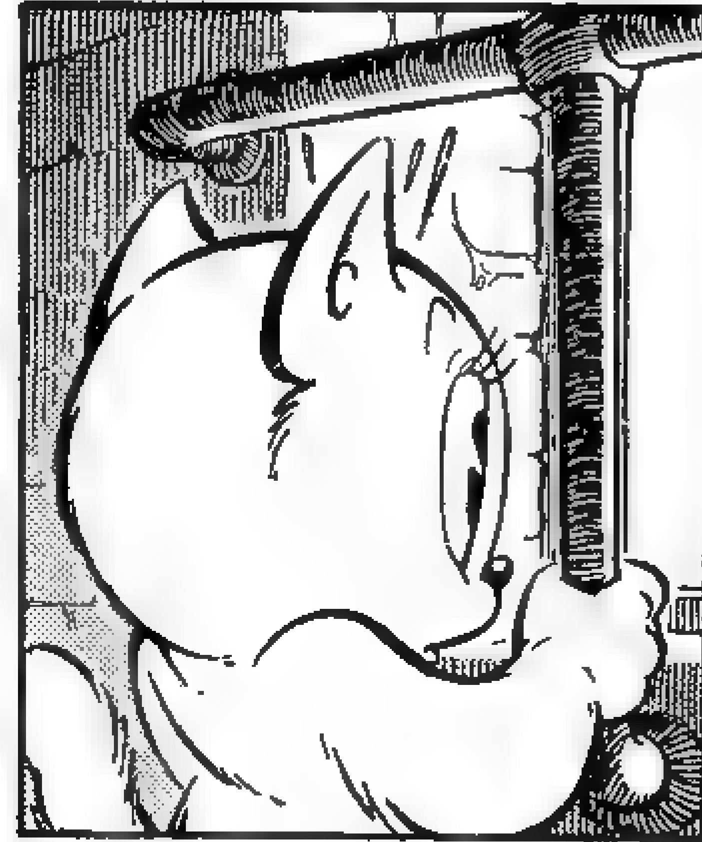

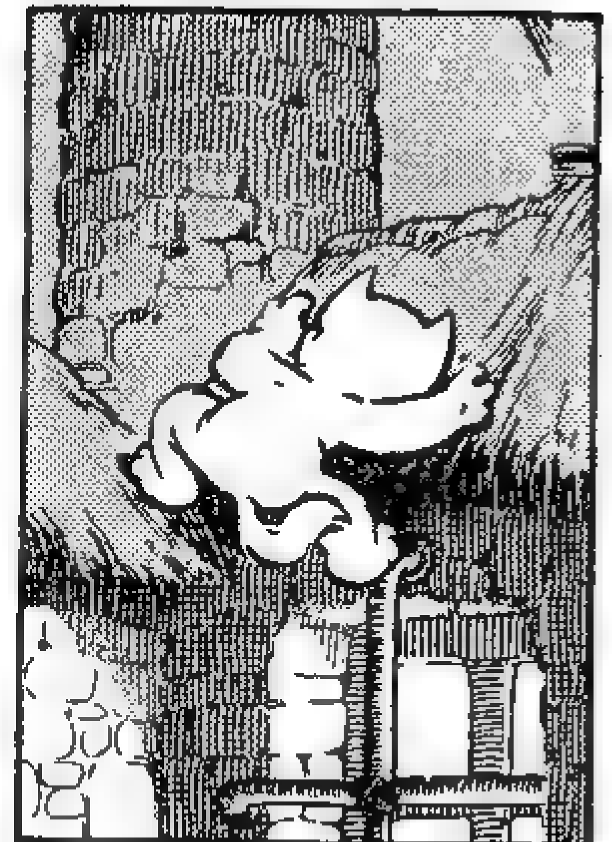

1929. Professor Sickbock stond op en liep op de wandrekken toe. „Kijk!", sprak hij. „In deze stopflessen bewaar ik de harten van de heren, die met hun tijd meegaan. Allemaal ouderwetse harten, ziet u wel? Kijk maar eens, hoe ze krimpen en uitzetten en trillen! Ouderwets gevoelswerk, mijn beste! Al deze heren hebben hun harten ingewisseld tegen een prima kunsthars-hart en daarom hebben ze nu geen last meer van al die beuzelarij!" Heer Bommel nam de stopflessen op en staarde verbluft naar al de kloppende harten die daar op sterk water in dreven. En toen zag hij plotseling, dat iedere fles een etiket droeg. Daar waren met verzorgde hand namen op geschreven. „Dickerdack", las hij. „Bulle Bas", De Cantecler". Geschokt zette hij de flessen neer en tastte naar zijn eigen hart, dat onrustig onder zijn jas bonkte. „Dickerdack", herhaalde hij, „Bulle Bas", „Dorknoper"! Wilt u beweren, dat al deze heren hier hun hart hebben staan en dat ze daarvoor in de plaats een kunsthars-hart hebben gekregen?" „Juist!", sprak de geleerde voldaan. „Zo is het! Al die heren hebben geen last meer van hun gevoel. Die zijn verstandig geweest en gebruiken plastic! Nu, hoe is het? Zal ik u ook helpen? Ge kunt ook zo'n kunsthart van mij krijgen – het is een heel eenvoudige ingreep en ge zult me dankbaar zijn, als het gebeurd is. Tal van tevredenheidsbetuigingen liggen hier ter inzage. En de prijs zal u meevallen!" Zo sprekende liep hij naar de schemerlamp en schakelde deze in op een andere frequentie, zodat het knusse meubel plotseling een fel-violet licht uitstraalde...

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

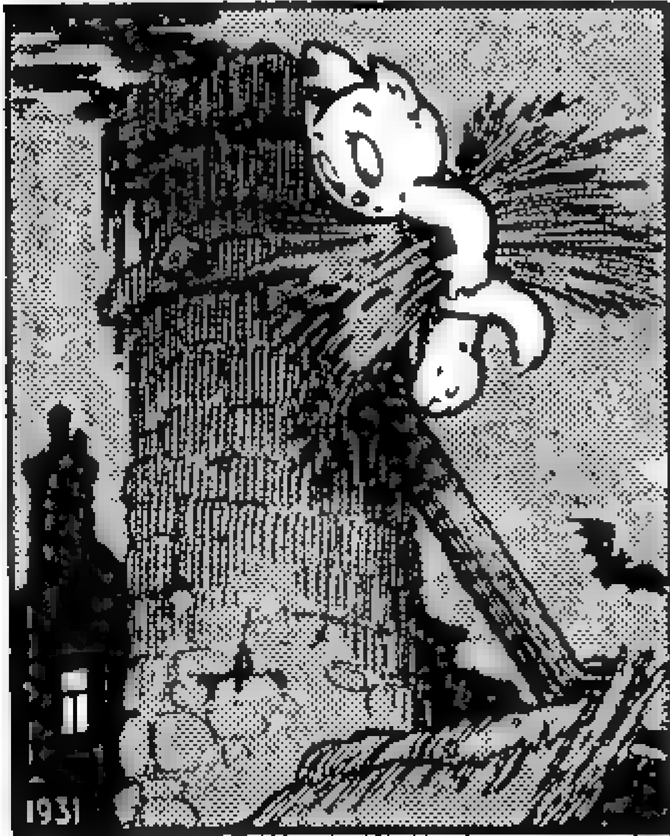

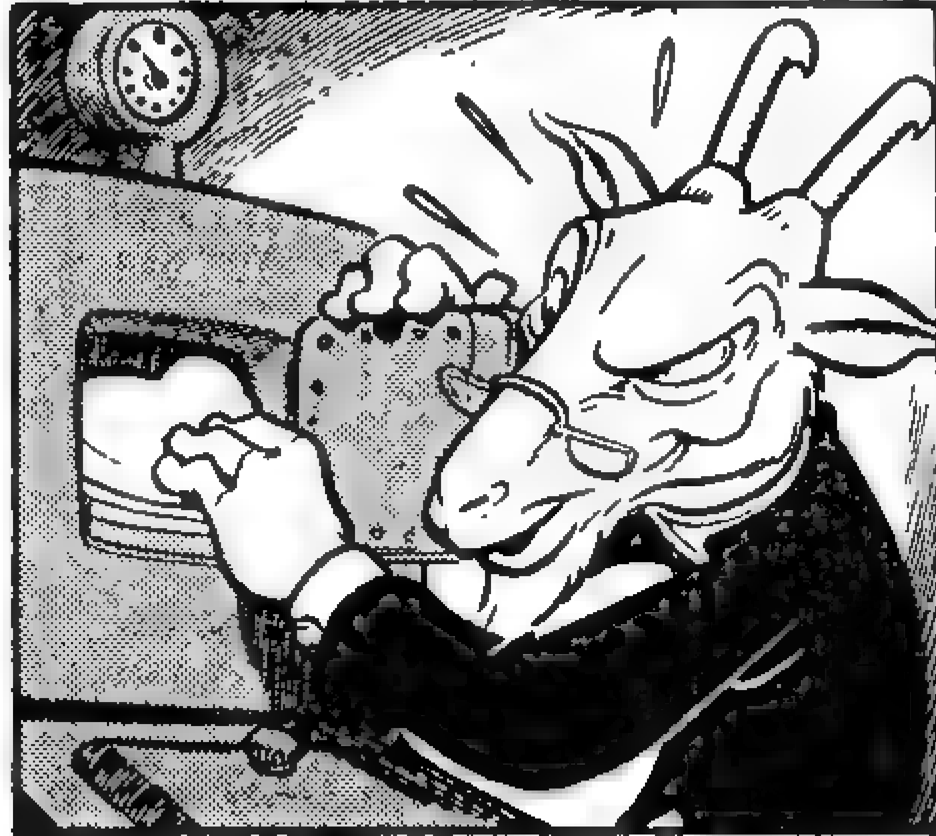

1930. Professor Sickbock schuifelde bedrijvig door zijn werkplaats. Nadat hij de lamp had ingeschakeld opende hij een oventje om de temperatuur op te nemen. „Mooi!", mompelde hij, de knokige handen wrijvend. „Alles is gereed. Als ik nu even de maat mag nemen zal ik u een aardig model vormen. Mijn harten hebben een onovertroffen pasvorm. Ze zitten als gegoten! Werkelijk mijn waarde – ge zult er geen spijt van hebben!" Heer Ollie aarzelde echter. „Ik geloof niet, dat het werkelijk kan!", sprak hij weifelend. „En bovendien... eh... wat kost zo'n kunsthart. Niet dat geld een rol speelt, maar ik denk zo, dat het wel vreselijk duur zal zijn!" „Dat valt mee!", glimlachte de geleerde. „Ik ben zeer billijk! Als enige beloning voor zo'n gevoelloos-feilloos werkend kunsthars-hart vraag ik uw eigen hart. Dat zet ik dan in zo'n stopfles bij de verzameling, vat u? Een liefhebberij van een eenzame zonderling, moet u maar denken. Welnu, dat is niet duur, nietwaar?" Terwijl heer Bommel, ten prooi aan een heftige tweestrijd, naar een passend antwoord zocht, stond Tom Poes in de koude nachtlucht door een raampje van de fabriek te loeren. Hij had, middels een gebarsten vensterruit, alles verstaan en begreep, dat heer Ollie in groot gevaar verkeerde. Het gezicht van het open oventje bracht hem echter op een idee. Zonder zich te bezinnen sprong hij tegen een regenpijp op en begon naar het dak te klimmen. „Ik moet voortmaken!", dacht hij. „Als ik niet vlug iets doe zal heer Bommel zijn hart verkopen – en wat dan?"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

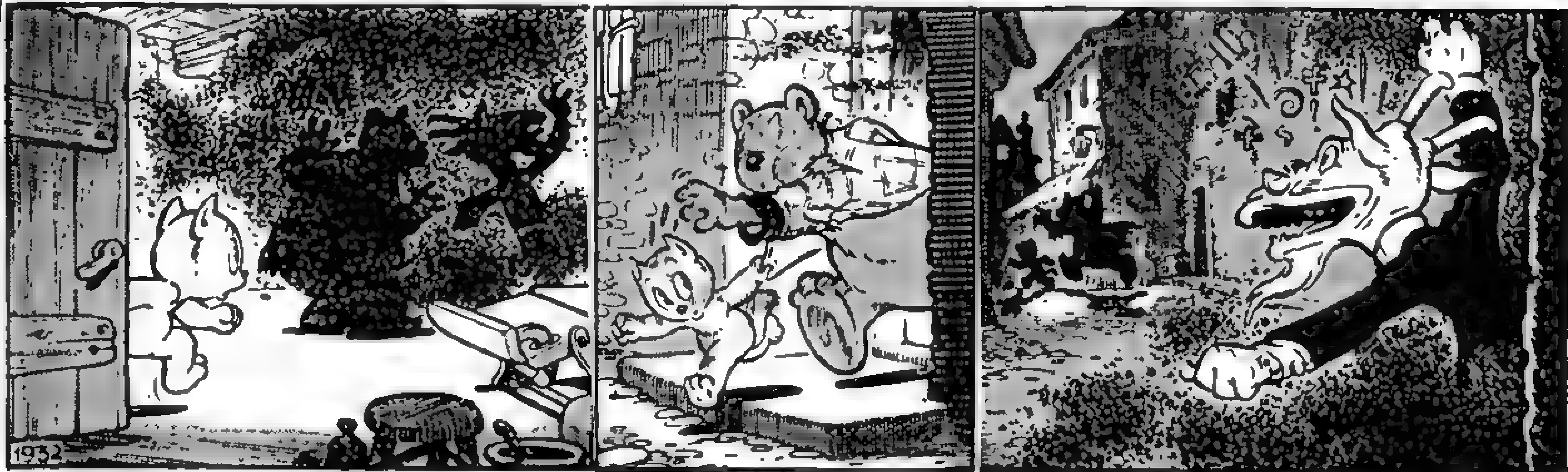

1931. Tom Poes geraakte op het dak van het fabriekje. Lang bleef hij daar niet. Zo vlug hij kon trok hij een armvol van de rietbedekking los en begon daarmee tegen de fabrieksschoorsteen op te klimmen. Intussen was professor Sickbock in het inwendige van het morsige gebouwtje bezig met het vormen van een kunsthart. Hij had de tegenstribbelende heer Ollie de maat genomen door middel van een röntgenfoto. Daarna had hij met enkele geoefende handgrepen enig kunsthars in het geëigende model gebracht en was nu doende om het preparaatje in de oven te brengen. De flakkerende vlammen wierpen felle lichtjes in zijn gele oogballen en een ongunstig lachje speelde om zijn ingevallen kaken. Doch zijn stem was honingzoet, toen hij sprak: „Een ogenblikje, mijn waarde heer Olivier. Ik begrijp, dat u siddert van ongeduld en dat u het moment schier niet kunt afwachten, dat u ook zo'n mooi plastic hart het uwe moogt noemen. Maar het kost enige tijd! Oho! Niet lang! Enige minuten slechts!" „Ik heb anders geen haast!", zei heer Bommel, wat schor. „Mijn eigen hart zit nog heel goed, hoor! Ik zou eigenlijk liever..." „Ach kom, ach kom!", riep de geleerde uit. „Uw eigen hart zit helemaal niet goed! Het klopt en springt – het hamert en siddert! Allemaal gevoel! U hoeft mij geen jokkentjes te vertellen!" Op dat moment gebeurde er iets vreemds. Het oventje begon plotseling dichte roetwolken uit te blazen en het was duidelijk dat er geen trek meer in de schoorsteen zat. Nu, dat was geen wonder als men weet, dat Tom Poes de schoorsteen vol riet gestopt had...

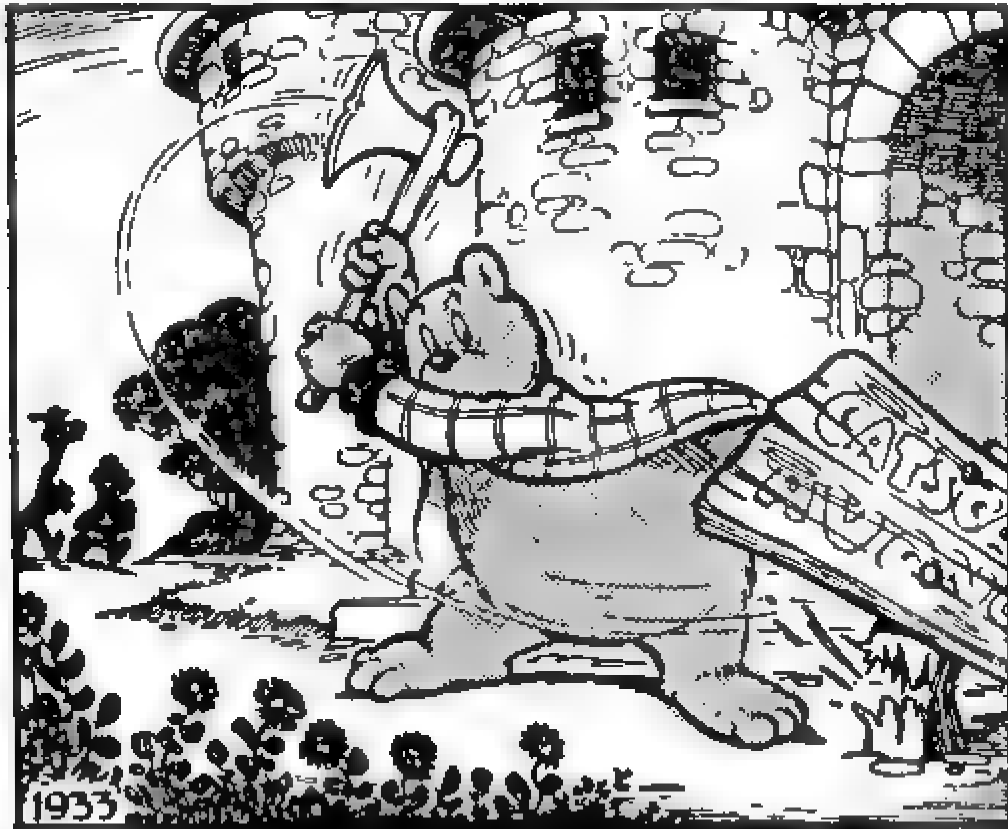
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

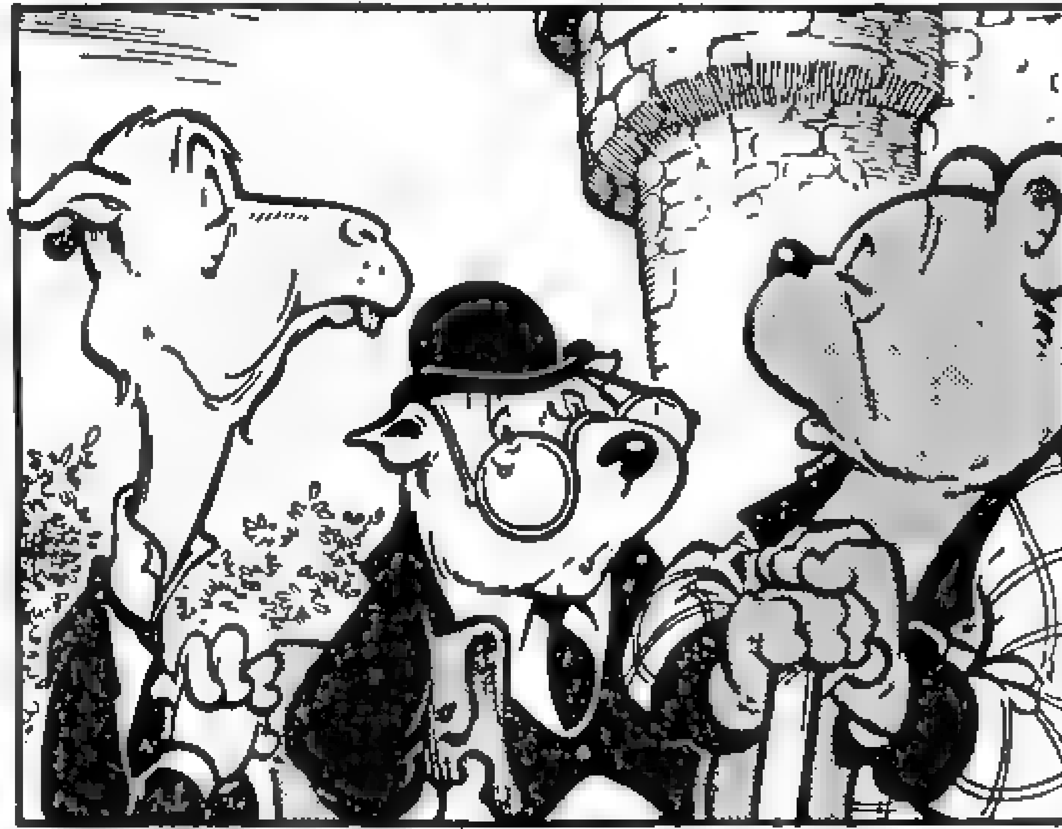

1932. De rookwolken sloegen uit het kacheltje van professor Sickbock en trokken in zwarte slierten door het eenvoudige vertrek. De woorden van de hooggeleerde gingen verloren in een benauwd gekuch, en zijn bleke gelaatstrekken verdwenen onder een laagje roet. Heer Bommel zag dit alles met gemengde gevoelens aan. Eerst meende hij, dat deze rookontwikkeling bij het vervaardigen van een kunsthart behoorde, maar al spoedig merkte hij aan de verwarring van de professor dat dit niet het geval was. Een beetje ongerust stond hij op en schuifelde door het nu geheel duistere vertrek in de richting van de deur. „Kan ik... uche... uch... kan ik u helpen?", vroeg hij moeilijk. „Nee... ja... atsjoe!", riep de geleerde uit. „Een ogenblikje... uch... een kleine stoornis! Grumpf, umpf... loop niet weg! Blijf... oeaah... uche uch! Foei! Blijf zitten alstublieft!" Op dat moment snelde Tom Poes het doorrookte vertrekje binnen. Nadat hij de schoorsteen verstopt had, had hij zich zo snel mogelijk naar beneden laten zakken om heer Bommel uit zijn gevaarlijke positie te bevrijden. „Heer Ollie!", riep hij. „Waar bent u? Kom mee! Vlug!" Hij kreeg heer Bommels jas te pakken en trok hem achter zich aan naar buiten, de frisse nachtlucht in. Professor Sickbock merkte te laat, dat zijn prooi hem ontsnapte. Hij deed een wilde sprong door de besmookte ruimte, geraakte in de deuropening en stelde vast, dat hij slechts het nakijken had.

Een onbeheerste kreet ontsnapte hem en terwijl Tom Poes en heer Bommel de steeg uitsnelden riep hij hen tierend na..

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

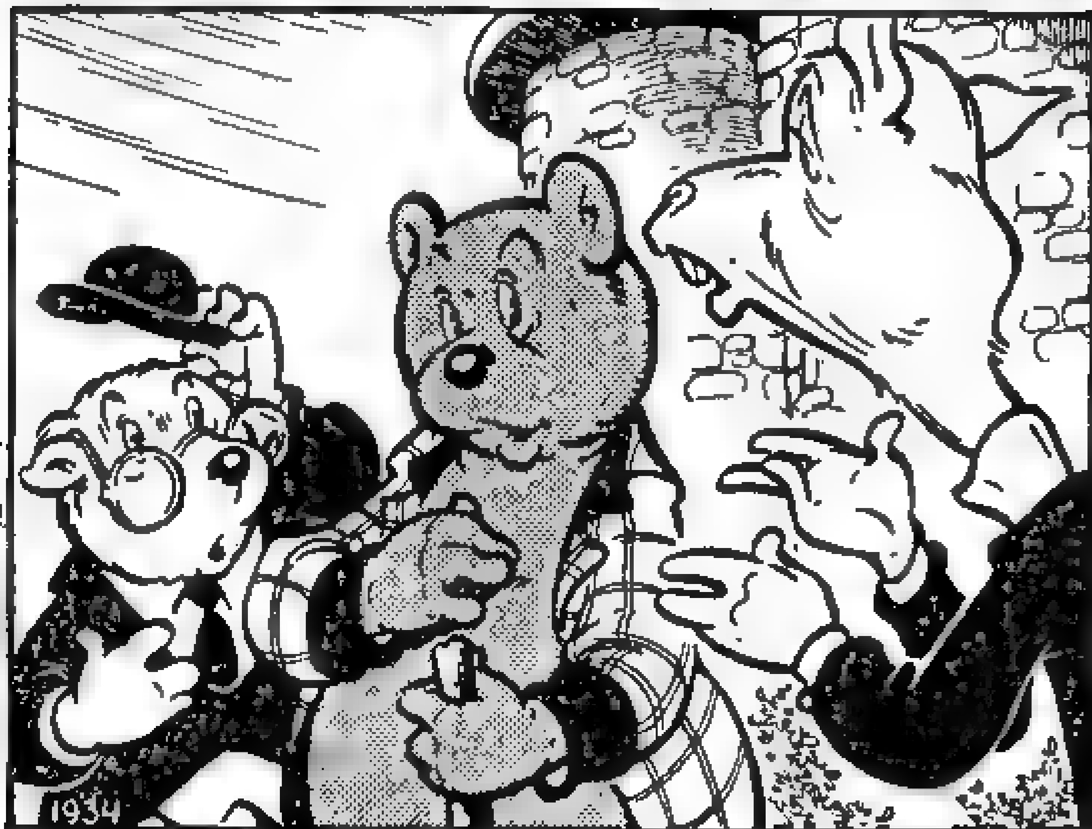

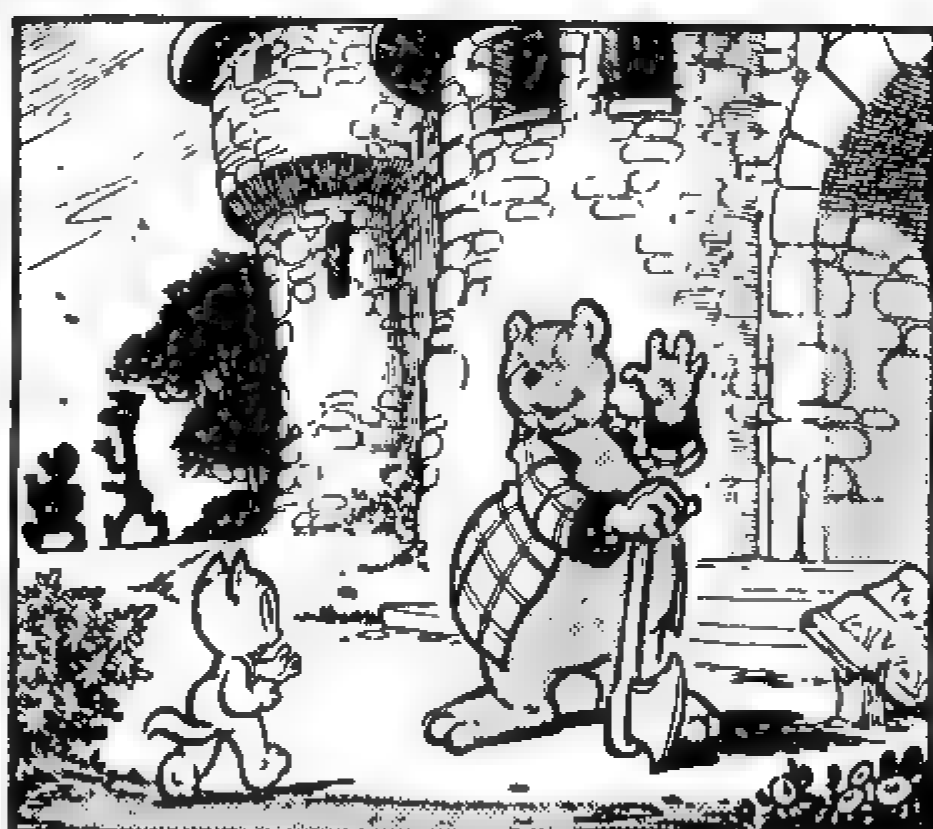

1933. De volgende morgen was heer Bommel al vroeg bezig om het bord „Kasteel te koop" met forse slagen om te hakken. De ervaringen van de vorige dag hadden hem veel geleerd en hij had besloten om een nieuw leven te beginnen. „Ik ben uiterst gevoelig!", mompelde hij onder het hakken. „Ik heb gemerkt dat al die leden van de Kleine Club geen goede vrienden zijn en ik heb gezien, dat het komt, omdat ze allemaal een kunsthars-hart hebben. Maar is dat voor mij een reden om ook zo'n hart te nemen? O, nee. Men herkent een Bommel aan zijn goed hart, zei mijn vader altijd en daar houd ik mij aan!" Terwijl hij daar zo bezig was naderden op de weg twee gedaanten, die zijn bedrijvigheid met bevreemding gadesloegen. Eén van hen, de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, liet zijn blik over heer Ollie's nette jas glijden en trad toen wat onzeker voorwaarts. „Goeden morgen, meneer Bommel!", sprak hij. „Daar ik jammer genoeg uw kasteel in beslag moet nemen, omdat ik gisteren vernam..." „Dat was onzin!", zei heer Ollie koeltjes. „Ik ben niet arm! Ik verkoop mijn kasteel niet. Het was maar een grapje om mijn vrienden eens op de proef te stellen!" „Oh!", zei de heer Dorknoper pijnlijk getroffen. Doch nu trad zijn metgezel naar voren. „Dan kan die inbeslagneming dus niet doorgaan!", zei hij. „Jammer, héél jammer! Ik had een heel mooi doel voor uw slot! Maar als u niet arm bent kunnen wij niet in beslag nemen, dat spreekt!" „Ja, dat spreekt!", zei heer Ollie. „Maar wie bent u? Ik heb u al eens vaker ontmoet, geloof ik!" „Dit is de heer Zielknijper!", legde de ambtenaar Dorknoper haastig uit. „Meneer is vader van het tehuis van verweesde kinderen en voorzitter van de stichting voor overspannen beroepsstrijders!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

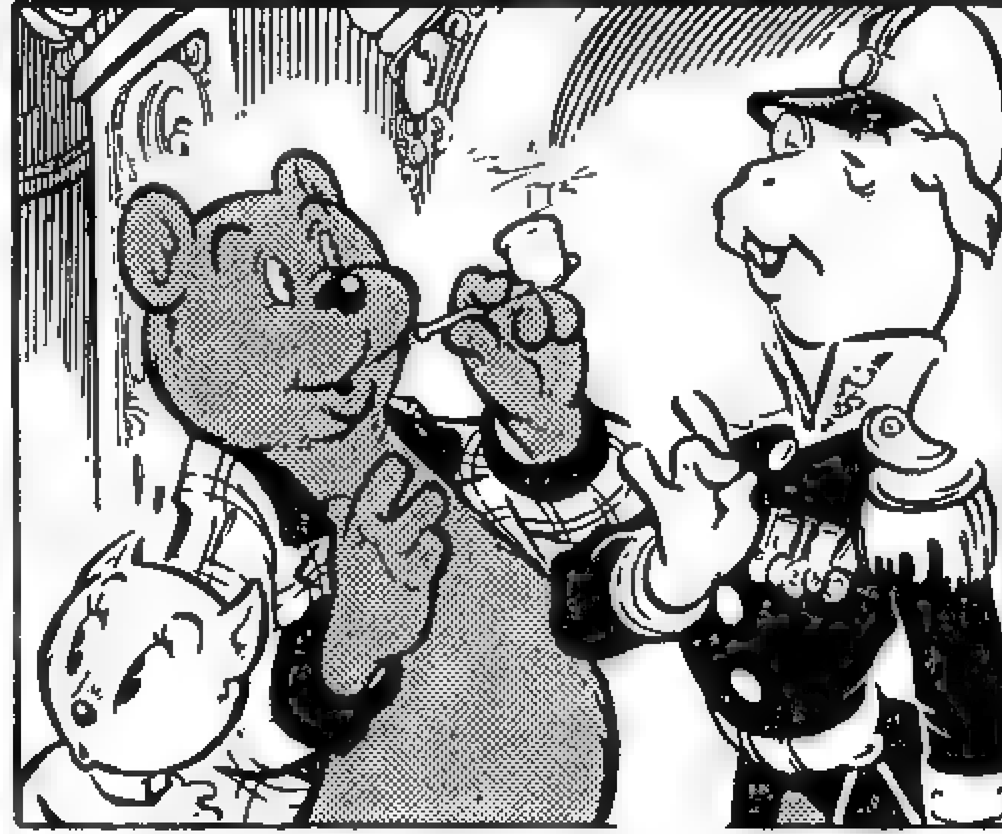

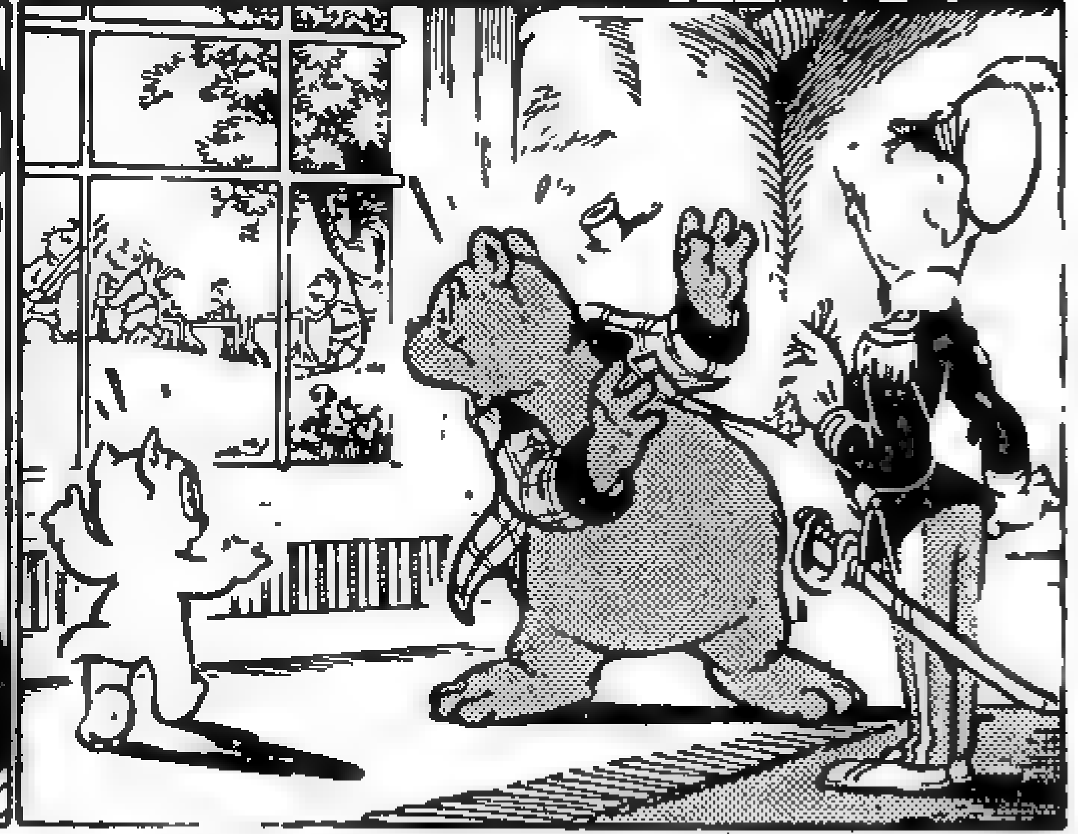

1934. „Ja, ik had een heel mooi doel op het oog voor uw kasteel!", hernam de heer Zielknijper. „Een héél gevoelig plan!" „Gevoelig?", herhaalde heer Ollie, naar zijn hart grijpend. „Hm, gevoel heb ik, heer Knijper! Ik heb mijn eigen hart nog, hoor!" Bij deze woorden verbleekte de heer Dorknoper enigszins. Hij keek wat schichtig naar heer Bommel, maar omdat hij een plastic-hart had, herstelde hij zich uiterst vlug. „Komaan", sprak hij, „we willen u geen overlast aandoen. We kwamen alleen maar omdat we dachten, dat u arm was. Maar nu gaan we maar weer! Goede dag!" „Wacht even!", zei heer Ollie, die een goed voorbeeld wilde geven. „Ik ben een gevoelig heer; niet alleen als ik arm ben, maar ook als geld geen rol speelt. Wat was dat voor een mooi doel?" „Wel!", legde de heer Zielknijper uit, „we hadden uw slot willen gebruiken als een vakantie-oord voor overspannen beroepsmilitairen. Een heel mooi en vaderlandslievend werk!" „Juist!", zei heer Bommel. „Zo! Mooi! Hm! Nou, ik stel mijn kasteel ter beschikking! Gaan jullie je gang maar!" Op dat moment naderde Tom Poes juist de tuin. Hij wilde eens kijken hoe het met zijn vriend was en zodoende was hij er getuige van hoe de beide stemmig geklede heren druk dankend afscheid van heer Bommel namen. „Wat kwamen die hier doen?", vroeg hij, zodra ze verdwenen waren. „Hallo, jonge vriend!", riep heer Ollie blij lachend. „Je zult tevreden over me zijn! Ik heb getoond, dat ik een ècht hart bezit! Ik heb een goede daad gedaan!" En hij vertelde hem alles over het afstaan van zijn slot.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

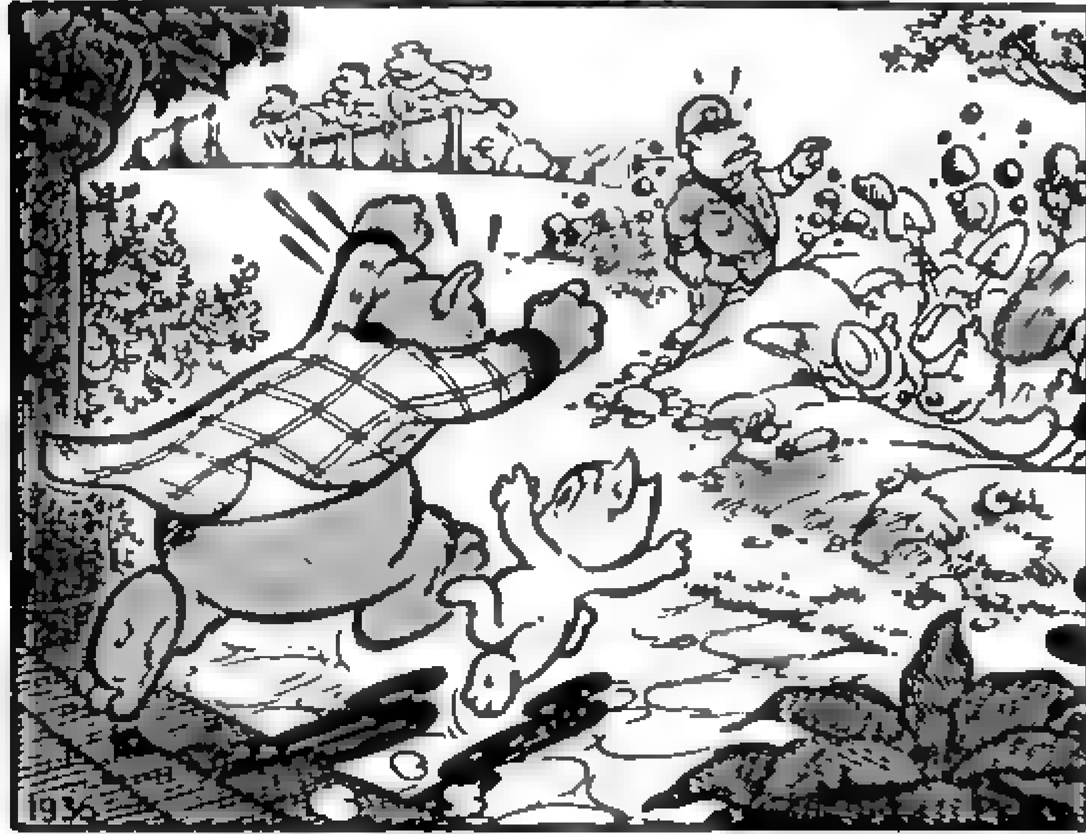

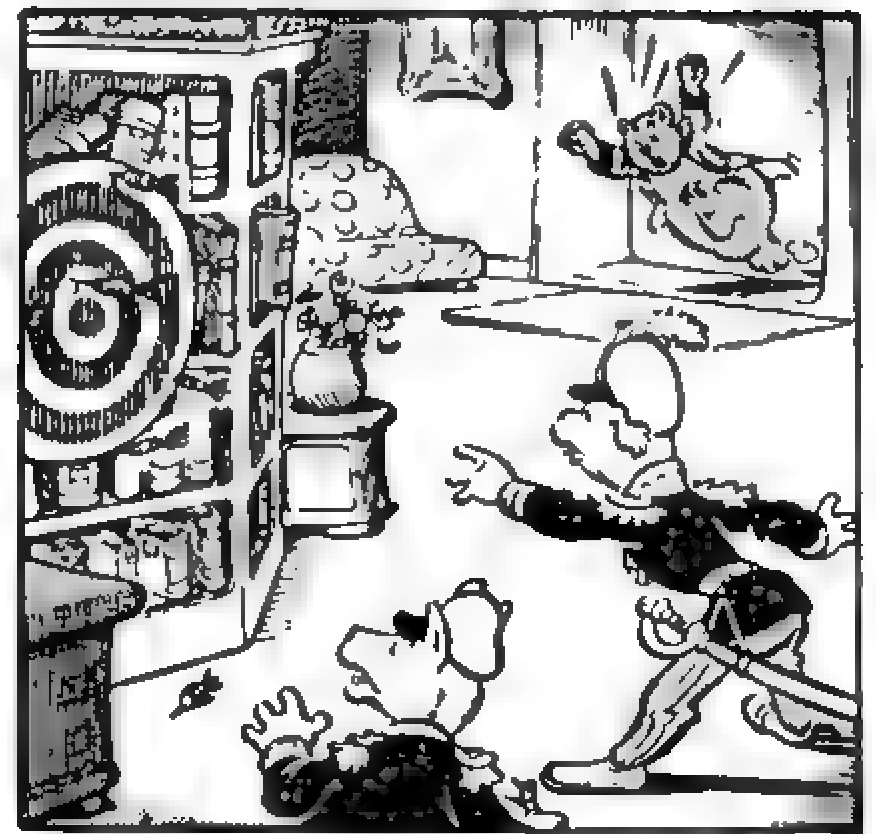

1935. Zo had heer Bommel zijn kasteel dus afgestaan als een vakantieoord voor overspannen beroepsmilitairen. Nu, de gevolgen bleven niet uit. Diezelfde middag nog trad de generaal-majoor Pluym van Rinckel de grote zaal van Bommelstein binnen om zijn opwachting te maken. „Een buitengewoon aardig gebaar!", sprak de hooggeplaatste soldaat. „U doet hier een prachtig werk voor alle dappere mannen die dag en nacht op de bres staan om alles te verdedigen!" „Och het is een kleinigheid!", zei heer Bommel bescheiden. „Een heer die een hart heeft, doet wat hij kan!" „O, in het geheel niet!", riep de generaal glimlachend uit. „Ruimte genoeg!" „U verstaat me verkeerd!", hernam heer Ollie. „Ik zeg: een heer, die een hart heeft, doet wat hij kan!" „Integendeel!", wedervoer de opperofficier, „hier in deze kamer kunnen gemakkelijk twintig man slapen! Doe geen moeite!" „Daar heb ik het niet over!", riep heer Bommel. „Ik zei: een heer, die een hart heeft, doet wat hij kan! U verstaat me niet!" „Juist, ja!", knikte de generaal, „en bij mooi weer in de tuin! Natuurlijk!" Heer Ollie maakte zich gereed om zijn stem tot brullen te verheffen, maar Tom Poes trok hem aan de jas. „Kijk eens in de tuin!", zei hij, „het leger is al aan de gang!" Nu, dat was waar. Groepen manschappen waren bezig om onder toezicht van een sergeant een rij horden in het gazon op te stellen en enige in de weg staande berkjes om te hakken. „Dat gaat zo maar niet!", schreeuwde heer Bommel. „Mijn goeie gras! Mijn mooie tuin! Dat is een brutaliteit!" „Inderdaad!", beaamde de generaal achter hem. „Maar dan alleen als de wind uit het westen komt, hoor! Overigens een heel aardige gedachte!" Heer Bommel was echter zonder verder te luisteren naar buiten gesneld

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

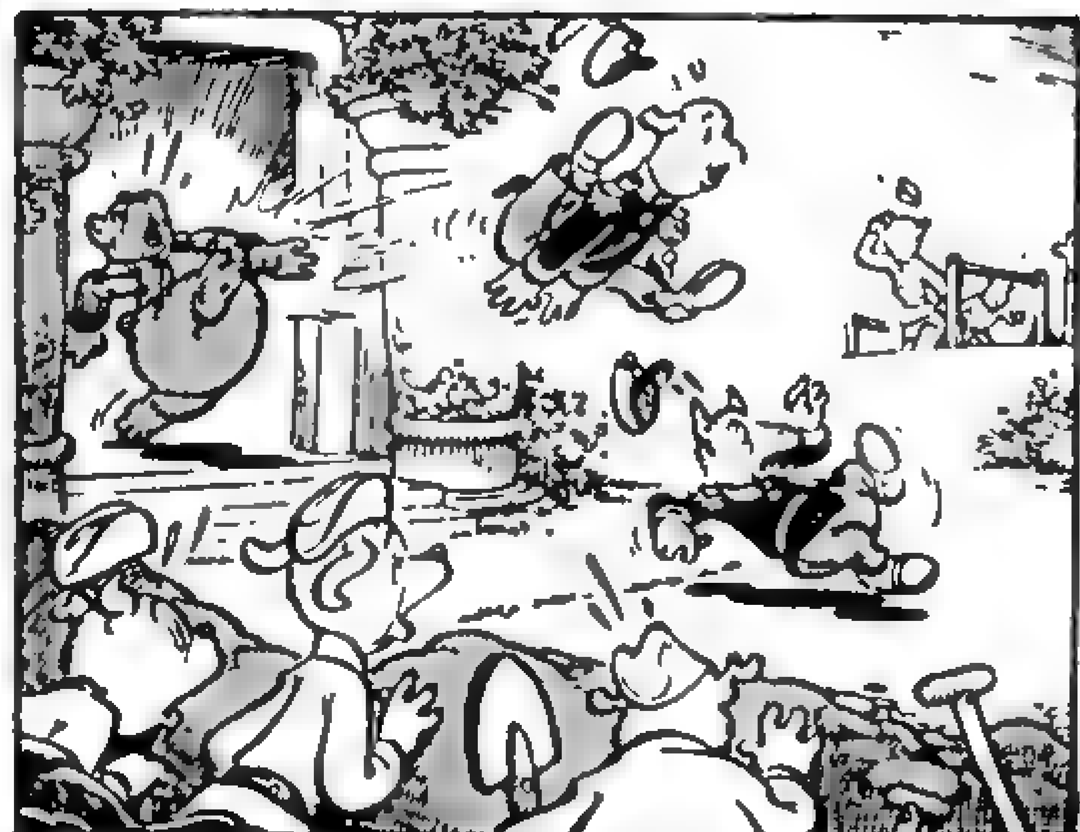
1936. Het grasveld van slot Bommelstein was de trots van heer Bommel. Nergens in de omtrek was de begroeiing zó groen en nergens de glooiing zó sierlijk van lijn. Heer Ollie zag er dan ook steeds persoonlijk op toe, dat iedere grasspriet van goede kwaliteit was en dat er geen minderwaardig onkruid tussen kwam nestelen. In dit gazon nu was een groepje soldaten doende een loopgraaf aan te leggen onder leiding van een bekwaam sergeant, terwijl op de achtergrond, bij de bloemperken, een andere afdeling de hordenloop beoefende.

Heer Bommel stormde rood van drift op de onderofficier toe en vroeg hem onder het uitstoten van onbeheerste klanken, wat dit te betekenen had. De geharde soldaat staarde hem echter niet begrijpend aan en haalde de schouders op. „Orders!", sprak hij. „Dit buiten is afgestaan als onderkomen voor overspannen beroepsmilitairen. En niets is zo goed voor overspannen militairen als lichaamsbeweging. Pionieren en horden en duurloop en nog eens pionieren. Een weldaad voor de zenuwen!" Na deze woorden keerde de groepscommandant zich af om verder leiding te geven aan het graven en heer Bommel die begreep, dat hij het hogerop moest zoeken snelde terug en stormde de bibliotheek binnen. Daar had inmiddels de generaal Pluym van Pinckel een schietschijf aan enkele lederen prachtbanden bevestigd. Tesamen met de kolonel Pralders wierp hij hiernaar met bepluimde pijltjes, want, zoals hij al gooiende opmerkte: „Niets is zo goed voor overspannen militairen als krijgshaftige lichaamsbeweging!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

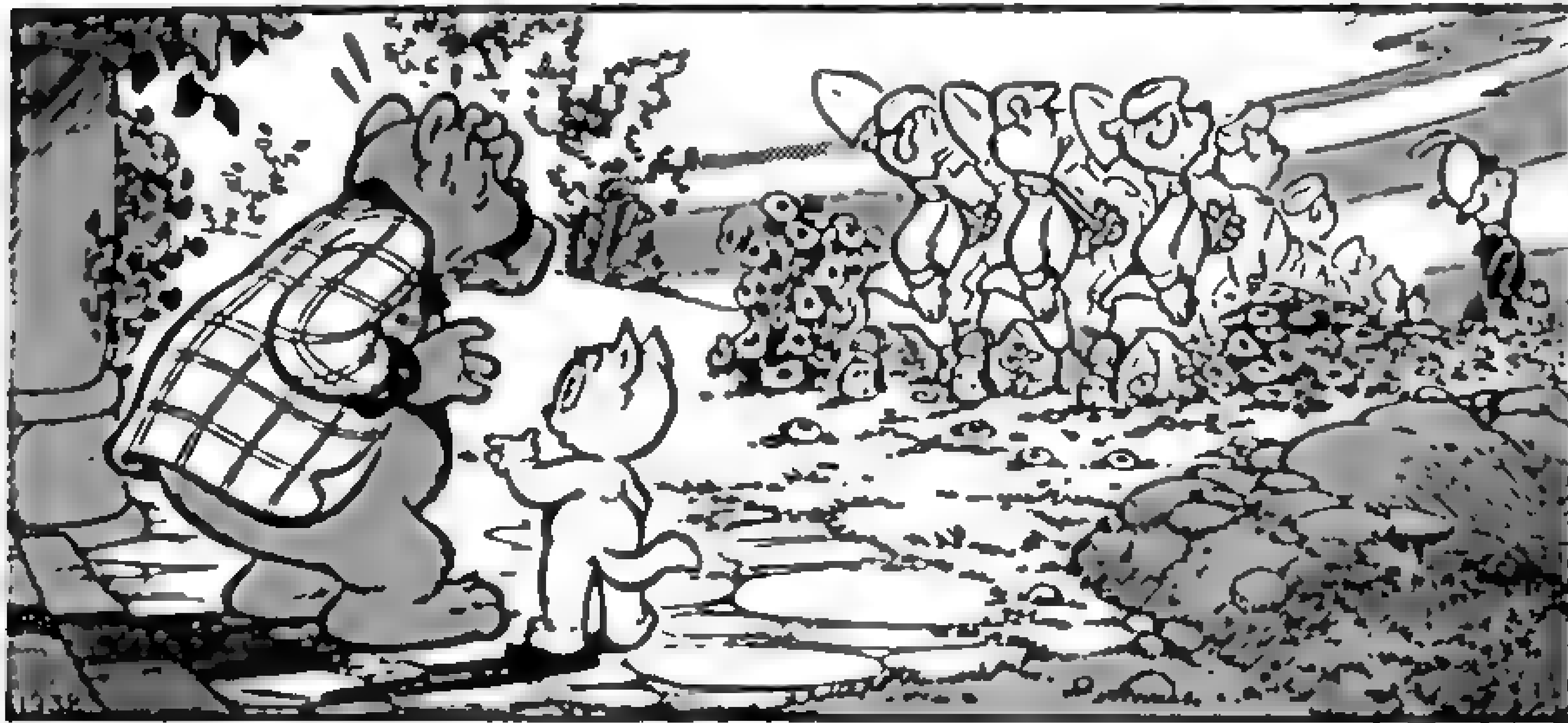

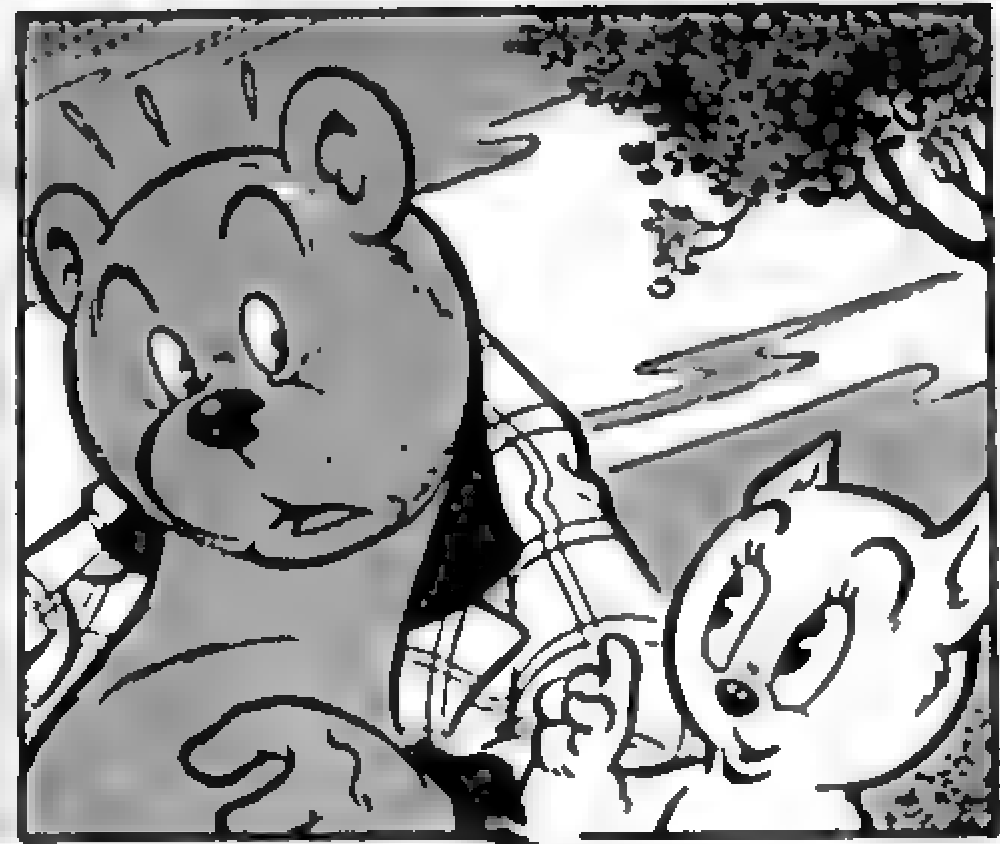

1937. Heer Bommel staarde enkele ogenblikken sprakeloos van drift naar de schietschijf die aan zijn prachtbanden hing en naar de pijltjes die hier en daar in het varkensleder en het perkament priemden. „Dit is het t-top-toppunt!", brieste hij uiteindelijk moeilijk. „U bent geen heer, generaal! Uw manschappen spitten mijn gazon om en u gooit speren naar mijn boekenrij! Het is maar goed, dat mijn vader dit niet mee hoeft maken! Daar is de deur, als u begrijpt, wat ik bedoel! Er uit!" Nu was de generaal Pluym van Pinckel een weinig doof, zoals de oplettende lezer misschien zal hebben opgemerkt. De hooggeplaatste officier meende dan ook, dat hem de toilet gewezen werd en wenkte glimlachend. „Niet nodig!", sprak hij, een pijltje drillend, „dank u!" „Ik zeg: er uit!", riep heer Bommel bevend van woede. „Er uit, zeg ik! Dit rustoord is gesloten! Ik schei er mee uit!" „Kom, kom, meneer!", sprak de kolonel Pralders sussend. „U moet zich een beetje beheersen! U moet iets door de vingers zien. Wij overspannen militairen graven graag een beetje door het land. Maar we doen immers niemand kwaad! Het is voor uw eigen bestwil!" „Natuurlijk!", viel hier de generaal bij. „Natuurlijk mag de heer Bommel meedoen! Geef hem een pijltje, Pralders! Straks gaan we pistoolschieten!" Dit was te veel voor heer Ollie. Hij vatte de opperofficier in de vergulde kraag en stiet hem voor zich uit naar de deur. De kolonel Pralders meende zijn chef te moeten bijstaan, doch de drift verleende heer Ollie reuzenkrachten. Met een wilde kreet wierp hij de beide heren op het beschadigde grasveld, waar ze tussen de horden en loopgraven te land kwamen, temidden van hun verbaasde manschappen.

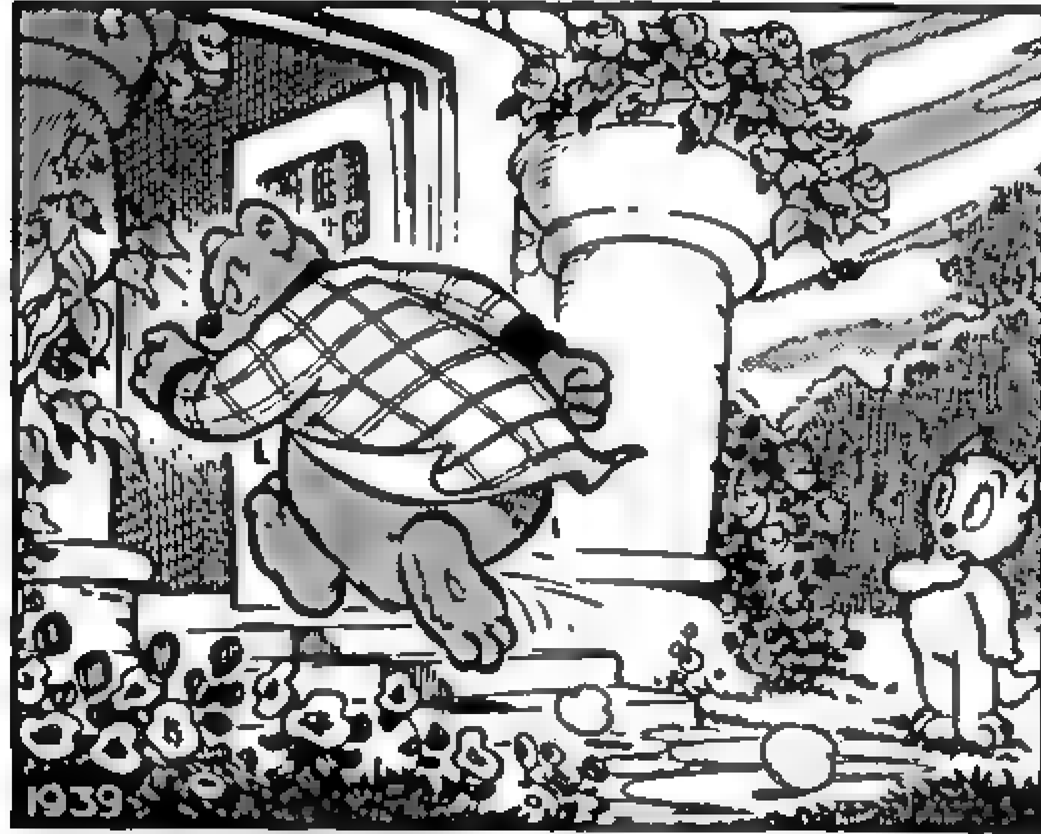
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

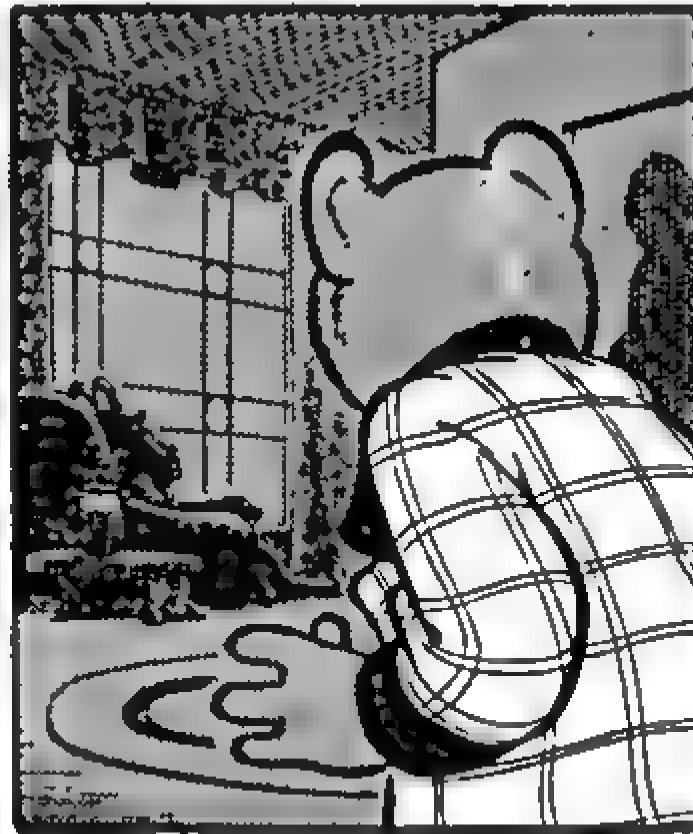

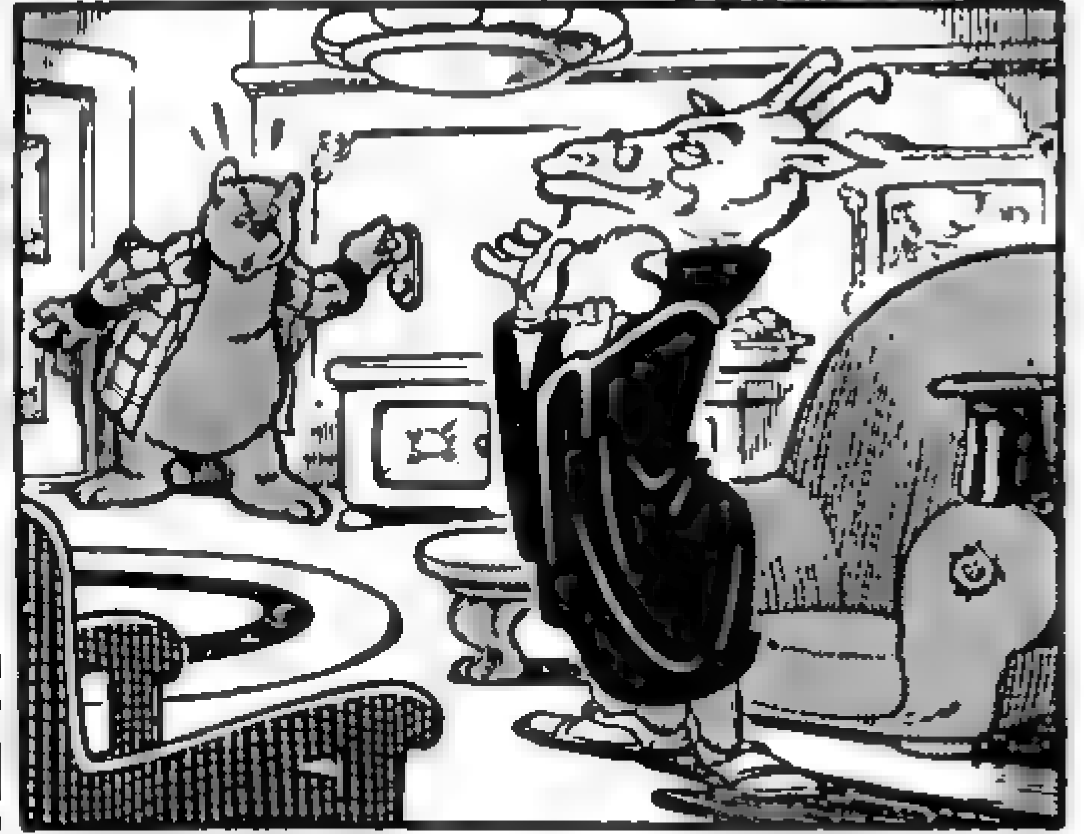

1938. Het zal zelfs de communisten onder onze lezers duidelijk zijn, dat heer Bommel's handelwijze onbehoorlijk was. Men gooit geen generaals de deur uit en men maakt geen hooggeplaatste officieren belachelijk – het leger heeft het toch al moeilijk genoeg, vandaag-de-dag. Doch het moet gezegd worden, dat de uitgewezen militairen de zaak beheerst opnamen. De generaal Pluym van Pinckel klemde zijn oogglaasje vast, de kolonel Pralders zette zijn manschappen in het gelid, een kort commando weerklonk en daar vertrok het wakkere troepje reeds, dwars door de bloembedden de grote weg op. Heer Bommel bleef verslagen achter. Hij staarde naar de opgravingen in zijn gazon en naar de geknakte bloemen en zuchtte luid. „Dat heeft men er nu van, wanneer men goed is, als heer zijnde!", sprak hij bitter. „Ach, men kan beter hard zijn en een kunsthart hebben! Wat is het leven toch moeilijk!" „Wees blij, dat u er zo goed bent afgekomen!", zei Tom Poes. „Als die generaal kwaad had gewild, zou het er niet zo best voor u hebben uitgezien!" „Wel ja, nog onaardig zijn ook!", mompelde heer Ollie. „Geef mij maar weer de schuld. Ik doe altijd alles verkeerd. Zelfs als ik goede daden verricht zijn ze fout, als je begrijpt, wat ik bedoel. Maar ik weet het niet meer, hoor!" „U bedoelde het goed!", zei Tom Poes troostend. „Maar ik heb u al dikwijls gezegd, dat u niet aan politiek moet doen en dat u zich niet met militairen moet inlaten. Daar maakt u alleen maar vijanden mee. De meeste lieden houden daar niet van. Ik ook niet, trouwens!" „Bah!", snauwde heer Bommel. „Ik mag ook niks! Het is me de vrijheid wel! Ik heb er genoeg van!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

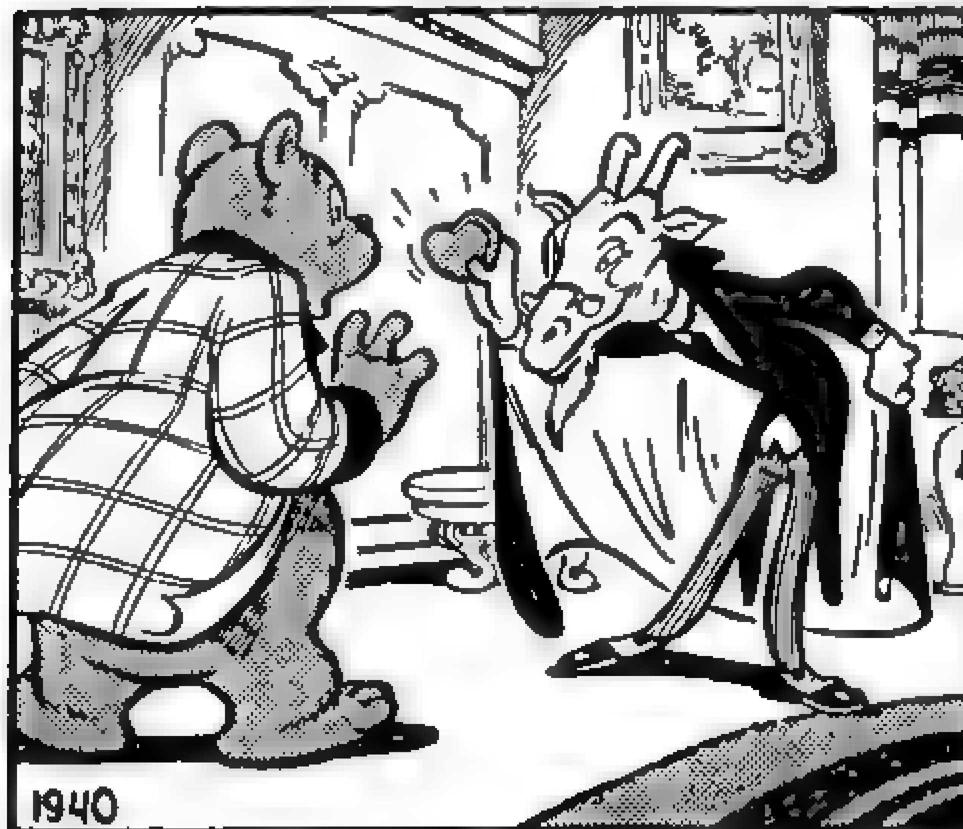

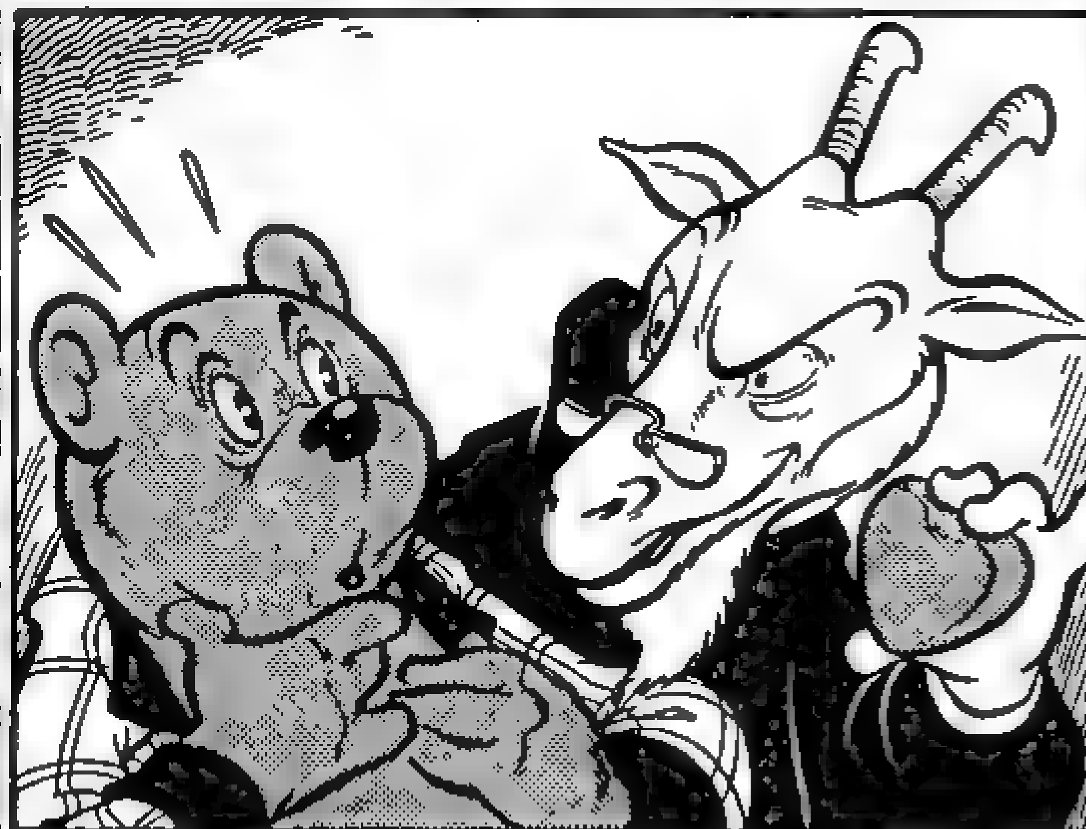

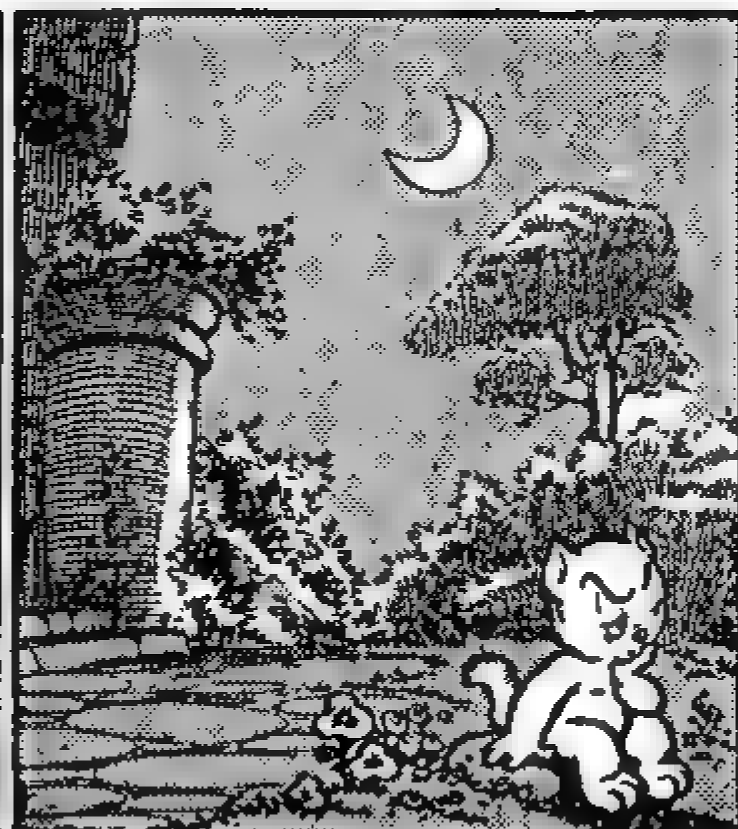

1939. „Ik heb er genoeg van!", zei heer Bommel kribbig. „Alles, wat ik tegenwoordig doe is verkeerd! Men kan niemand vertrouwen en iedereen is tegen mij! Zelfs jij, mijn beste vriend, vindt het gewoon als overspannen militairen mijn grasveld vernielen en pijlen naar mijn boeken gooien. Bah!" Zo sprekende had hij zich omgekeerd en stapte nu met grote passen naar binnen. De avond was inmiddels gevallen en het kasteel zag er schemerig en donker uit. Een doodse stilte hing in het oude gebouw. „Alles is even ongezellig!", mompelde de heer Ollie. „Nergens een lach, nergens pret! Het zijn me de tijden wel! Men is als Bommel en als heer wel erg eenzaam!" Toen werd zijn aandacht getrokken door een lichte beweging bij een van de ramen. Daar zat een donkere gedaante in een van de leunstoelen, die opstond, toen heer Bommel binnentrad. „Ge hebt teveel gevoel!", sprak de vreemde. „Het is uw hart, zoals ik bereids heb uitgelegd. Uw hart maakt u ongelukkig. Het klopt en het trilt; het bonkt of wordt traag; het doet u lachen of huilen. Ouderwets gedoe, mijn waarde! Waarom neemt u toch geen kunsthart? Alle heren van stand gebruiken tegenwoordig plastic!" Heer Ollie stond enige ogenblikken roerloos in de vallende schemering. „Professor Sickbock!", stamelde hij tenslotte. „Uw dienaar!", vulde de ander met een lichte buiging aan. „Welnu hoe is het? Kunnen we zaken doen? Ik heb een fraai kunsthars-hart bij me, precies op maat!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

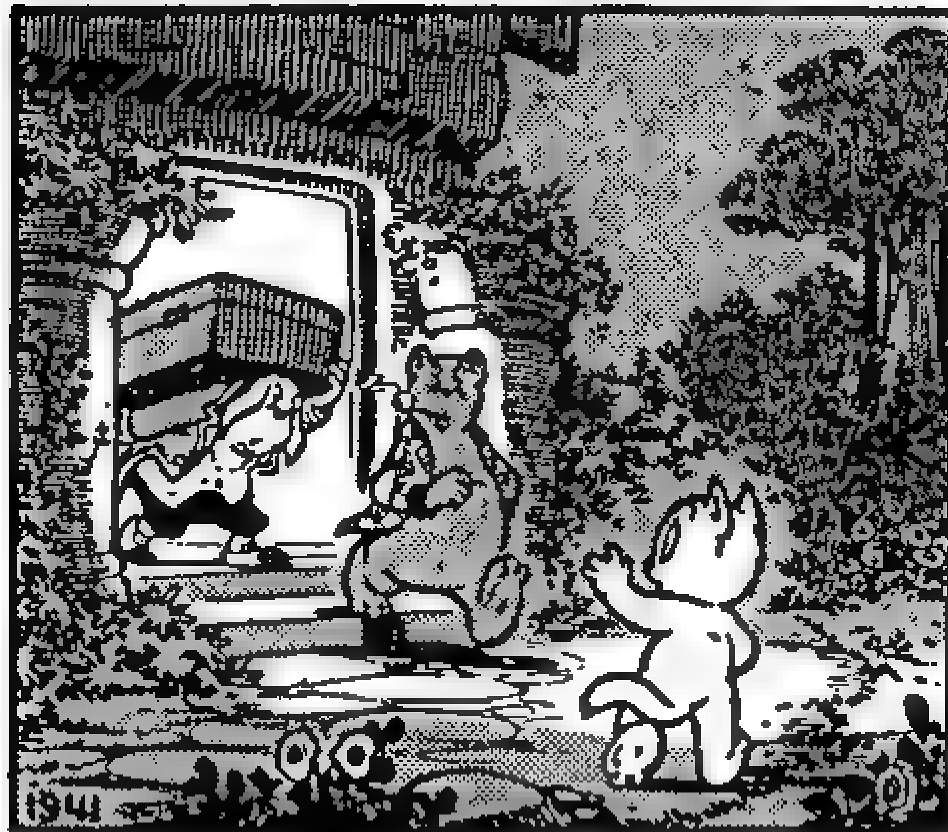

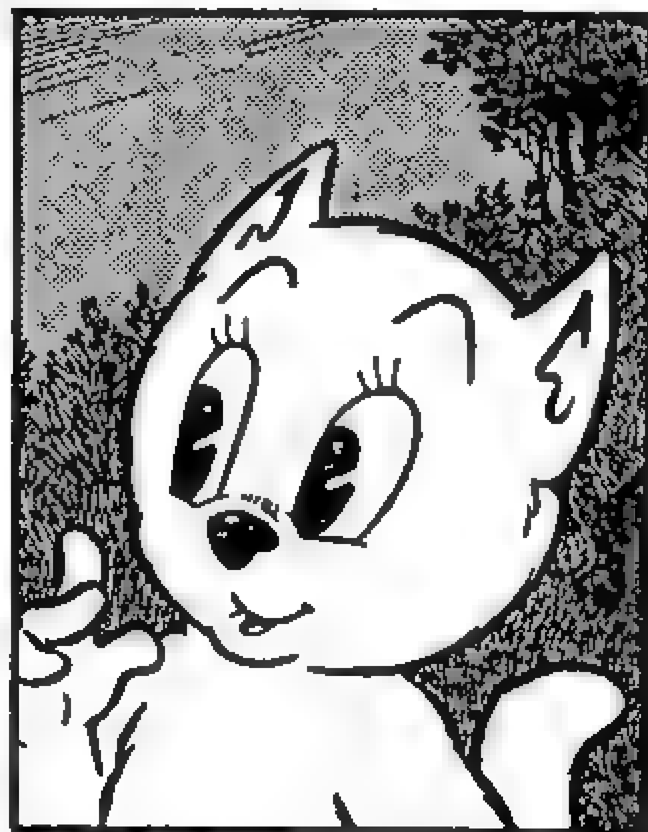

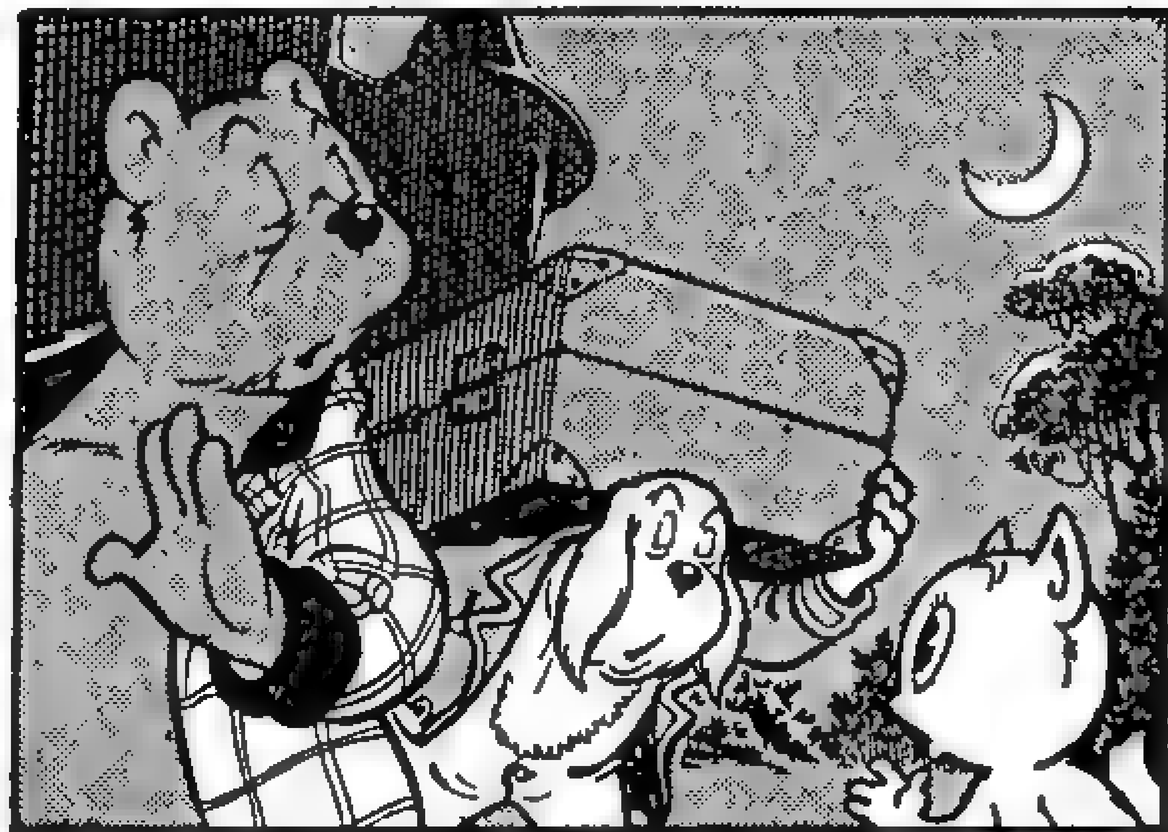

1940. Professor Joachim Sickbock liet een dorre glimlach om zijn ingevallen mondhoeken spelen. Toen opende hij zijn mantel en bracht met een buiging een glanzend klompje plastic te voorschijn. „Ik wist, dat het zo zou lopen!", lispelde hij op zoete toon. „Ik wist, dat uw gevoel u te ver zou leiden. Ik wist, dat ge domheden zoudt begaan en dat ge u in de narigheid zoudt begeven. Hebt ge nu genoeg geleerd? Zult ge nu een kunsthart nemen? Kijk, hier is het! Fraai en glad en gestroomlijnd! Kan jaren mee en is zeer goedkoop. Het enige wat ik er voor vraag, is uw eigen domme, trillende, kloppende hart. Welnu?" Heer Bommel stond weifelend in het half-duister vertrek. „Ik weet niet, of mijn goede vader het zou hebben goedgekeurd, als u begrijpt, wat ik bedoel", sprak hij tenslotte zwakjes. „Het is zo... zo... eh... zo anders, hè? Wie heeft er nu ooit van zoiets gehoord? En bovendien vind ik, dat de leden van de Club..." „Ga daar maar even zitten!", onderbrak de geleerde dringend. „Het is zó gebeurd en doet geen pijn! Even diep ademhalen! Zo!" Terwijl deze dingen in het oude slot Bommelstein plaatsvonden, zat Tom Poes in het maanlicht in de tuin en dacht na. „We moesten maar weer eens op avontuur uitgaan!", dacht hij. „Dat zou goed zijn voor heer Ollie. Het zou zijn gedachten een beetje verzetten en dat heeft hij nodig. Hij kan nu eenmaal slecht tegen het tegenwoordige leven..."

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

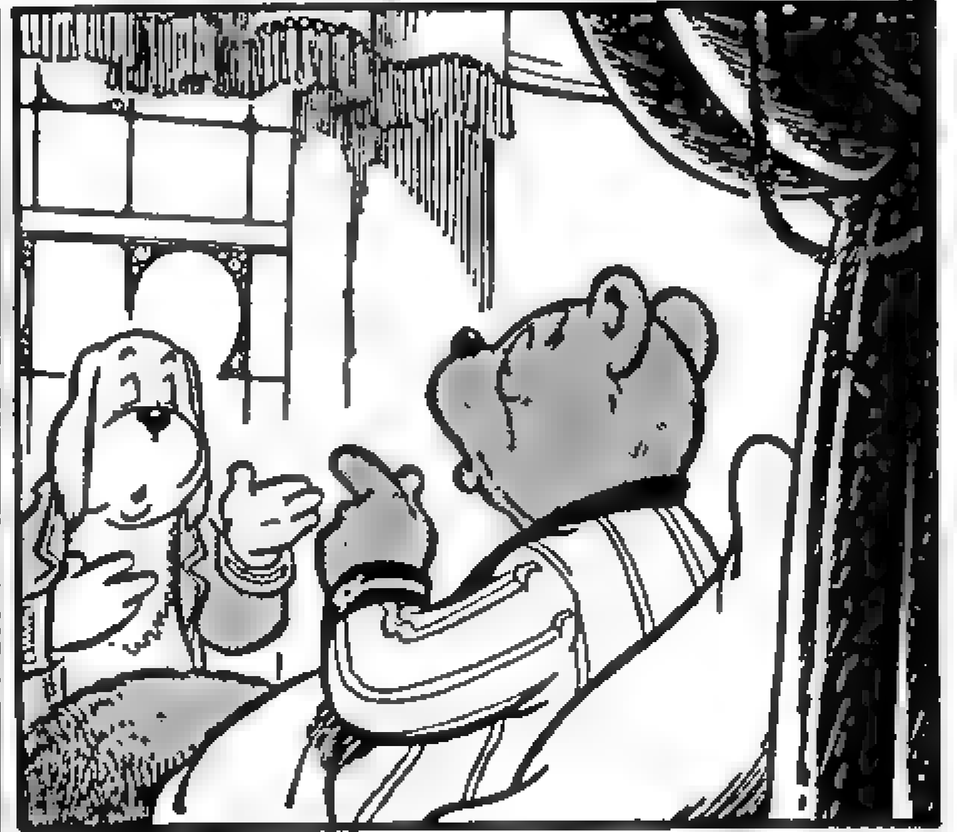

1941. Terwijl Tom Poes daar zo in de tuin van Bommelstein zat te peinzen werd er achter hem een deur geopend. Verrast draaide hij zich om. Zijn vriend, heer Bommel, trad naar buiten in de maneschijn, op de hielen gevolgd door de bediende Joost, die een grote, zware koffer droeg. „Wel!", riep Tom Poes uit, „gaan we op reis? Dat is een goed idee, heer Ollie! Dat zal goed voor u zijn. En ik heb er trouwens ook wel zin in!" „Wat bedoel je: Gaan we op reis?", vroeg heer Bommel koel. „Ik ga op reis, ja. En als jij zin hebt om op reis te gaan, moet je het doen – ik zal je niet tegenhouden!" „Hm!", zei Tom Poes, een beetje onthutst. „Ik wil me niet opdringen, hoor! Als u liever alleen gaat, moet u het zelf weten!" „Natuurlijk moet ik het zelf weten!", hernam heer Bommel. „Ik weet alles zelf! Een Bommel heeft niemand nodig, laat je dat gezegd zijn. Ik heb er genoeg van, om altijd door jou op de vingers gekeken te worden. Dit is niet goed en dat is niet goed! Bah! Het moet uit zijn!" „Ik heb zo het idee", zei Tom Poes langzaam, „dat u uw hart hebt ingeruild voor een kunstharshart! Ik denk dat professor Sickbock bij u is geweest, waar of niet?" „Het gaat je niets aan!", riep heer Ollie uit. „Kom Joost! We gaan verder. Laat dat bemoeiallige ventje maar zitten. Het is een uitslovertje!" En hij liep door, gevolgd door de trouwe knecht, die zuchtte onder de bagage. Zo verdwenen ze in de duisternis, de stad Rommeldam tegemoet.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

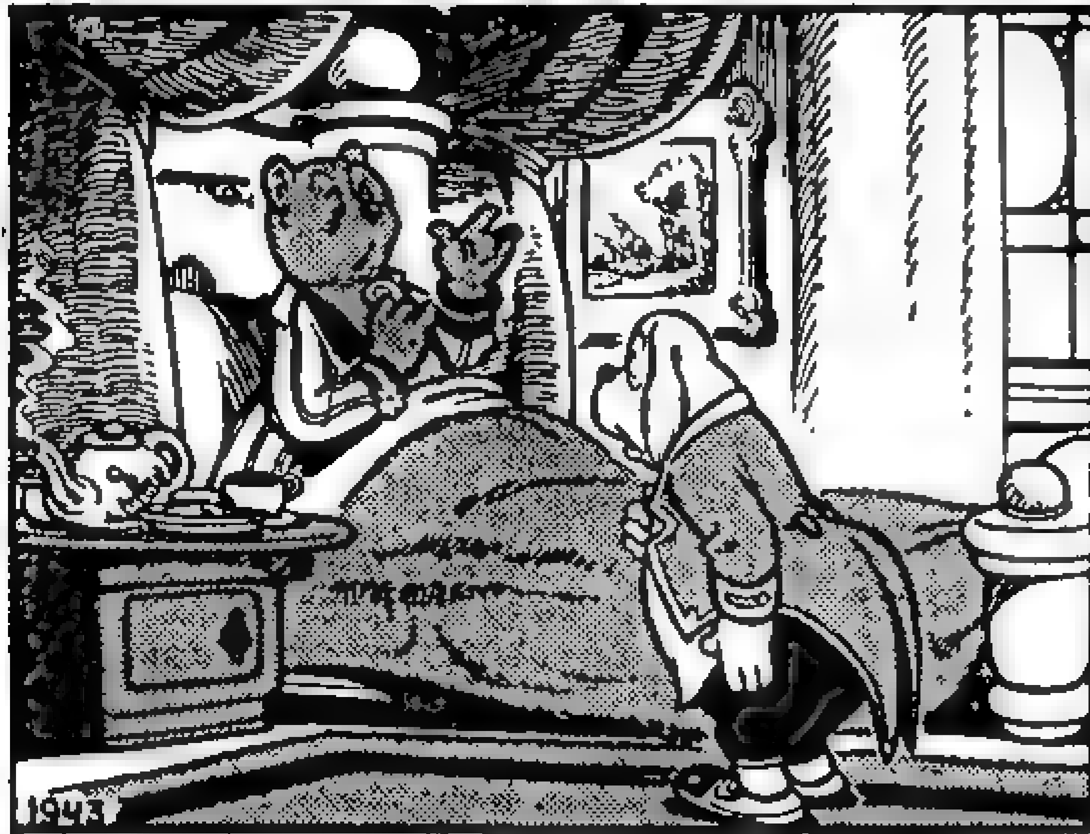

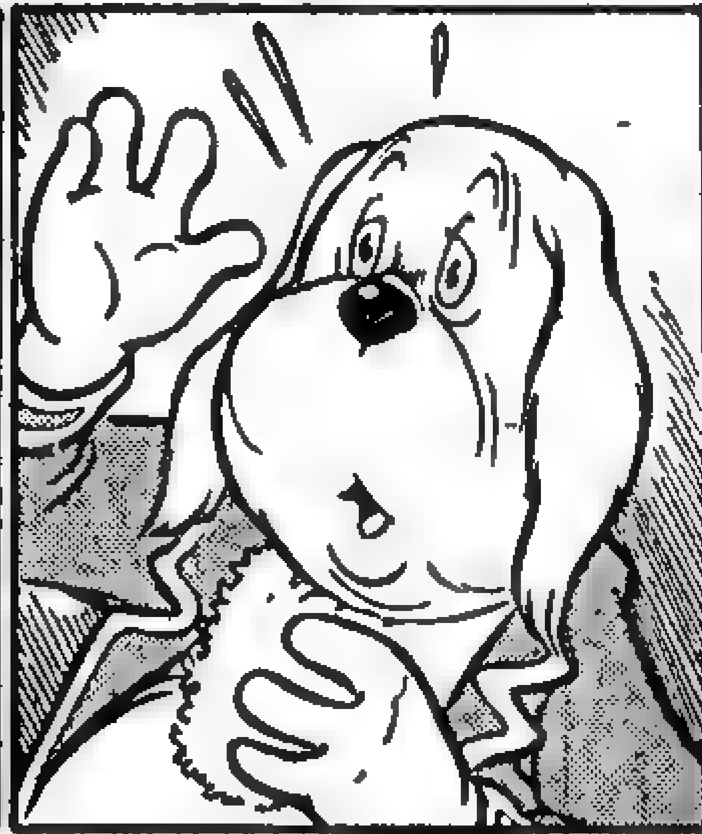

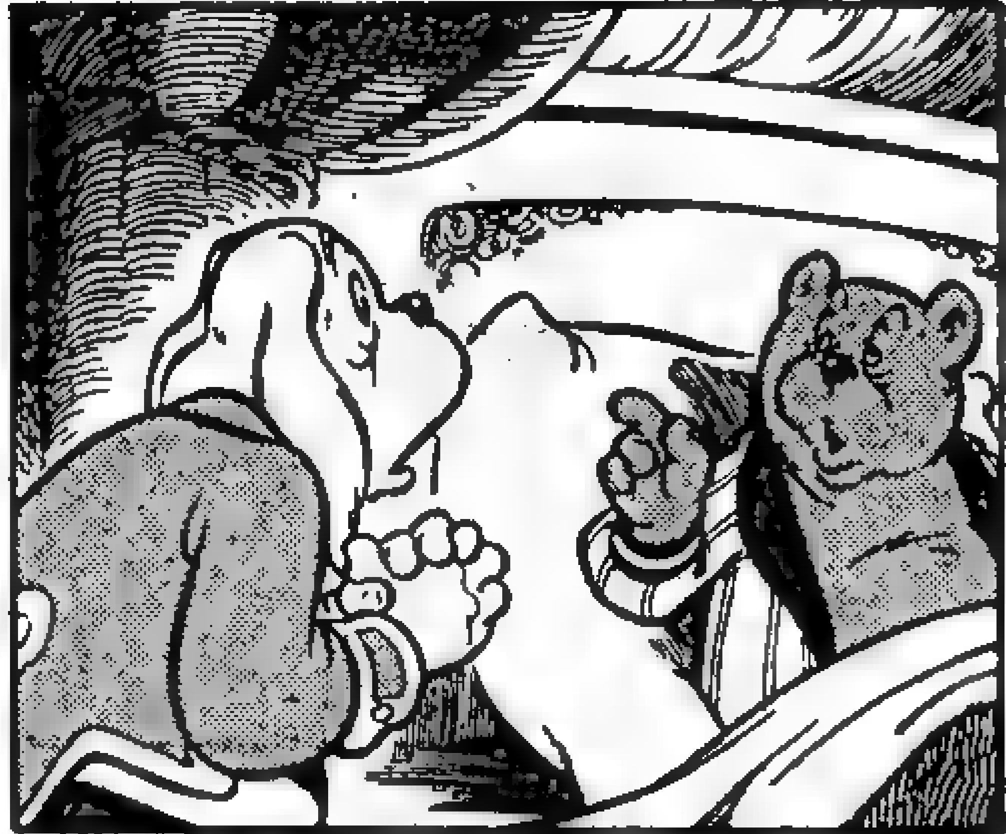

1942. Heer Bommel had zijn intrek genomen in het grootste hotel van Rommeldam en daar enige in elkaar lopende vertrekken gehuurd, die bij zijn stand pasten. Zo kon het gebeuren, dat hij de volgende morgen wakker werd in een zeer wijd bed onder een satijnen deken van reusachtige afmetingen. Zijn bediende Joost stond voor hem met zijn ochtendthee en wenste hem een goede morgen. „Ik heb eens nagedacht!", begon heer Bommel, in het theekopje starend. De trouwe knecht trok verrast de wenkbrauwen op, doch liet overigens niets van zijn ontroering blijken. „Ik heb een besluit genomen!", vervolgde heer Ollie peinzend. „Ik heb ontdekt, dat ik vele dingen zou kunnen doen met het geld, dat mijn goede vader me heeft nagelaten, als je begrijpt, wat ik bedoel. Ik wil, om kort te gaan, tot macht en aanzien raken. Ik heb dat verwaarloosd, omdat ik te gevoelig was. Welnu, dat is nu uit. Om te beginnen wil ik voorzitter van de Kleine Club worden en bovendien directeur van grote ondernemingen." „Excuseer, heer Olivier!", onderbrak Joost hem. „Dat zal niet gaan, vrees ik. Voor zoiets heeft men hersens nodig, als u me toestaat. U hebt nu wel een kunsthart, zoals u mij uitlegde, maar daarmede hebt u nog geen verstand, als ik zo vrij mag zijn!" Heer Bommel keek zijn bediende koel aan. Zijn kunsthart klopte op genormaliseerde snelheid en daarom werd hij niet boos. „Je hebt gelijk!", sprak hij uiterst kalm. „Maar dat is niet belangrijk. Ik heb geld en met geld is alles te koop. Daarom heb ik besloten een brein te kopen. Dat ben jij, Joost! Ik verdubbel je salaris en benoem je tot mijn secretaris – dan kan jij voor mij denken, als je begrijpt, wat ik bedoel!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

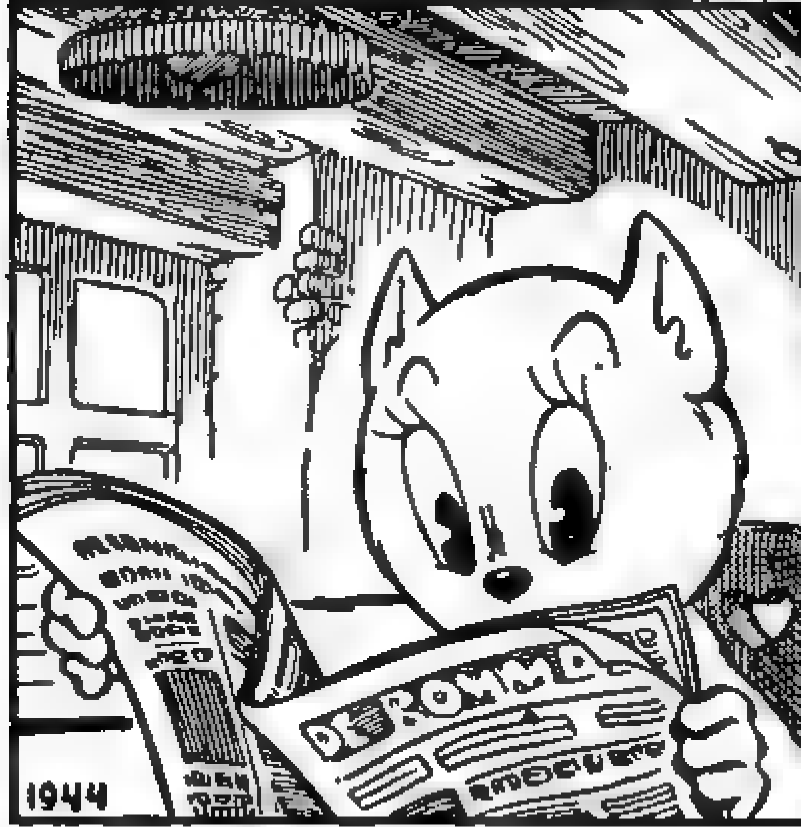

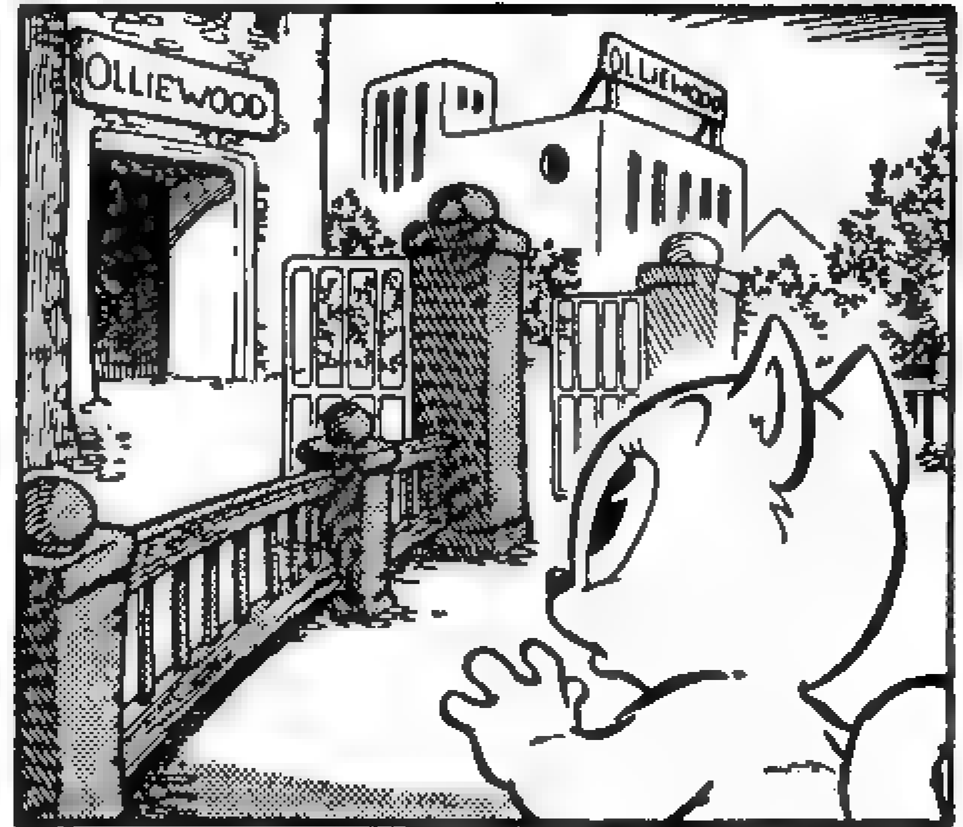

1943. Joost trok enkele zeer diepe rimpels en dacht enige tijd na. „U wilt dus, dat ik voor u denk, heer Olivier?", vroeg hij tenslotte. „Dat zei ik, ja!", beaamde heer Bommel. „En dat tegen dubbel salaris?", drong de trouwe knecht aan. „Ja!", zei heer Ollie kort. „Je kunt het doen en je kunt het laten. Maar als je er geen zin in hebt, kun je gaan. Hersens zijn tenslotte overal te koop – dus graag of niet!" „Ik neem het aan!", zei Joost. „Wat wilt u dat ik eerst doe, heer Olivier?" „Ik wil", zei heer Bommel, „dat je uitvindt, wat ik wil! Dat wil ik!" Joost verviel tot gepeins. „U wilt macht en aanzien!", zei hij na enig dubben. „Juist!", beaamde heer Ollie. „Heel scherp! Maar hoe krijg ik dat?" „Dat is niet zo moeilijk", hernam de verstandige knecht. „U moet alles kopen, als ik het zo mag uitdrukken. Alles en iedereen kopen. Aandelen op de markt gooien, laten kelderen en dan alles kopen, als ik zo vrij mag zijn! Daarbij moet u allerlei hooggeplaatste figuren omkopen. Ambtenaren en directieleden van grote ondernemingen. En ook redacteuren van grote kranten, als u mij toestaat. Die natuurlijk ook." Heer Bommel draaide zich verveeld op zijn sponde. „Goed, goed!", zei hij ongeduldig. „Doe dat dan! Verveel me niet met de bijzonderheden! Doe maar!" Doch nu betrok Joost's gelaat. Het was duidelijk, dat de brave bediende zich bezwaard gevoelde. Hij wrong zich de handen en zuchtte diep. „Maar heer Olivier!", stamelde hij. „Dat kunt u toch niet menen! Denk toch aan al die ongelukkige ondernemers. Denk toch aan de gewetens van de ambtenaren, met uw welnemen! U zult iedereen ongelukkig maken!" „Zeur niet!", zei heer Bommel koud. „Doe!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

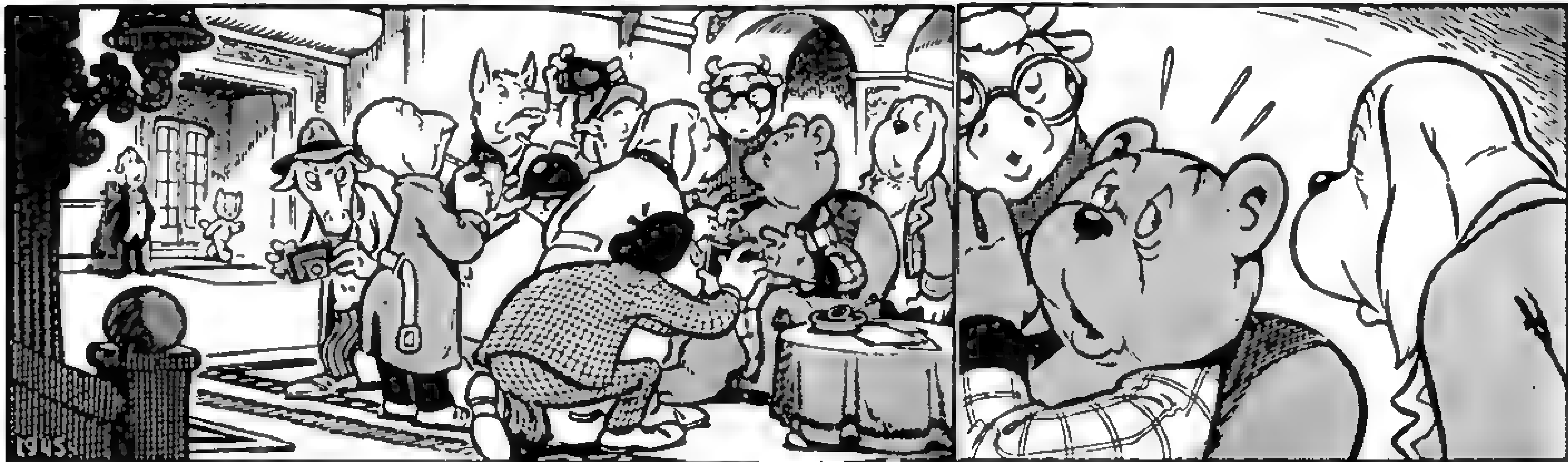

1944. Sinds heer Bommel een kunsthars-hart bezat, legde hij een grote ijver aan de dag. Wanneer Tom Poes een krant opensloeg, las hij van grote ondernemingen en fabrieken, die door zijn vriend waren opgekocht of over industrieën, die door hem waren opgericht. Zo luidde een bericht in de Rommeldamse Courant: „De heer Bommel, die tot nu toe een teruggetrokken leven leidde, begint zich te ontpoppen tot een grote figuur op de wereldmarkt. Er wordt gefluisterd, dat hij het gehele bedrijfsleven van Rommeldam reeds in handen heeft en dat hij overweegt, ook de rest op te kopen." „Tjonge!", mompelde Tom Poes, „als heer Ollie zich zo gaat ontpoppen, wordt het tijd, dat ik ook iets ga doen. Want al is hij nu ook erg onaardig tegen me geweest, ik kan hem niet helemaal in de steek laten. Dit wordt alleen maar narigheid, dat is duidelijk! Voor hemzelf en voor anderen. Ik ga hem opzoeken!" Zo gezegd, zo gedaan. En toen Tom Poes over de weg naar de goede stad Rommeldam liep, bleek hem, dat de toestand ernstig was. De bedrijven en fabrieken, die hij passeerde, droegen grote, nieuwe borden, waarop met opvallende letters geschilderd was: „Bommelfabrieken" of „Bommel-trapnaaimachines" of „Bommel-bromfietsen" en meer van die dingen. Meestal stonden de oude eigenaars er handenwringend en tandenknarsend voor, onder het uiten van gesmoorde verwensingen en dreigende taal. Tom Poes versnelde dan ook zijn pas en bereikte al gauw de buitenwijken van de gemeente. Daar bevonden zich de Rommeldamse filmstudio's, die omgedoopt bleken te zijn tot „Olliewood". „Drommels!", zei Tom Poes, „het is nog erger dan ik dacht!"

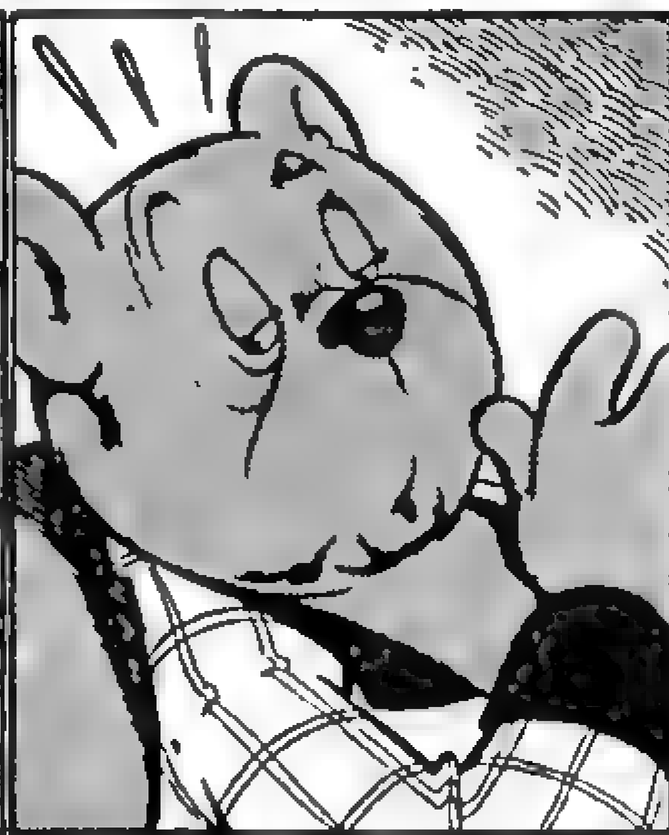
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

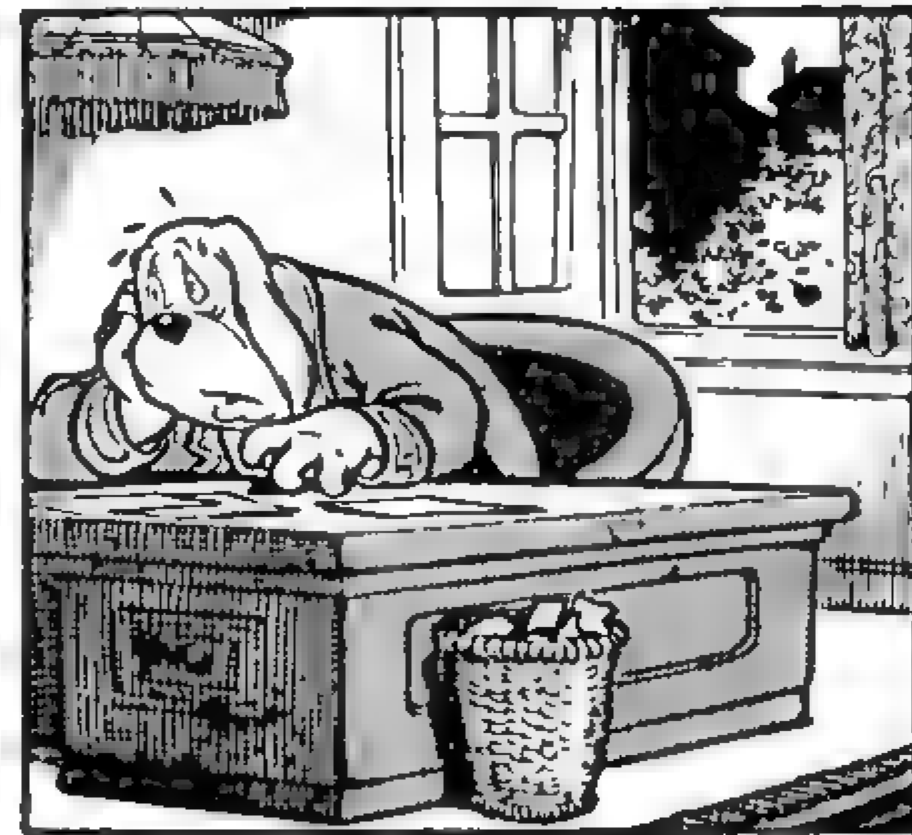

1945. Toen Tom Poes het hotel bereikte waar heer Bommel zijn intrek had genomen, bleek hem, dat zijn vriend juist bezig was om zijn verdere plannen bekend te maken. De grote hal stond vol krantenmannen en fotografen, die nauwgezet alles opschreven, wat er gezegd werd en alle gelaatsuitdrukkingen van heer Ollie kiekten. De grote magnaat zelf zat in het midden van de ruimte en trouwe bediende Joost stond achter hem. „Alles is slap gedoe!", sprak heer Bommel. „Het is duidelijk, dat alles de verkeerde kant uitgaat. Kijk naar de kranten! Wat op de achterpagina staat, zou op de voorpagina moeten staan. En andersom!" „Een treffende uitspraak!", zei een van de journalisten. „Maar wat is volgens u de oorzaak, dat alles verkeerd gaat?" „Teveel gevoel!", legde heer Ollie uit. „Overal zitten zwakke figuren met kloppende harten, als u begrijpt wat ik bedoel. Dat moet anders worden. Dat getril en geklop moet er uit! En daarom ben ik van plan om . . . eh . . ." Er viel een diepe stilte. De artikelen-schrijvers hielden hun fijngepunte potloden gereed en wachtten ademloos op de woorden die volgen zouden. Want dat dit nieuws voor de voorpagina werd, was duidelijk. „Ahum!", hernam heer Bommel, met verheffing van stem. „Ik heb u bij elkander geroepen om u duidelijk te maken, wat ik wil! Welnu, ik wil . . . eh . . . ik bedoel, dat het mijn plan is om . . . eh . . . kijk, als u begrijpt wat ik bedoel zou ik willen zeggen, dat . . . ach wat! Joost! Vertel jij de heren, wat ik eigenlijk wil!" Na deze woorden liet hij zich achterover zakken en staarde verveeld voor zich uit.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

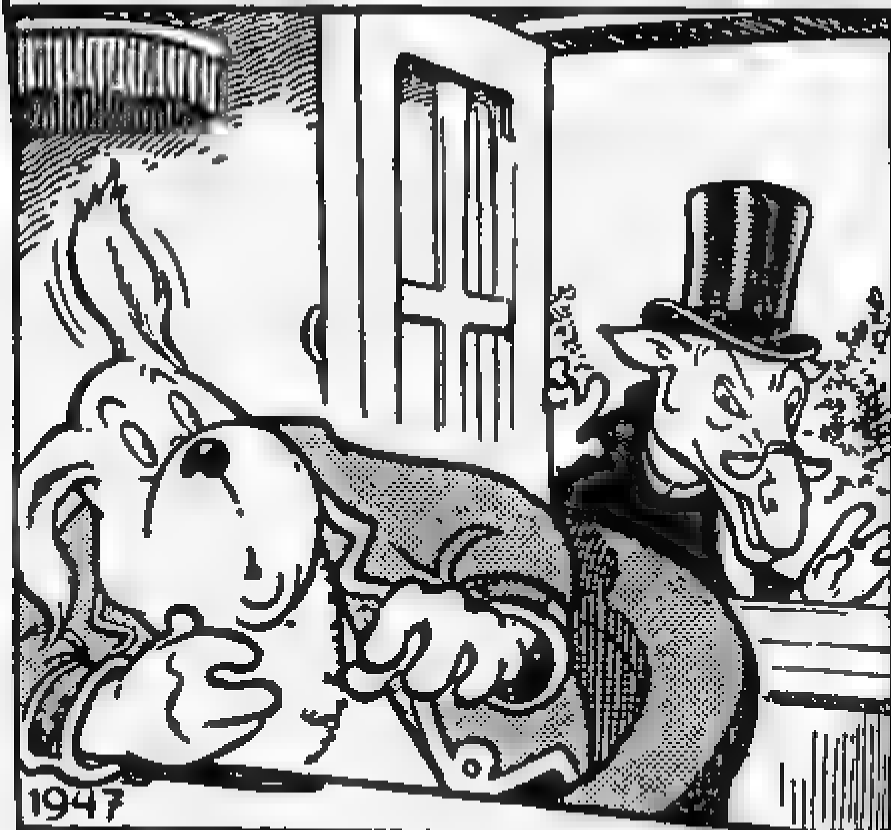

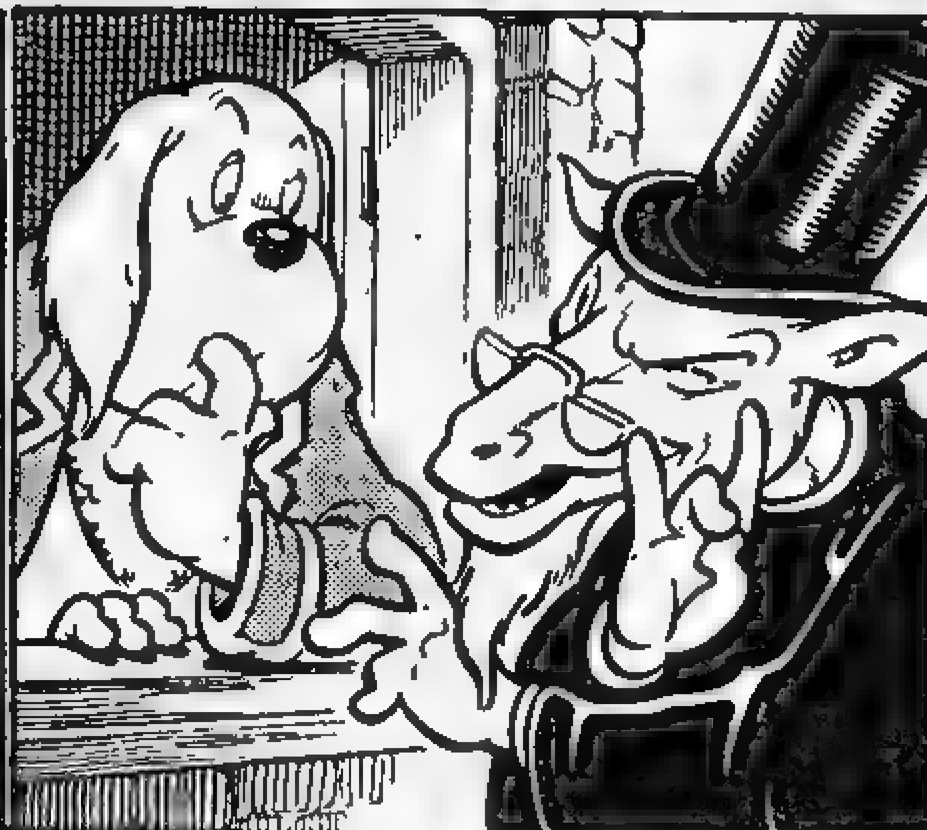

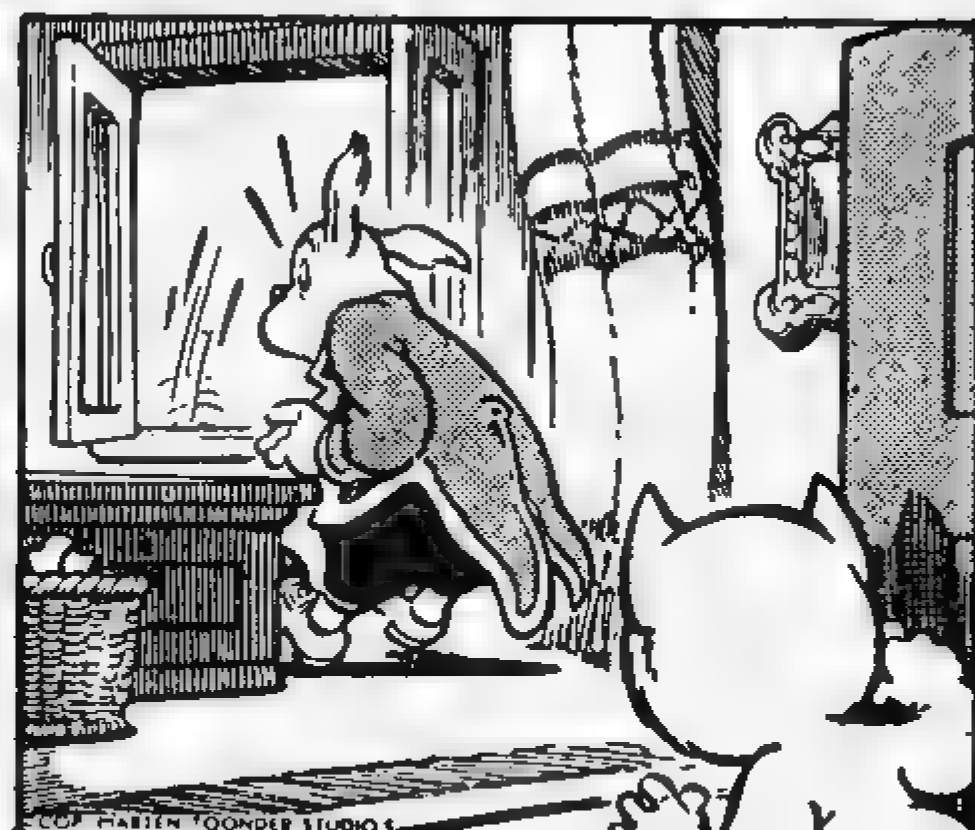
1946. Toen de persconferentie was afgelopen, drong Tom Poes zich door de teleurgestelde krantenschrijvers naar voren en naderde heer Bommel. „Zo, jonge vriend!", mompelde deze gestoord. „Wat kom je doen? Je kunt me beter met rust laten. Over die harten-kwestie wil ik niets meer horen – en een betrekking heb ik niet voor je. Je bent veel te gevoelig. Je zult het nooit ver brengen op deze manier!" „Ik kom alleen maar eens kijken, hoe u het maakt!", zei Tom Poes verontwaardigd. „Ik was nieuwsgierig, of u gelukkig bent!" „Ik maak het goed!", hernam heer Ollie koeltjes. „De zaken gaan best, dank je! Hoe meer geld ik aan fabrieken en zo uitgeef, hoe meer ik verdien. Ja! En verder ben ik voorzitter van de Kleine Club geworden. Ook heel leuk, als je begrijpt, wat ik bedoel. Trouwens, ik zal binnenkort wel burgemeester worden. Die Dickerdack in een knoeier. Ik heb hem eerst om laten kopen en nu heb ik hem aangeklaagd wegens corruptheid. Ach, ja, zo gaat dat. Maar och, ik verveel me zo! Het beroerde van zo'n kunsthart is, dat men zich niet meer blij kan maken over iets. Geen verdriet meer, maar ook geen blijheid. Dat is jammer!" Nu zat op datzelfde ogenblik de bediende Joost op zijn kamer achter zijn bureau en zuchtte diep. De trouwe knecht, die zorgvuldig alles uitvoerde wat zijn meester hem opdroeg, had last van hartkloppingen en hoofdpijn, en het zag er naar uit, dat hij een weinig overspannen was.

„Het wordt teveel!", steunde hij. „Ik kan niet meer slapen en niet meer eten. Mijn geweten plaagt me, denk ik. Ik houd dit leven niet vol!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

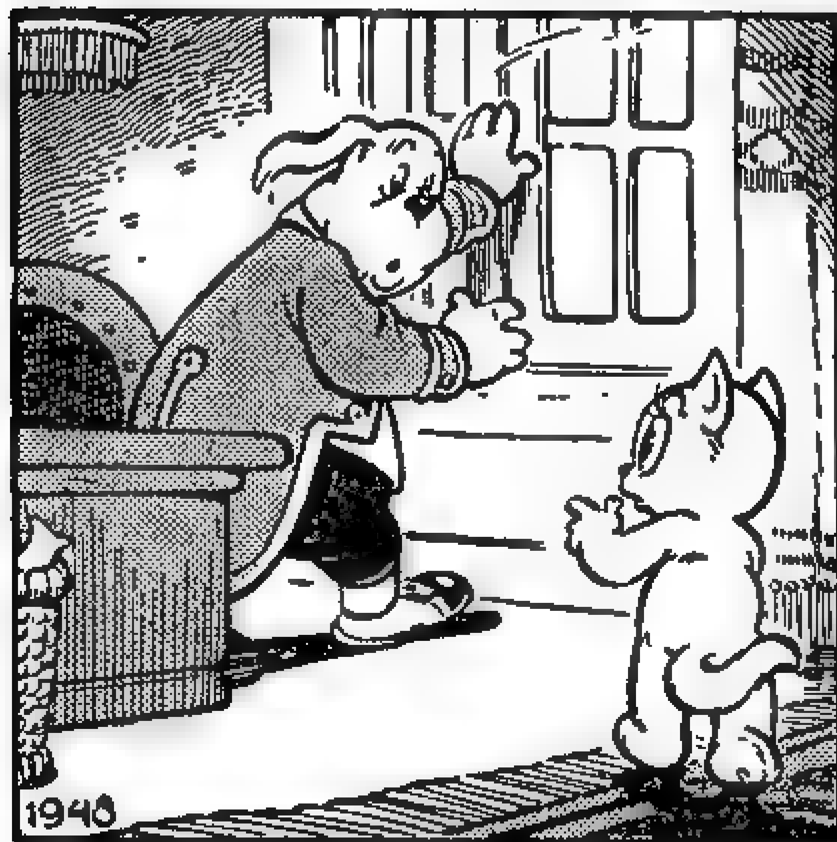

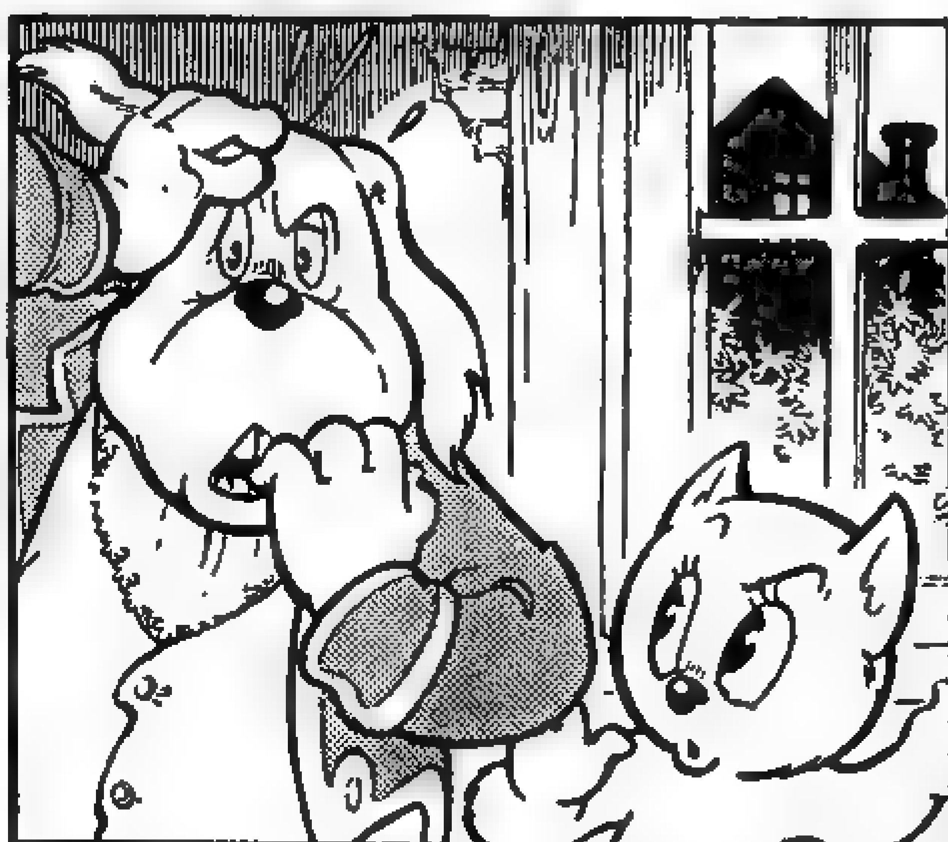

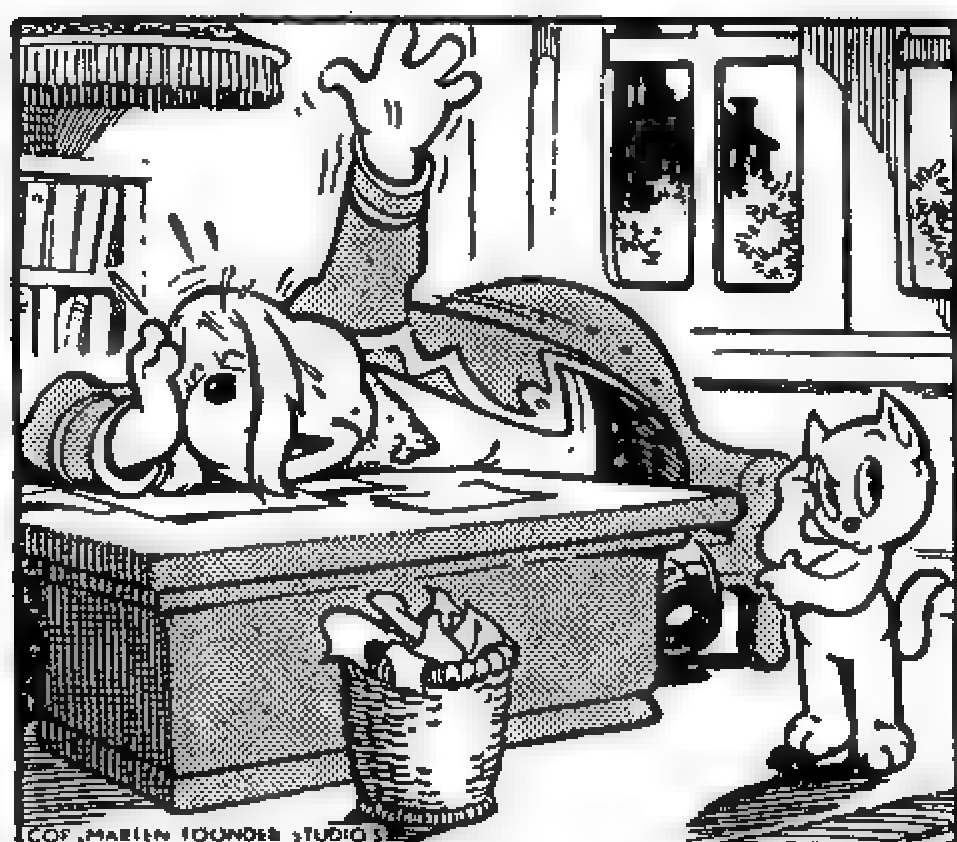

1947. Terwijl Joost zo zat te mijmeren en geplaagd door zijn geweten, diepe zuchten slaakte, klonk er een licht gerucht door het open venster achter hem. Een kalme voetstap naderde het raam en het bleke gelaat van professor Sickbock verscheen in de omlijsting. „Ahum!", sprak de geleerde. De bekommerde bediende keerde zich met een ruk om en staarde geschrokken naar de verschijning. „Wat scheelt er aan?", vroeg deze op innemende toon. „Hebt ge last van uw hart, mijn beste? Gedruktheid en kloppingen?" „Ja . . . ja!", zei Joost. „Maar wat hebt u daarmee te maken, als ik zo vrij mag zijn? Wat weet u daarvan?" „Alles!", glimlachte de professor. „Ge hebt uw hersens in dienst gesteld van de heer Bommel, nietwaar? Dom, heel dom! Deze Bommel heeft hersens ter grootte van een erwt en het zou voor u heel gemakkelijk zijn hem te overvleugelen. Met andere woorden, ge zoudt met een weinig moeite even rijk en machtig kunnen worden als hij nu is. Het enige wat u dwars zit, is uw hart, uw dom, kloppende, trillende, gevoelige hart!" Mijn hart?", stamelde de trouwe knecht, naar zijn vest grijpend. „Juist!", beaamde de geleerde. „Wanneer ge slechts een hart van kunsthars bezat, zoudt ge geen last van al die domme gevoeligheid hebben. En zo'n kunsthart kunt ge van mij krijgen, in ruil voor het uwe!" Op dat moment ging de kamerdeur open en stapte Tom Poes naar binnen om eens te kijken, hoe Joost het maakte. Sickbock dook behendig onder het venster. „Denk er eens over!", siste hij. „Alle moderne zakenlieden gebruiken plastic! Er ligt een mooie toekomst voor u open!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

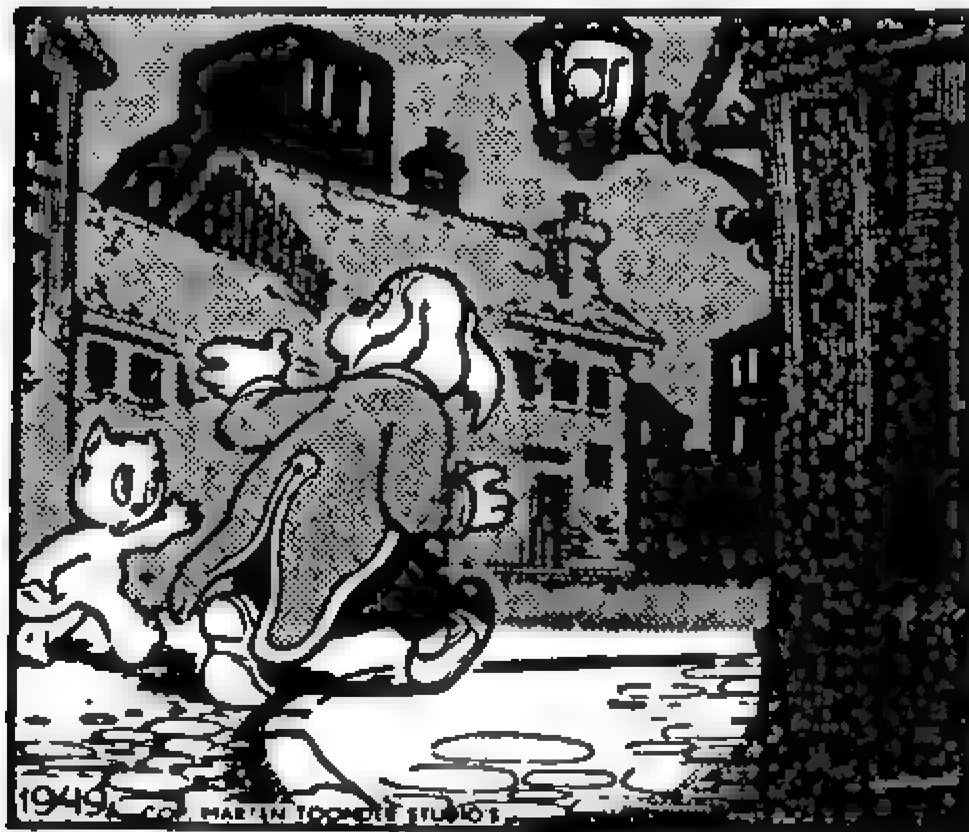

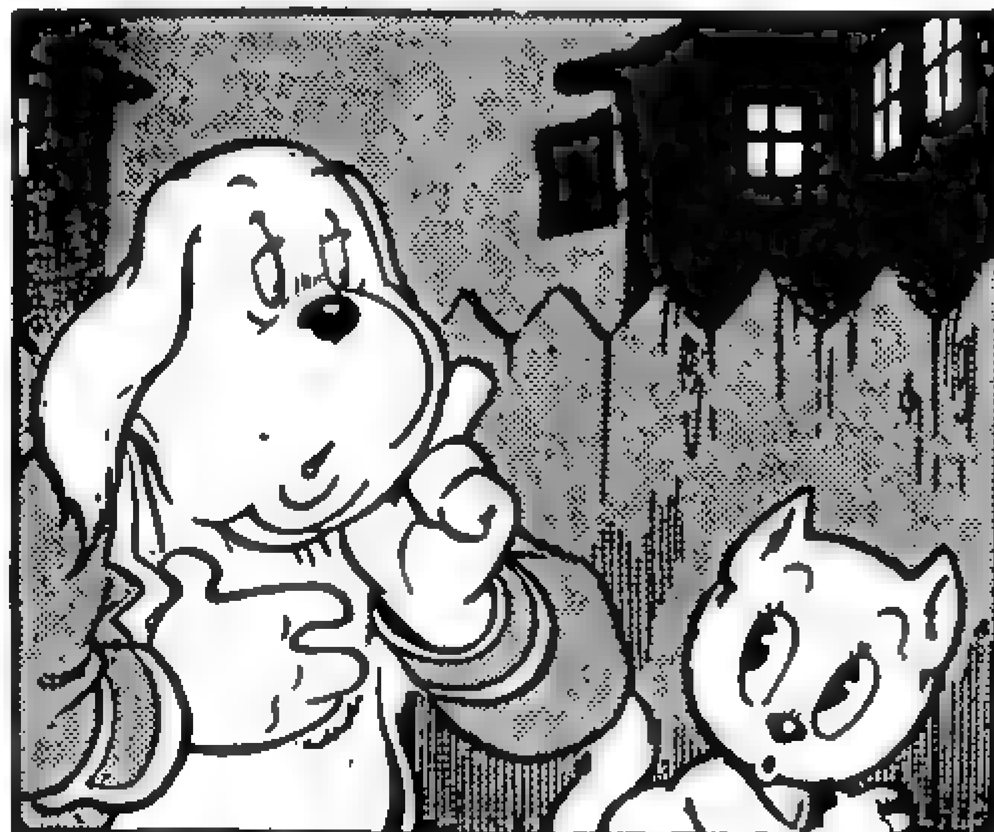

1948. Joost wierp een verwarde blik op Tom Poes, toen stond hij schielijk op en sloot met een vlugge beweging het venster. „Eh. . . goede avond, met uw welnemen!", zei hij op geschrokken toon. Nu is Tom Poes niet van gisteren. Aan het zenuwachtige gedrag van de brave knecht merkte hij, dat deze iets te verbergen had en hij besloot er achter te komen, wat dit was. „Stoor ik soms?", vroeg hij. „Ik kan een ander keertje wel terugkomen, hoor. Ik wilde alleen maar eens over heer Bommel praten, want ik maak me bezorgd over hem."

„Storen is het woord niet, als u mij toestaat", zei Joost. „En ik wil graag met u over heer Olivier praten, als ik zo vrij mag zijn. Maar, eh. . . er staat een heer onder het raam, die mij een plastic-hart aanbood. Dat bracht mij een weinig uit mijn evenwicht." „Wat?", riep Tom Poes. „Jij ook al? Je hebt je hersens al aan heer Bommel verkocht, wil je je hart nu ook nog inruilen?" Deze opmerking trof het betere ik van de gevoelige bediende. Met een smartelijke kreet sloeg hij de handen voor het gelaat en barstte in snikken uit. „Het wordt me te veel, met uw welnemen!", riep hij op gebroken toon. „Ik kan er niet meer tegenop en mijn geweten plaagt me. De opdrachten van heer Olivier missen ieder gevoel en worden steeds zwaarder en schurkachtiger, als ik me zo mag uitdrukken. En nu komt daar die professor Sickbock mij een plastic-hart aanbieden. Dan zal ik geen last meer van mijn geweten hebben, zegt hij. Wat moet ik doen?" „Hm!", zei Tom Poes. „Wacht eens even, Joost. Ik krijg een plan! We kunnen die Sickbock met zijn eigen middelen vangen!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

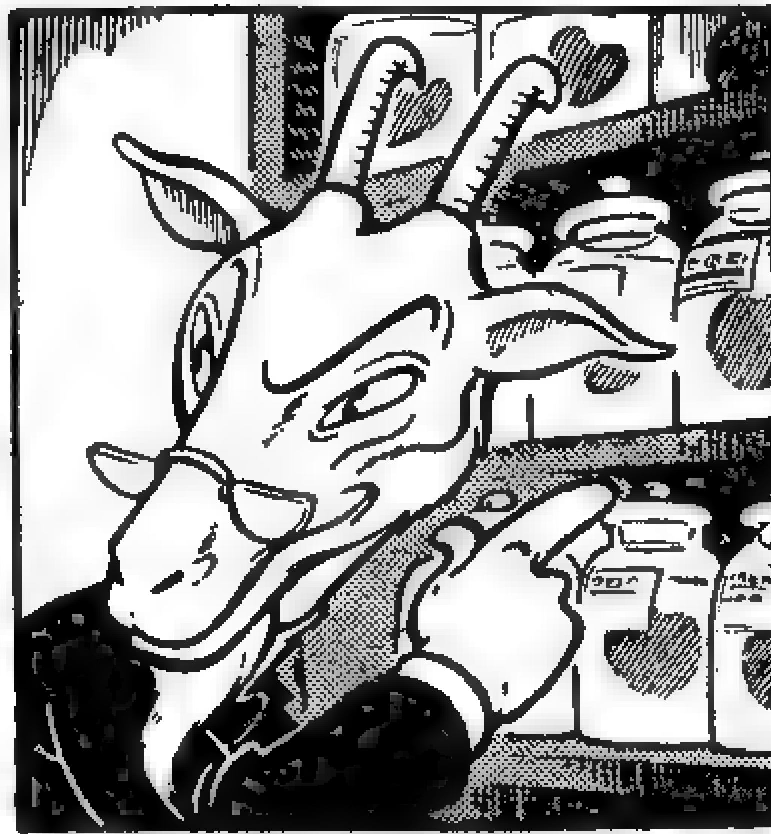

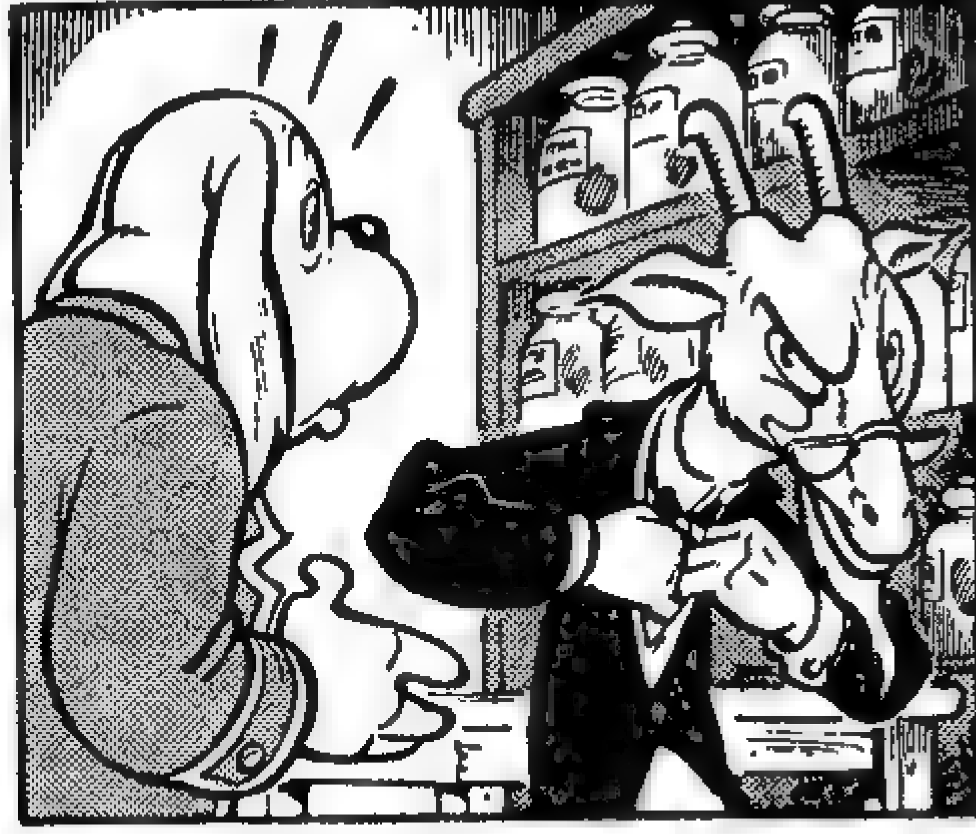

1949. Tom Poes legde Joost zo duidelijk mogelijk zijn plan uit en de verstandige knecht begreep hem onmiddellijk. Aanzienlijk opgelucht volgde hij hem dan ook even later de straat op. „Die Sickbock is de oorzaak van alle ellende", zei Tom Poes. „Er moet een einde aan zijn streken komen. En omdat de politie het zomeer toelaat, dat de burgers van Rommeldam hun hart inruilen voor plastic-namaak, moeten we zelf iets doen!" „Zeer juist, als ik zo vrij mag zijn!", riep Joost geestdriftig uit. „Het is een schande, dat de overheid dit zo maar door de vingers ziet! Ik heb zelfs gehoord, dat de regering overweegt om alle ambtenaren van kunsthars-harten te voorzien!" „Dat zou me niets verbazen!", zei Tom Poes. „Ik hoop maar, dat we nog niet te laat zijn. Maar als je nu precies doet, wat we hebben afgesproken, kan alles goed aflopen!" „U kunt op me rekenen, als u mij toestaat!", zei de trouwe knecht. „Aan mij zal het niet liggen!" „Goed", zei Tom Poes, „dan ga ik hier de andere kant uit. Tot straks dus!" Hij verdween om een straathoek en Joost stapte nu alleen het half-duistere steegje binnen, waar de schurkachtige geleerde zijn werkplaats gevestigd had. In de vale avondlucht stak het berookte fabriekssschoorsteentje dreigend omhoog en de grauwe muren van het ellendige optrekje staarden somber in de schemering. Doch Joost trad onbevreesd op de deur toe en klopte aan...

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

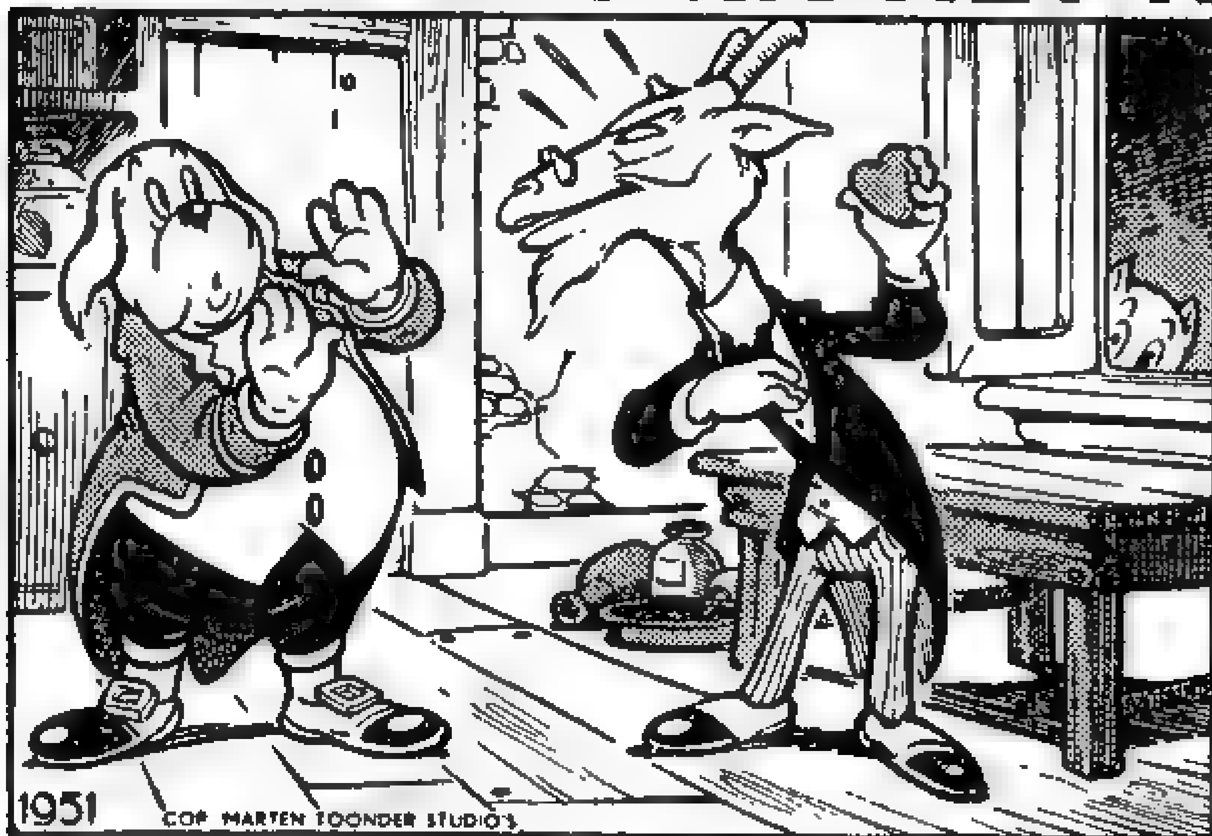

1950. Joost wachtte enkele seconden in de snel vallende duisternis. De avondwind floot zachtjes door de kieren van het bouwvallig fabriekje en een vale maan wierp valse schaduwen door de steeg. Doch daar verscheen professor Sickbock reeds in de deuropening.

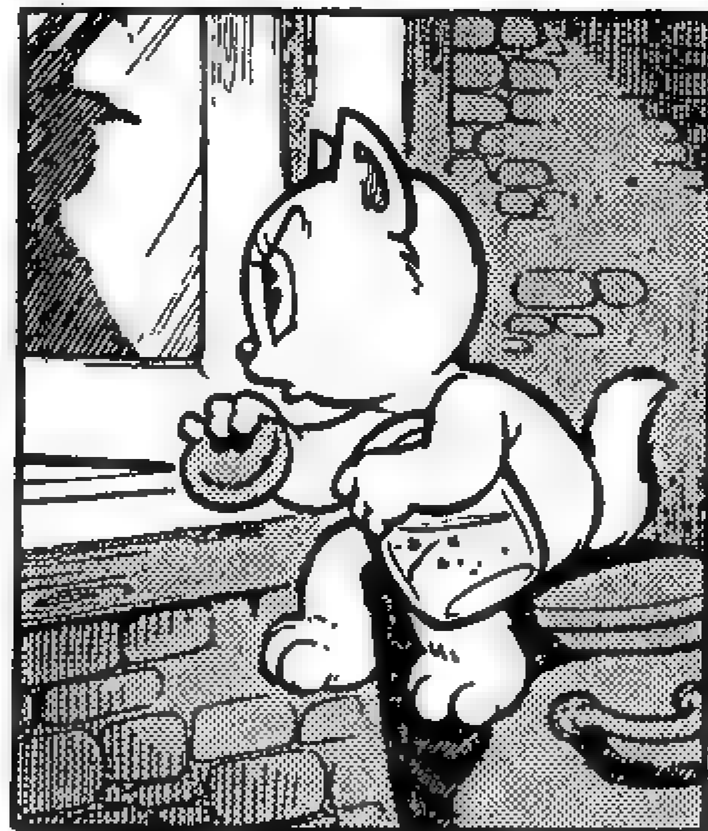
„Aha! De rechtschapen bediende Joost!", sprak de geleerde handenwrijvend. „Kom binnen, mijn waarde, kom binnen in mijn werkplaats. Het doet mij genoegen, dat ge u bedacht hebt! Uw meester gebruikt een kunsthars-hart en brengt het ver in de wereld. Welnu, waarom zoudt gij niet hetzelfde kunnen bereiken wanneer gij eveneens plastic onder uw vest zoudt dragen? Weg met al dat gevoel!

Het leidt slechts tot verdriet en gelamenteer!" „Ja, ja", zei Joost, „maar, met uw welnemen..." „Kijk om u heen!", riep de professor uit. „Daar staan de harten van beroemde stadgenoten, kloppend en sidderend op sterk water. Al deze grote figuren gebruiken plastic en hebben geen last meer van overdreven gevoeligheid. Komaan, mijn beste. Gaat zitten, dan meet ik u een fraai kunsthars-orgaan aan. Een mooie toekomst ligt voor u open!" „Juist!", hernam de trouwe knecht, „maar, met uw welnemen, ik geloof niet, dat het mogelijk is! Hoe kan men nu zijn eigen, echte hart verwisselen voor zo'n kunstding? Het klinkt me te doel, als u me toestaat. En in mijn biologie-boekje van Gijsels en De Smet ben ik geen enkel paragraafje tegengekomen, dat erover rept!" „Hoe nu?", riep Sickbock woedend uit. „Ge gelooft me niet? Welaan, ik zal het u bewijzen!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1951. Door de twijfel van Joost geraakte de professor in een geprikkelde stemming. Het was duidelijk, dat hij tot elke prijs het hart van de trouwe knecht bij zijn verzameling wilde voegen en dat hij er grote waarde aan hechtte hem te overtuigen. „Ik zal u een kleine demonstratie geven!", sprak hij. „Kijk, hier heb ik een plastic-hart. Een goede kwaliteit kunsthars, soepel en welgevormd!" „Doe geen moeite", zei Joost, „zo'n kunstding kan nooit een echt hart vervangen. Er zouden storingen in de bloedsomloop ontstaan, dat begrijpt een kind, als ik zo vrij mag zijn!" De geleerde haalde met een handige greep zijn eigen hart onder zijn jas vandaan en schoof het plastic-preparaat er voor in de plaats. „Ziet ge wel?", riep hij uit, terwijl hij voor het gemak zijn eigen orgaan even op een tafeltje legde. „Er gebeurt niets! Ik ben zo fris als een hoentje en gevoel me vrolijk en gezond! Het betekent niets!" Terwijl hij zo sprak werd het raam achter hem een weinig opengeduwd en een hoofd verscheen in de opening. Het was Tom Poes, die buiten in de steeg stond om zijn plan uit te voeren. Onder zijn arm droeg hij een fles met sterk water en daarin dreef het hart van een haas, dat hij bij een bevriend poelier gekocht had.

Terwijl nu professor Sickbock enkele sprongetjes maakte en met armen en benen zwaaide om te laten zien hoe fris hij zich gevoelde, haalde Tom Poes snel het hazenhart uit de fles en stak het door het raam naar binnen. De bediende Joost keek uit zijn ooghoeken toe, doch verried verder door geen enkele beweging, dat hij hem gezien had...

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

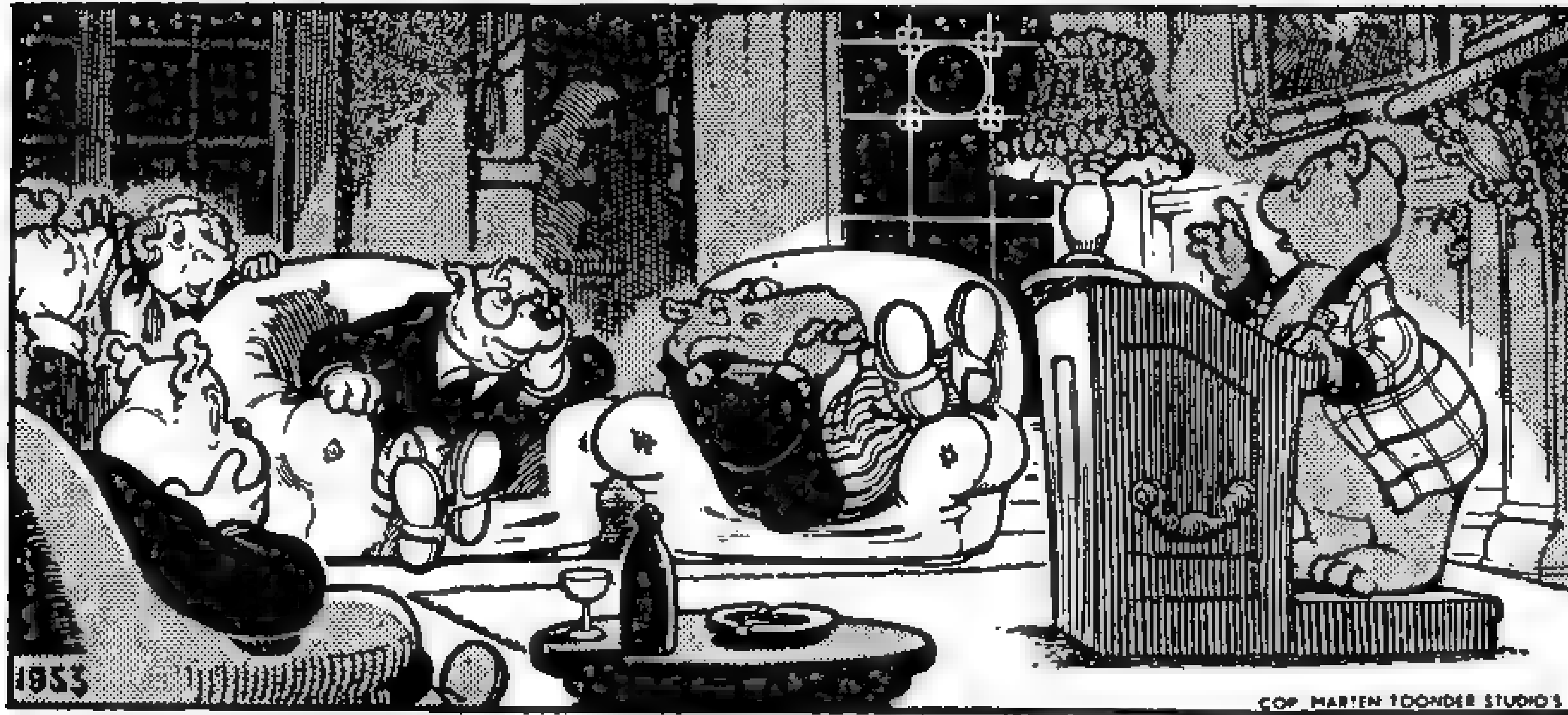

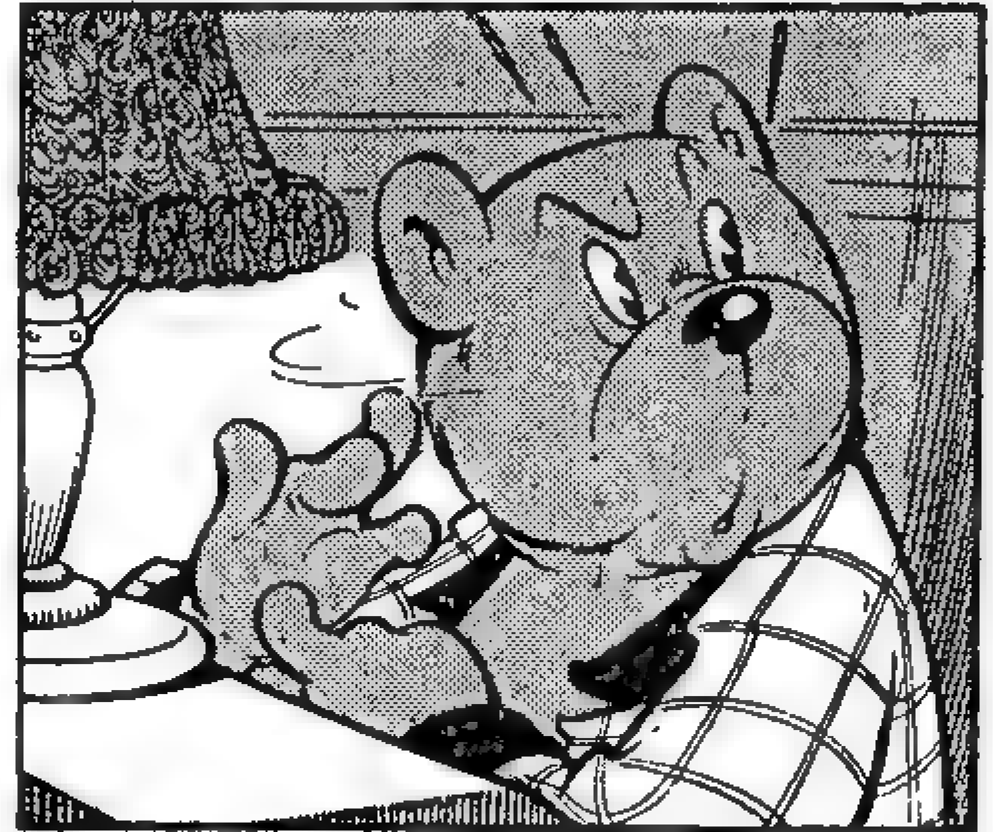

1952. Professor Sickbock streek met een meeslepend gebaar een arm uit. „Ziet ge nu wel?", riep hij op bewogen toon. „Gelooft ge nu, dat het mogelijk is om een gewoon hart door plastic te vervangen?" „Het is merkwaardig!", zei Joost bewonderend. „Wie had dat kunnen denken! De wetenschap staat tegenwoordig toch maar voor niets, als ik het zo mag uitdrukken. En zo'n eenvoudige operatie! Het is nog gemakkelijker dan het trekken van een kies!" „Zeer juist opgemerkt!", zei Sickbock gevleid. „In bevoegde handen is het een ingreep van niets. Kijk maar, mijn waarde; nu zal ik mijn eigen hart inbrengen. . ." Hij tastte achter zich op het tafeltje. Maar daar had Tom Poes intussen het hart van de gewetenloze geleerde verwisseld voor het hazenhart, dat hij bij de poelier had gekocht.

Toen nu Sickbock de daad bij het woord voegde en het kunsthars-hart verwisselde voor wat hij meende, dat zijn eigen hart was, greep er een merkwaarige verandering in de hooggeleerde plaats. Hij haalde het klompje plastic onder zijn vest vandaan, keek er naar, alsof het een vreemd gevormd insect was en wierp het toen ver van zich af, terwijl hij in snikken uitbarstte. „Plastic!", jammerde hij. „Een plastic-hart! Ach wat ben ik slecht! Allemaal plastic harten! Hoe heb ik dat ooit kunnen doen! Hoe heb ik dat ooit gedurfd! Ach, ach! Wat vreselijk!" „Merkwaardig!", prevelde Joost. „Het is hoogst eigenaardig wat een hazenhart in een geleerde allemaal kan veranderen! Wie had dat kunnen denken, als ik me zo mag uitdrukken!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

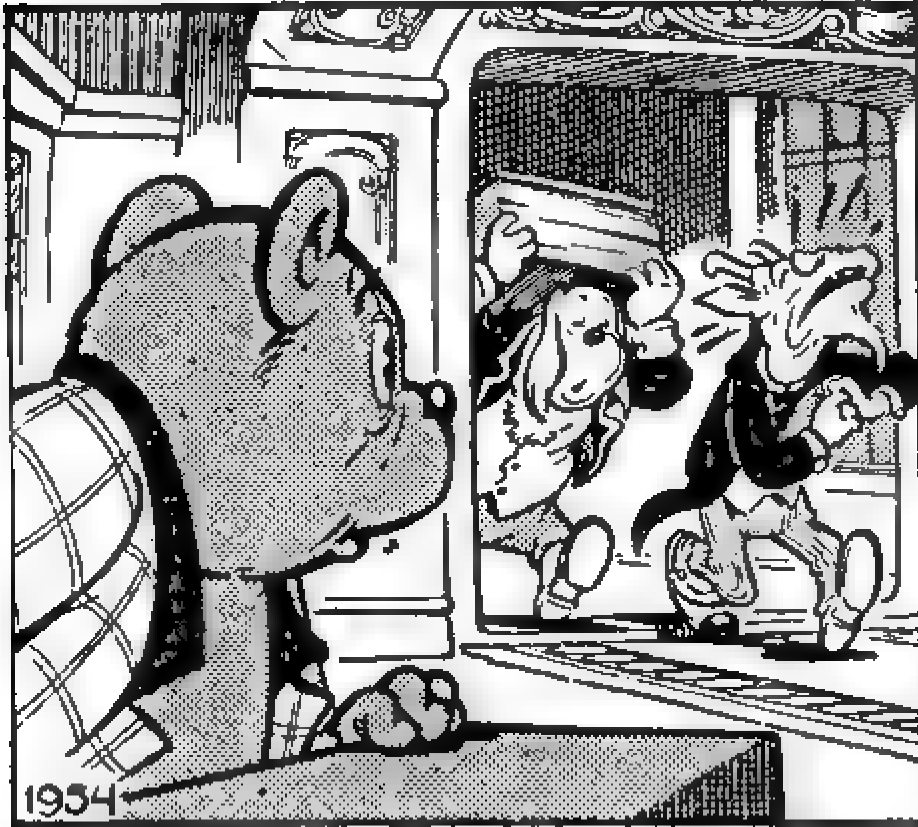

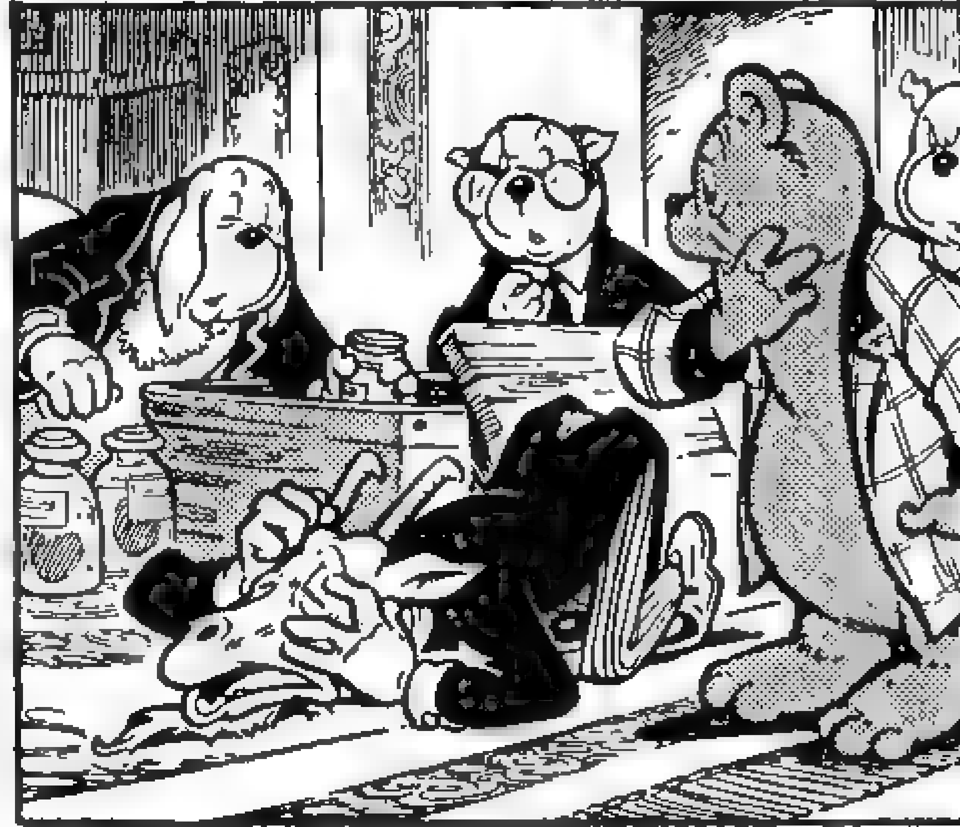

1953. Terwijl al deze dingen plaatsgrepen in het duistere fabriekje van de schurkachtige professor Sickbock hield de Kleine Club een bijeenkomst. Iedereen was aanwezig, want de nieuwe voorzitter, de heer Olivier B. Bommel, had beloofd een lezing te zullen houden. De leden vormden een ongedwongen groepje rond de gebeeldhouwde lessenaar waarachter heer Bommel zelf plaats genomen had. Hij rangschikte de blaadjes papier, waarop Joost zijn toespraak geschreven had en kuchte gewichtig. Zenuwachtig was hij in het minst niet en ook van de verwarring waaraan hij soms ten prooi was, wanneer hij in het openbaar een woordje moest zeggen, was niets te merken. Maar dat was ook geen wonder: hij had immers een kunsthart? „Ahum!", sprak hij. „We schrijven 1958. Een gedenkwaardig getal. De wetenschap schrijdt voort en nieuwe uitvindingen rijen zich aaneen tot een... ahum. Hm. Joost moet beter schrijven. Dit is niet te lezen. Verder. Ahum. Ach wat, dit heeft geen zin. Ik wil maar zeggen, dat er meer en meer plastic komt. De wetenschap staat voor niets. Plastic poppen en plastic-tassen en jassen en sieraden en hoeden. Maar vervelend is het wel, als iemand begrijpt, wat ik bedoel. Maar ja, wat wil men? Verveling of gevoel: dat is de kwestie. Ik..." Hier hield hij gestoord op. Bij de ingang klonk lawaai, de deur werd opengegooid en stommelende voetstappen kwamen de trap op. „Stilte!", bulderde commissaris Bulle Bas.

Doch nu werd een klagende stem hoorbaar, die met de voetstappen nader kwam. „Ach, ach!", jammerde de stem. „Wat heb ik gedaan? Wat een ongeluk! Wat een ellende! Allemaal kunsthars! Hoe heb ik dat durven doen?"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

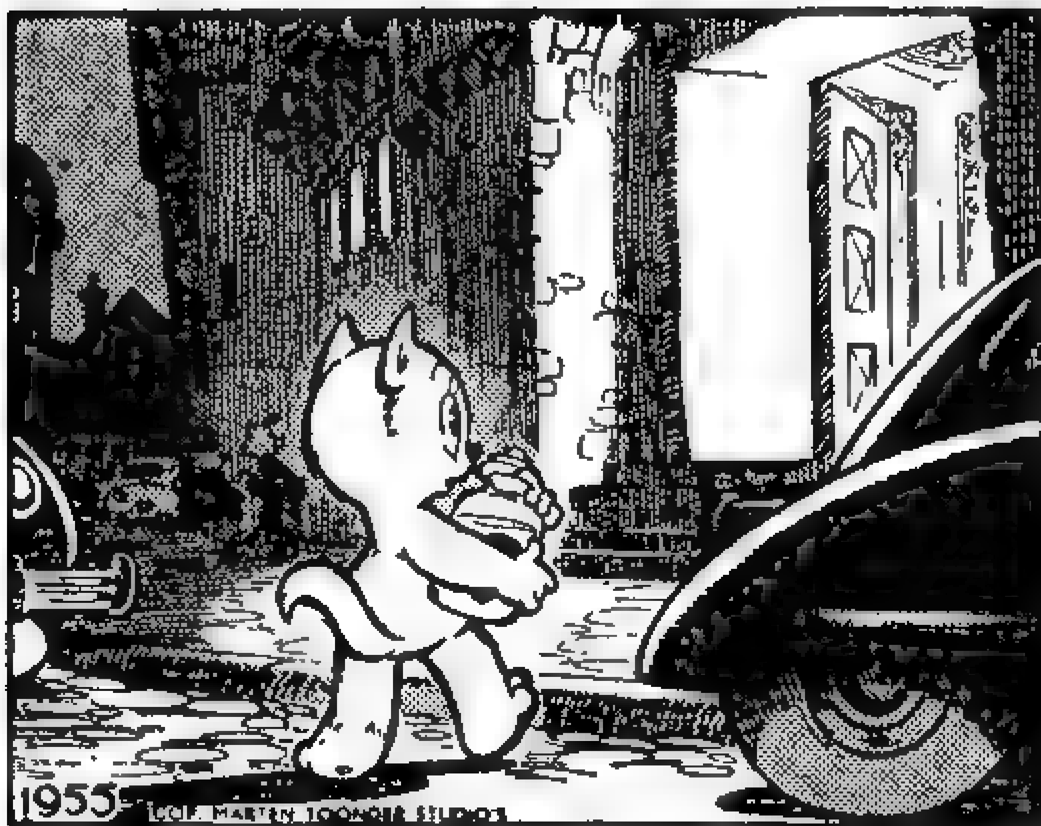

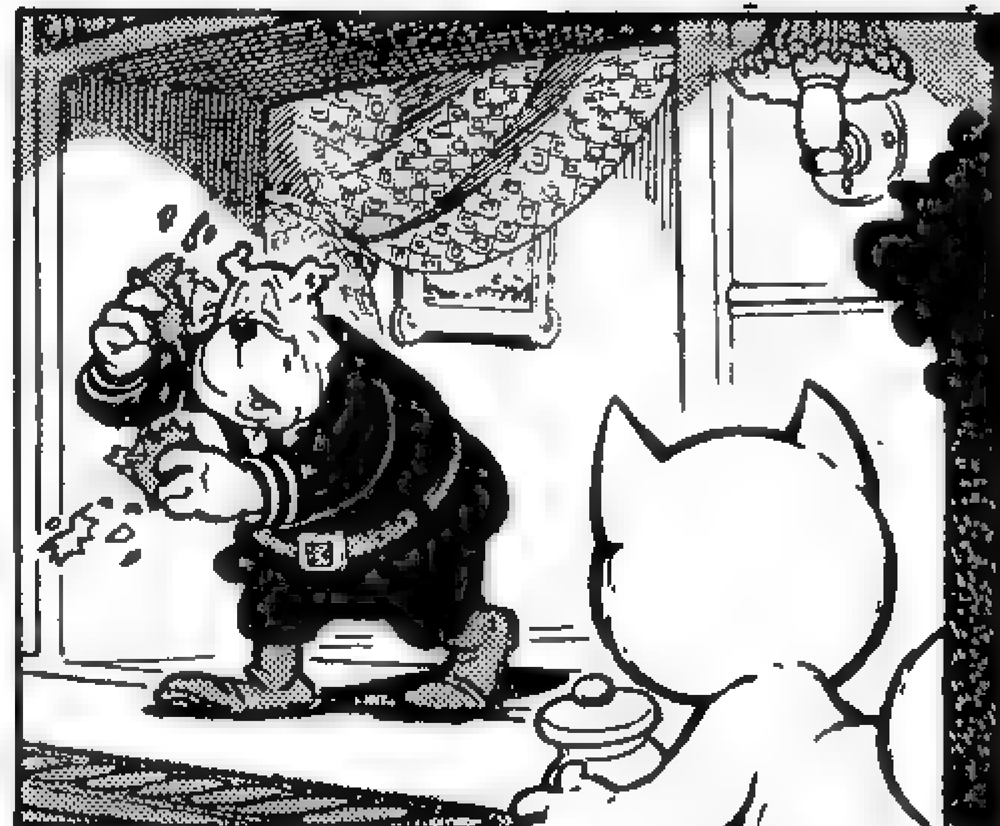

1954. De verfijnde stemming van de Kleine Club werd op ruwe wijze verstoord door een luid gejammer en geschrei, dat de woorden van de voorzitter onverstaanbaar maakte. De leden verhieven zich geschrokken van hun zetels en keken elkaar verblekend aan. „Parbleu!", sprak de markies De Cantecler. „Zo'n ongepaste gevoelsuiting is hier geheel misplaatst. Wie nadert daar?" Doch reeds stortte professor Sickbock zich handenwringend naar binnen, gevolgd door de trouwe bediende Joost, die een grote kist droeg. „Wat heb ik gedaan?", jammerde de hooggeleerde, „ik, rampzalige! Vergeeft mij, goede vrienden! Ik heb u bedrogen en te kort gedaan. Ik heb u het beste ontnomen dat u bezat!" Bij deze woorden liet hij zich, door ellende overmand, op de grond vallen, waar hij spoedig door de aanwezigen omringd werd. „Het beste ontnomen, wat wij bezaten?", mompelde heer Bommel. „Wat bedoelt hij?" „Hij zal de kas gestolen hebben!", meende de kruidenier Grootgrut ongerust. Doch Joost schudde kalmerend het hoofd en begon de kist leeg te pakken. Tot grote verbazing van de aanwezigen kwamen er allemaal flessen met etiketten uit. „Het zijn uw harten, met uw welnemen!", legde de trouwe knecht uit, de flacons in keurige rijen plaatsend. „Wat moeten we met die rommel?", snauwde commissaris Bulle Bas. Bij deze woorden richtte de professor zich op, vatte een fles op en trad, na het etiket gelezen te hebben, schreiend op heer Bommel toe. „Vergeef me!", snikte hij, „vergeef me als u kunt. Ik zal het kwaad trachten goed te maken!" En hij greep heer Ollie onder de jas.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

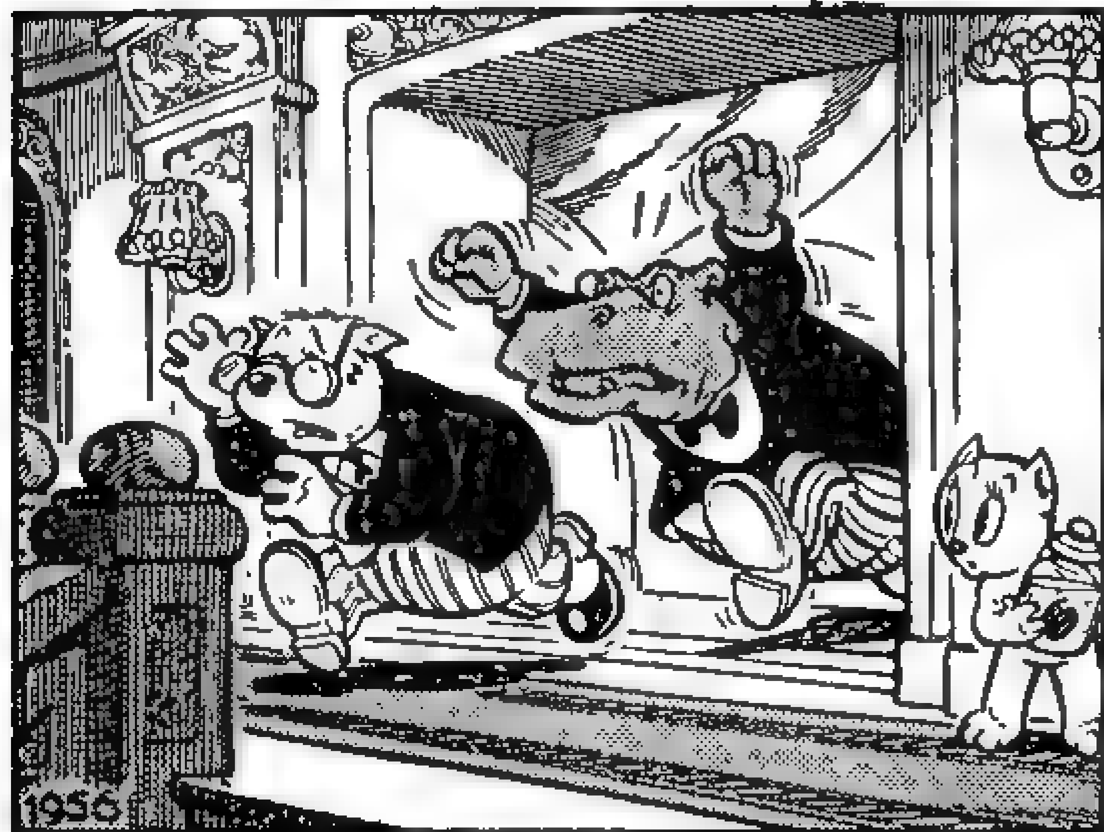

1955. Intussen was Tom Poes langs een andere weg ook naar de Kleine Club gegaan. In zijn hand droeg hij de fles, waarin hij het hart van professor Sickbock gedaan had. Lange tijd had hij geaarzeld, wat hij ermee moest doen. „Het is het hart van een schurk!", dacht hij. „Laat ik het weggooien. Met dat hazehart is Sickbock onschadelijk en zal hij niemand kwaad doen, terwijl hij met zijn eigen hart..." Maar toen schudde hij het hoofd. „Nee!", mompelde hij. „Niemand heeft het recht het hart van een ander weg te gooien." En zo holde hij dus even later het fraaie gebouw van de Kleine Club binnen, op zoek naar de wenende geleerde. Toen hij bij de ingang van de grote zaal aankwam trad er juist een van de leden naar buiten en Tom Poes ging wat opzij om hem te laten passeren. Doch het lid merkte hem niet eens op – het was te zeer verdiept in zijn eigen zorgen. De oplettende lezer zal reeds gezien hebben, dat het niemand anders was dan commissaris Bulle Bas. Doch hoe was de stoere, harde politiechef veranderd! Terwijl de tranen hem over de wangen stroomden, verscheurde de eens zo ruwe beambte zijn notitieboekje. „Bekeuringen!", hoorde Tom Poes hem snikken. „Altijd bekeuringen! Aardige, jonge agenten die niet genoeg bekeuringen thuisbrachten gingen de laan uit! Nooit een vriendelijk woord – nooit eens pret! Ach, ach! Wat heb ik gedaan! Hoe heb ik ooit zo kunnen zijn?

Maar nu zal alles anders worden!" „Tjonge!", mompelde Tom Poes. „Het ziet ernaar uit, dat Bulle Bas zijn eigen hart al weer heeft! Zo praat een plastic-commissaris niet!"

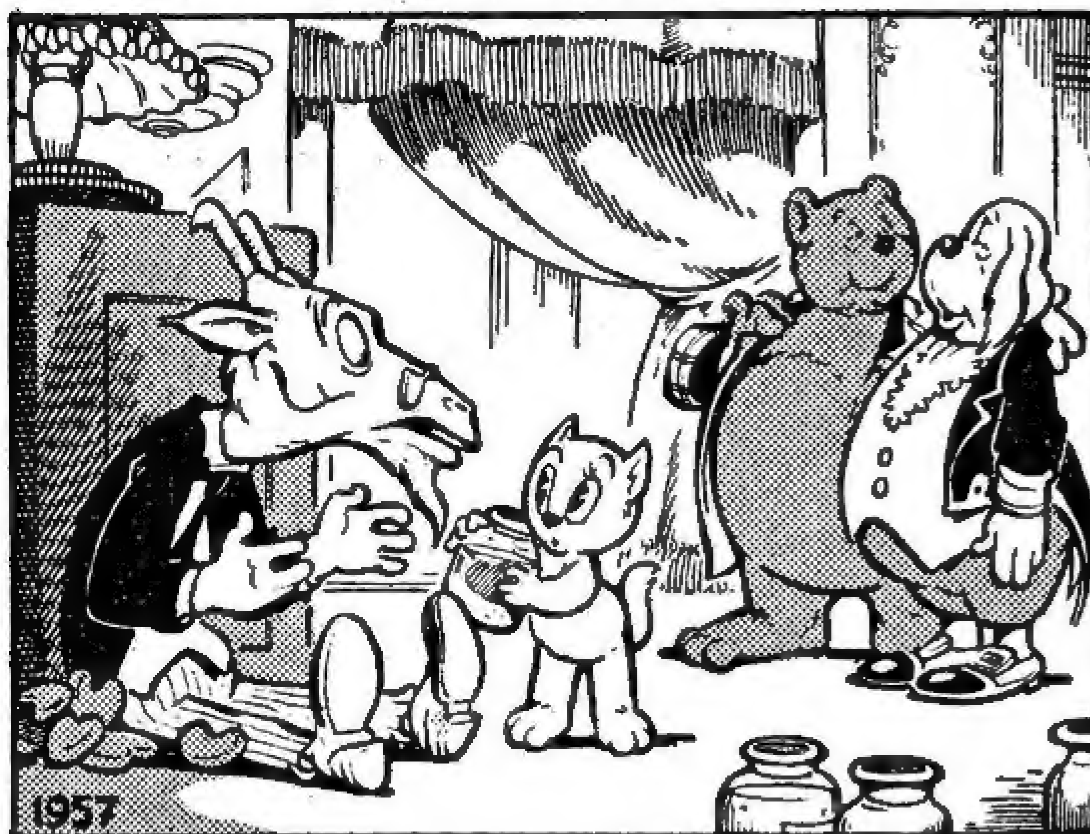
TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

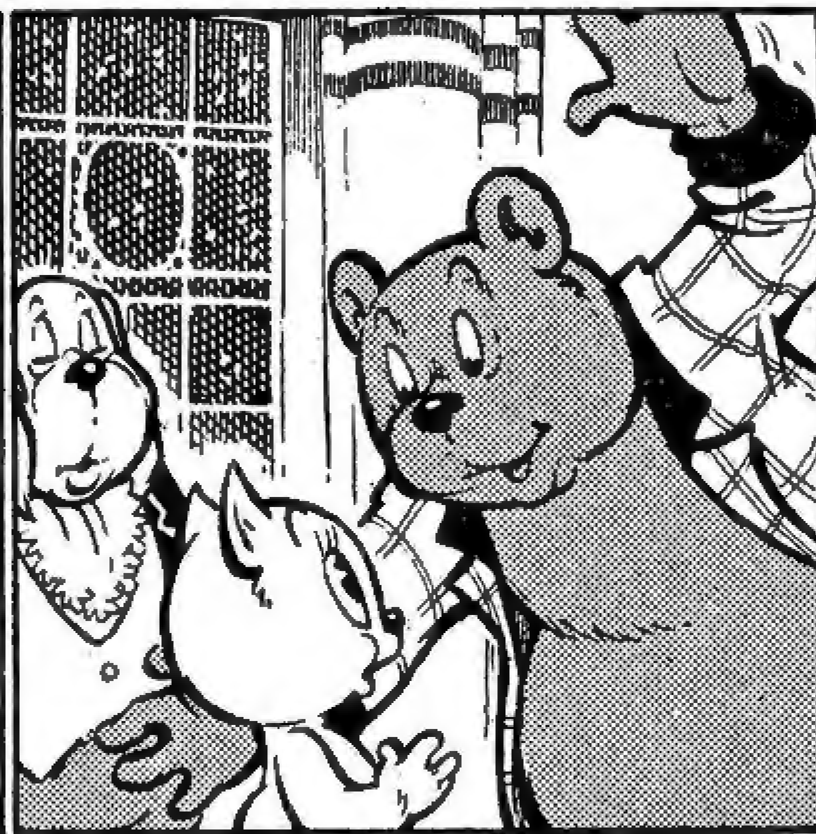

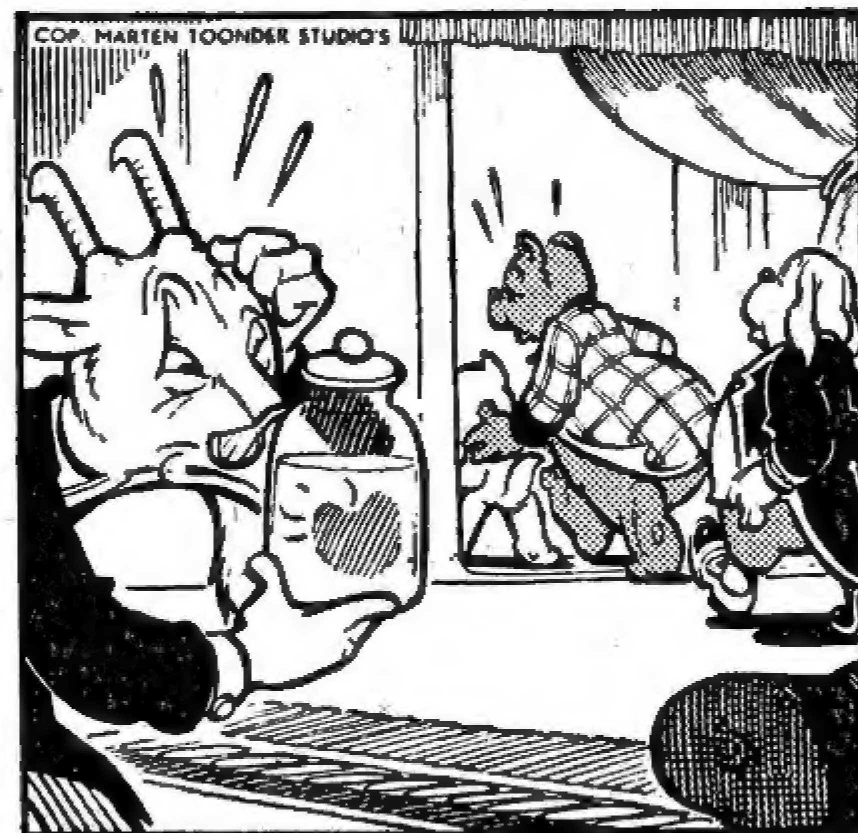

1956. Commissaris Bulle Bas daalde de treden af, terwijl zijn snikken en geklaag langzaam in het trapgat wegstierven. Tom Poes maakte zich gereed om nu naar binnen te gaan, toen hij opnieuw tegengehouden werd door enkele leden, die het clubgebouw verlieten. Dit keer waren het burgemeester Dickerdack en de ambtenaar eerste klasse Dorknoper. De laatste vluchtte wenend voor de eerste uit en dat was geen wonder. Want het was duidelijk, dat de burgemeester boos was. „Ik zal je krijgen!", bulderde hij. „Jarenlang heb je nu de stemming in mijn goede stad bedorven met je formulieren en je muf gedoe! Je hebt de overheid belachelijk gemaakt en je hebt me in alles tegengewerkt! Nooit kon ik eens iets leuks doen, nooit kon ik eens een aardig gebaar maken! Altijd heb je alles gesmoord met je geschrijf en je gepluis! Maar nu hèb ik er genoeg van!" „Ik heb er zo'n spijt van!", riep de heer Dorknoper wenend. Tom Poes wachtte echter niet hoe dit zou aflopen. Hij stapte de grote zaal binnen en keek rond, op zoek naar professor Sickbock. Deze zat gebroken op de grond, naast een stapel gebroken plastic-harten, terwijl achter hem de markies De Canteclerc en de kruidenier Grootgrut elkaar hoofdschuddend aanzagen. De beide heren waren, evenals de andere leden, weer in het bezit van hun eigen harten gesteld, doch ze waren het erover eens, dat het maar weinig verschil maakte. „Ik begrijp niet, waar al die drukte toe dient!", sprak de markies. „Parbleu! Kunsthars of levend organisme – het is allemaal gelijk!" „Precies mijn idee!", sprak de ander. „Ik word hier niet heet of koud van! Maar als u nu mijn fijne vleeswaren neemt, zou u het verschil wel degelijk proeven, markies! Ik zal u eens wat sturen!"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

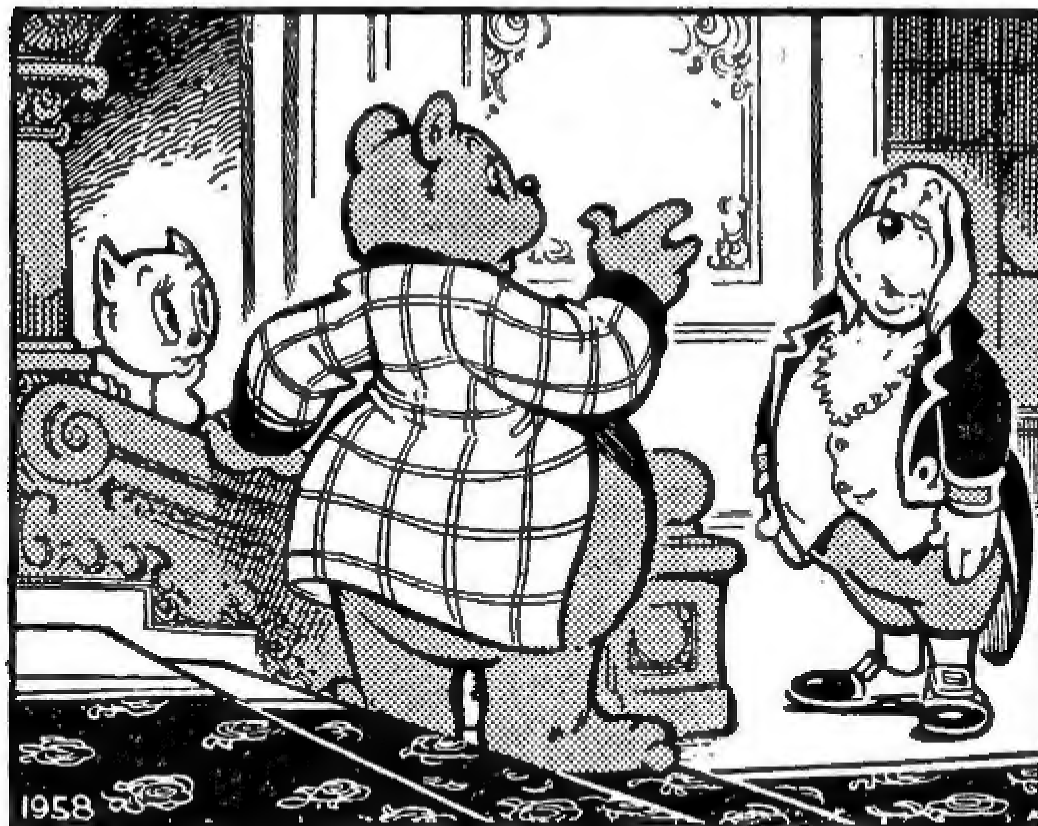

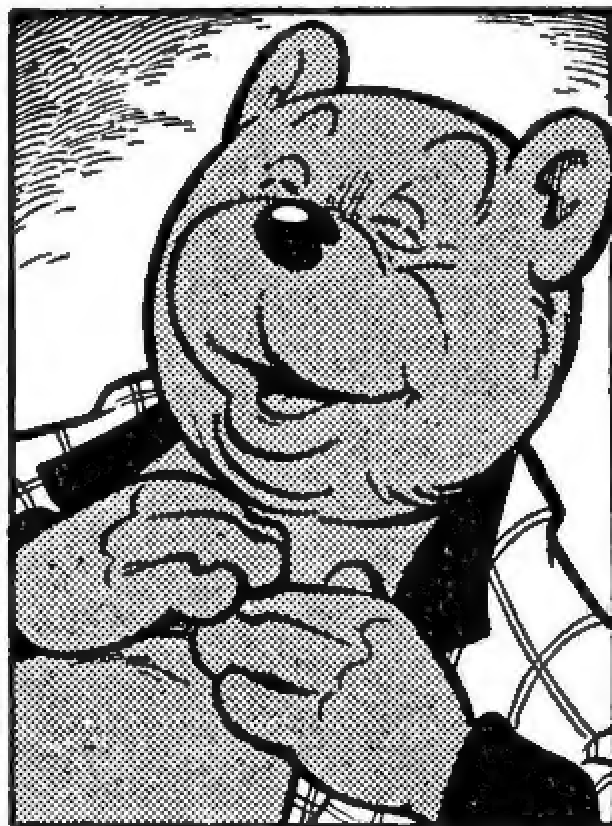

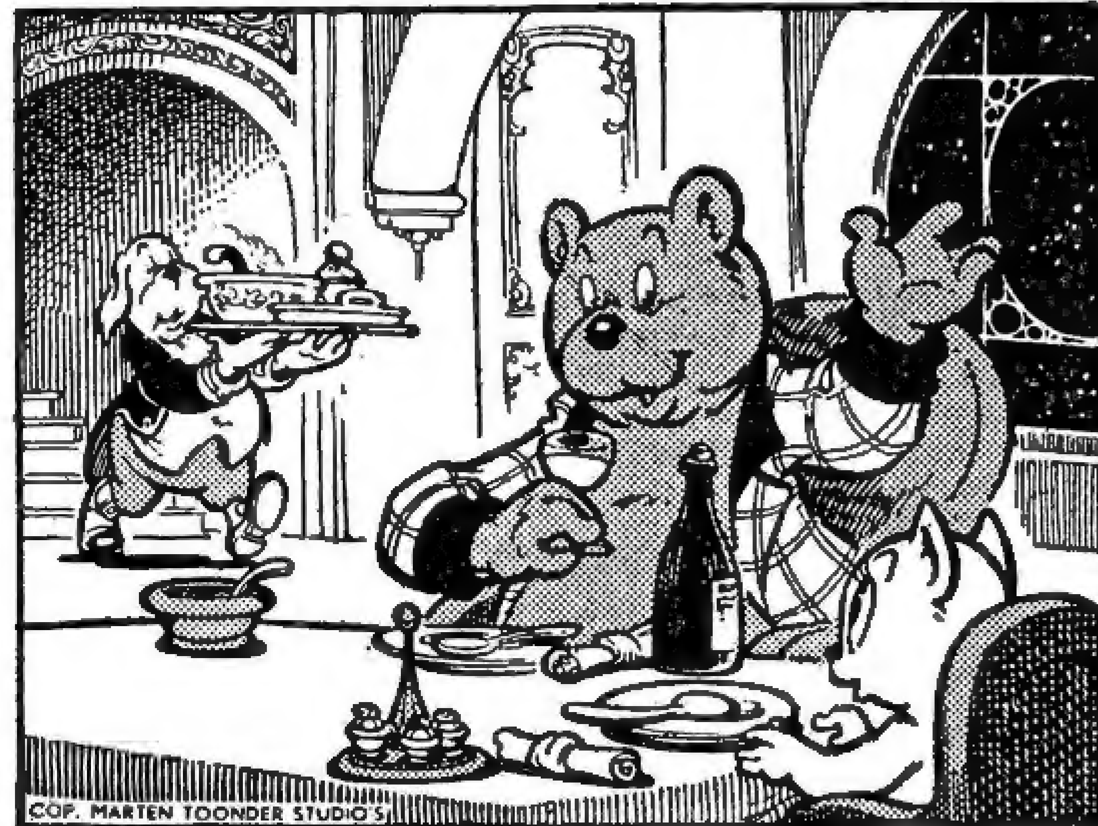
1957. Tom Poes trok zich niets van de aanwezige clubleden aan. Hij had begrepen, dat die intussen allemaal hun eigen harten weer bezaten en daarmee was zijn doel bereikt. Doch nu bleef alleen professor Sickbock nog over en dat was, zoals de lezer begrijpen zal, een moeilijk geval. Met de fles in zijn hand wendde hij zich tot de geleerde en overhandigde hem het vaatwerk. „Hier is uw eigen hart, professor!", zei hij. „Ik heb het daar net verwisseld met dat van een haas, maar het lijkt me het beste, dat u nu zelf uitzoekt, wat u wilt hebben, het hazehart of uw eigen!" Na deze woorden draaide hij zich om en stapte op heer Bommel af, die hem opgewonden begroette. „Ha, die jonge vriend!", riep heer Ollie uit. „Ik moet zeggen, dat je mooi werk gedaan hebt! Ik had het je niet kunnen verbeteren, al zeg ik het zelf.

Joost heeft me uitgelegd, hoe je die schurk van een Sickbock ertussen genomen hebt en. .B eh... wel, ik ben je erg dankbaar, als je begrijpt, wat ik bedoel. Want het was toch maar een naar gevoel, zo'n stuk plastic tussen mijn ribben. Zo kil! En het doet me genoegen, dat je mijn lessen zo goed in praktijk hebt gebracht! Je zult het ver brengen Tom Poes! Kom mee, dan gaan we gezellig samen eten!" Zo sprekende voerde hij Joost en Tom Poes de zaal uit en nu bleef professor Sickbock alleen met zijn hart achter. De hooggeleerde was ten prooi aan een vreselijke tweestrijd; dat was te merken aan zijn gemompel en de trekkingen op zijn bleek gelaat. „Wat nu te doen?", prevelde hij hees, „zal ik mijn eigen hart weer inzetten. . . of niet? Ik durf het eigenlijk niet – het is zo gevaarlijk! Maar aan de andere kant. . ach, wat te doen?"

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1958. Heer Ollie was blij weer thuis te zijn. „Er gaat toch maar niets boven het huis van een heer!", zoals hij zei. „Hier hebben alle dingen een eigen sfeer – hier is alles vriendelijk en prettig en hier is de omgeving waar een Bommel zich gelukkig gevoelt! Al dat zakengedoe is niets voor iemand van mijn stand!"

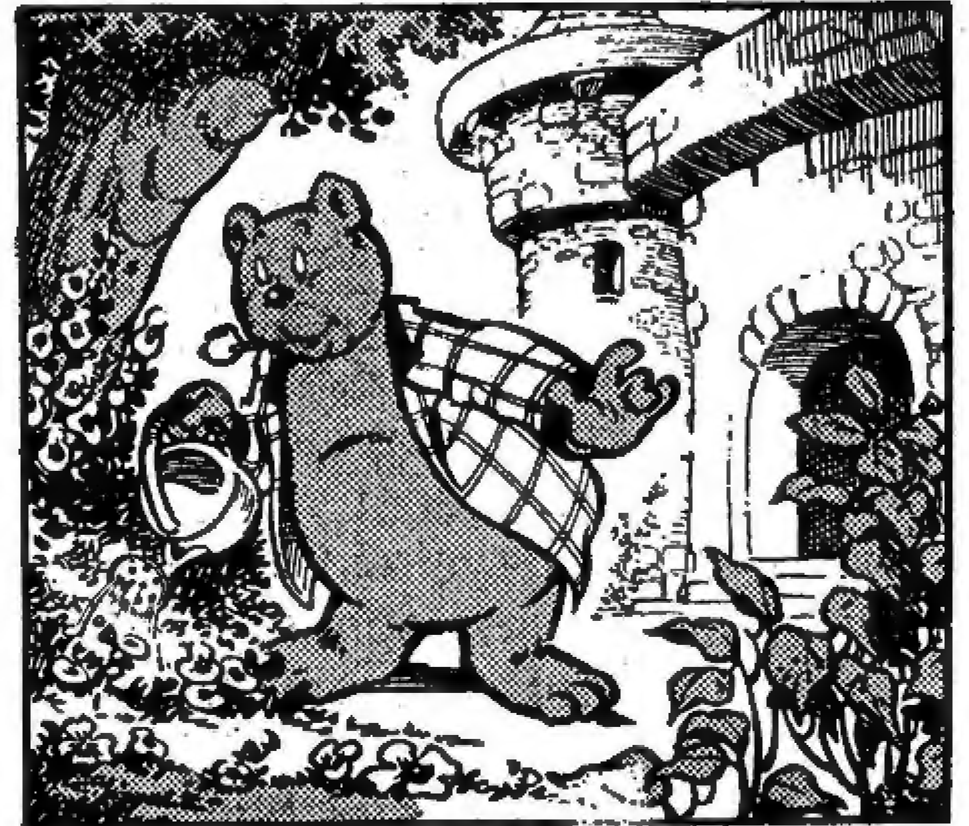
„Nee, dat is zo!", zei Tom Poes. „Maar waarom bent u er dan eigenlijk aan begonnen?" Er verscheen een gejaagde uitdrukking in heer Bommels ogen. „Ach, je doet wel eens iets, als je begrijpt, wat ik bedoel!", zei hij zwak. „Misschien ben je nog te jong om dat allemaal te begrijpen, jonge vriend. Maar ach, sommige dingen zijn sterker dan jezelf. Die komen zo vanzelf!" „Over zaken gesproken, met uw welnemen!", sprak hier de bediende Joost. „Wat wilt u, dat ik met uw aandelen doe, en met al die ondernemingen en fabrieken, die u gekocht hebt?" „Verkopen!", zei heer Ollie kordaat. „Alles verkopen! Alles, behalve mijn filmonderneming Olliewood, want daar heb ik een zwak voor gekregen en je kunt nooit weten, hoe zoiets nog eens te pas kan komen." „Heel goed!", zei de trouwe knecht met een lichte buiging. „Ik zal het onmiddellijk regelen. Maar ik zal eerst een lichte maaltijd opdienen, als u mij toestaat!" En hij voegde de daad bij het woord. Hiermede is eigenlijk het laatste woord gezegd in deze ware geschiedenis.

Maar omdat de nauwlettende lezer misschien zal willen weten, wat professor Sickbock met zijn hart gedaan heeft, lijkt het mij gewenst daar morgen nog even op terug te komen.

TOM POES EN HET KUNSTHARS-HART

1959. Niet lang na de voorvallen, die ik gisteren beschreef, vond er in de goede stad Rommeldam een bijeenkomst plaats van de Kleine Club. Burgemeester Dickerdack, die weer voorzitter was omdat heer Bommel voor het lidmaatschap had bedankt, hield een kleine inleiding, waarin hij de leden een nieuw lid voorstelde. „Wij allen kennen de hooggeleerde professor Joachim Sickbock!", zo sprak hij.

„Deze eminente figuur heeft zeer veel gedaan voor de bloei van de goede stad Rommeldam. Het is me daarom een genoegen thans het woord te geven aan ons nieuwe lid!" Hierop nam de geleerde achter de lessenaar plaats en, terwijl een vage glimlach zijn dunne lippen krulde, ontrolde hij een grote kaart, waarop de plattegrond van een hart getekend stond. Op heldere en duidelijke wijze legde hij uit, dat dit orgaan de neiging vertoonde om onrustig te gaan kloppen bij iedere aandoening. Hij toonde aan, dat dit een storend effect had op rustig zaken doen en fijn organiseren en maakte duidelijk, hoe prettig het zou zijn om een kunsthart te bezitten. „Een orgaan van plastic zou al deze bezwaren overwinnen!", riep hij uit. „Een eenvoudig kunsthars-preparaat, dat gemakkelijk is in te brengen en dat een goede pasvorm bezit! Ik meen zelfs . . ." Maar halt! Het zou mij te ver voeren, hier de gehele redevoering van de professor weer te geven. Bovendien is hier alles wat hij zei, eigenlijk al bekend. Ik weet dan ook niet, wat voor soort hart hij eigenlijk had. Misschien gewoon zijn eigen orgaan, maar het is ook mogelijk, dat het een hazehart was of misschien zelfs wel een van kunsthars. Maar in ieder geval weet ik wel, dat heer Bommel zich met deze dingen niet meer inliet. Hij was liever bezig met het besproeien van de bloemen in zijn tuin.

EINDE VAN DIT VERHAAL

Hmmm, Het Volgende Avontuur Vond Ik Toch Beter
Zo Dat Zit Er Weer Op Mijn Waarde Tom Poes, Pak Je Spullen, We Gaan Weer Naar Huis!